

DIVERSE

Gimnastică curioasă. — O menagerie se instalase pentru iarnă în împrejurimile Copenhagei. Un elefant era condus la preumblare de un paznic, când un student care trecea pe acolo cu mai mulți colegi, făcu prinsoare că se va urca pe spatele animalului înainte ca paznicul să poată interveni.

Dar în momentul când sărea pe el, pachidermul se întoarse brusc, luă în trompă pe îndrăznețul student având aerul că voește să-l arunce la distanță, și îl depuse la pământ. Voise să-l dea o lecție!

Lumânările în Senegal. — Navigatorul venețian Cadamosto, unul din cei mai îndrăzneți voiajori din secolul al XV-lea, era în serviciul infantului don Henrique.

Printul îl însărcină cu o misiune în Africa. Plecând din Portugalia, Cadamosto trebuia să contorneze coastele Marocului și ale Sudanului, pentru a se opri în Senegal.

Când el ajunse în această țară, fu primit foarte bine de unul din suveranii acestei regiuni, regele Bisboror, care voi să primească pe trimisul acesta în locuința sa. Prințisorul senegalez trată foarte somptuos pe Cadamosto, care, între noi fie zis, nu prea fu încântat de bucătăria africană. Dar diplomația are exigențele sale, care nu vor să ție seamă de neplăcerile stomacului.

Regele Bisboror, mulțumit de musafirul său, voi să-l conducă până la bastimentul său.

Mateloții de gardă așteptau pe puncte întoarcerea capitanului lor, și cum se facuse noapte, aprinseseră pe frînghiile felinare.

La vederea acestora, regele Bisboror rămase înarmur de admirație și întreagă curtea sa împărtăși extazul său. Pe vremea aceea Senegalezii nu cunoșteau lumânările. Nu că materia din care se prepară ele le era necunoscută, căci albinele erau foarte abondente în țara lor. Mierea o mâncau de o stingeau, dar ceara o asvârleau.

Cadamosto o adună și în fața lor fabrică câte-va lumânări pe care le aprinse. După aceea entuziasmul lor se prefăcu în delir și, după cum spune un vechiu autor, «începură să zică că toată știința era în spiritul creștinului».

De atunci Senegalezii nu-și mai leapădă ceara.

Dansul struților. — Struții au patru dansuri foarte pronunțate. În Africa, la revărsatul zorilor, ei încep, în cârd, să facă un pas regu-

lat și în cadență, care seamănă cu pasul de vals.

Încetul cu încetul dansatorii își întes mișcările, se excită, devin nervoși și nu arareori se vede câte unul din ei rupându-și un picior sau chiar amândouă.

Acest vals al struților, executat în libertate în mijlocul pustiurilor Africei, costă viața a zece la sută din ei. Rupându-se piciorul unui struț, fatalmente el este condamnat a muri.

Edelweis fals. — Turiștii care traversează Elveția și Tirolul obișnuiesc să culeagă de prin munți florile, numite edelweis, cunoscute la noi sub numele de «Floarea Reginei». Dese ori însă turiștii le cumpără de la țărani sau anume prăvălii. Industriașii elvețieni, practici ca totdeauna, au făcut niște false edelweis dintr-o lână ce se întrebuintează pentru confecționarea costumelor soldaților austriaci.

Și edelweis-ul fals se deosebește foarte greu de cel natural.

O femeie dată hrană furnicilor. — Sosind un anume Kendrick din Capetown, povestește între altele istoria unei femei dintr'un trib sălbatic. Femeea fusese învinuită că a omorât un copil prin farmece. Bătrânii care fac judecata, au pedepsit-o în modul următor: femeia a fost legată și pusă în mijlocul unui furnicar; furnicile au mâncat-o până la oase.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce e vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori frăcate, vor fi adresate direcțiunii «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE



Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

Văpșește imediat părul cărunt sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Întrebuintarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă văpșea de păr.



BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmaciile.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA FLORA POMADA

PUDRA FLORA Capilogen

SAPUN FLORA (Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

Pectosin
Iteanu

Sticla lei 3. — La drogerii și farmaciile

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenica, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

Hemofer
Iteanu

recomandat de prof. dr. Bulella, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.



DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE

Nevralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmaciile

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la 27 Maiu, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor, furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FINconstruit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihael-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10
Sucursala calea Victoriei, No. 107**UNA GARNITURA MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODAE DE BIUROU**

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. Un serviciu de vin pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. Una pereche stegnice de alpaca, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una pendulă de perete, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una harmonică superioară, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. Un ceasornic de masă, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biouru de importajune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. Un gramofon mare, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Ingger», cântate de cei mai buni artiști. Un serviciu de lavoar de faianță, compus din 5 bucăți. O lampă ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Boulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. O fructieră argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica societății Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. O pendulă mare de perete, frumos ornamentată și un serviciu compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. Un ceasornic de biurou, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintarie Jean Schmidt & Coșt. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. Una trusă de manevră pentru domniile ofițeri. Trei truse de piele fină pentru maniere. Trei pulverizatoare splendide de cristal, nichelate. Trei pudriere cu purturi lor. Trei oglinzi nichelate pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Coșt. C. Popescu, Boulevardul Elisabeta, coț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și un gramofon marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 33, coț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. Un plug de oțel cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șcarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. 50 casete conținând fie-care pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonații ziarului «Universul».

Alături de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «Universul» tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.00 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea



○ înmormântare la Bororoși. — (Vezi pag. 5648).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

O înmormântare la Bororoși

S'a remarcat că Brazilia e țara cea mai puțin cunoscută după glob. Acest imens teritoriu are nevoie încă de atențiunea și eforturile exploratorilor ambițioși. Aceste explorațiuni nu sunt la îndemâna oricărui, mai ales în ținuturile Bororoșilor.

Spre a ajunge în primul sat al Bororoșilor, faci o călătorie anevoioasă și primejdioasă.

Satul Ta-Dare-Mano-Paro (adică: țăr-mul unde cresc cartofi) numără vre-o cincizeci de colibe a căror arhitectură dă o proastă idee de simțul artistic al constructorilor. S'ar zice niște clăi de fân având o gaură drept ușe. Interiorul corespunde cu exteriorul.

Cum soarele nu pătrunde niciodată în aceste găuri în care locuiesc împreună mai multe familii, își poate face cineva o idee de ce miros pestilential se degajează din ele. Bororoșii au un mijloc radical de a desinfecța locuințele lor, atunci când murdăria ajunge prea mare, sau când se declară vre-o epidemie printre lacuitorii aceleiași colibe: o incendiază!

Ei nu practică ca alți sălbateci canibalismul. În schimb, printre obiceiurile lor sunt unele înspăimântătoare. Indată ce un Bororo cade bolnav, indiferent sexul său etatea, familia cheamă un preot sau vrăjitor cerându-i sfatul dacă bolnavul se face bine sau va sucumba.

Vrăjitorul examinează bolnavul făcând semne cabalistice destinate să potolească spiritele. El prezice vindecarea într'un anumit timp, sau dacă crede că va muri, atunci numără pe degete câte zile mai are de trăit.

Atât mai rău pentru muribund dacă are îndrăzneala să treacă peste data prezisă de vrăjitor. Ar pierde din reputație dacă agonia s'ar prelungi cu vreo zi mai mult.

Iată cum ese din încurcătură sinistrul personajii:

În vreme ce familia și prietenii se va-ită în jurul colibel, lăudând meritele și bravura muribundului, vrăjitorul se strecoară prin singura deschizătură, urmat de un tovarăș discret.

Și atunci se petrece o scenă oribilă. Încălucând pe pieptul bolnavului, executorul îl strânge de gât până ce își dă ultima suflare astupându-l astfel gemetele și horecările. Ceea ce mărește infamia e că vrăjitorii Bororoși fac lucrul acesta din simplul lor interes, nu din mila pentru aproapele lor.

Funerariile sunt mai puțin lugubre, dar sunt mai dramatice.

Indată ce bolnavul și-a dat ultima

sufflare, cu ajutorul său fără preotul vrăjitor, patru din rudele cele mai apropiate, se desbracă de ori ce vestimente și își ung corpul cu un fel de unsoră peste care presară o mulțime de pene albe strălucitoare. Ați atunci un aspect straniu.

Cele patru rude vin și se postează în fața casei mortuare și întonează pe un ton nasal un cântec jalnic. Mama sau soția mortului ies din casă scoțând țipete disperate având un aspect cu totul desgustător. Cu părul despletit, sângele îi curge pe față și corp din nenumăratele tăieturi ce și-au făcut. Ea se aruncă la pământ, gemând, în vreme ce patru femei din rude se apropie tipând asurzitor. Cele patru plângătoare sunt de asemenea îmbrăcate numai cu pene, având însă și o centură cu două bucăți de scoarță de copac subțire, una în față și alta în spate, care le servește de vestiment.

Fără a înceta țipetele, ele încep un dans cu mișcări desordonate. Ele urlă, săr în jurul colibel, având aerul unor nebune.

Ajunse într-o surescitare extremă, încep să-și facă răni pe brațe și picioare, cu niște coji de melci ascuțite.

Furia frenetică ajunge la culme, șiroaie de sânge curg peste albul imaculat al penelor. Și nemulțumite de a se vedea scăldate în sânge, ne considerând că își vatamă frumusețea la care orice femeie ține, năvălesc asupra mumei sau văduvei care și-a spart pieptul ore întregi strigând durerea și disperarea sa.

O trag de păr și-și smulg șuvițe întregi pe cari le moaie în sângele lor și cu care își freacă fața.

Funerariile se sfârșesc. Defunctul e transportat într-o livadă din apropierea satului și corpul e acoperit cu un strat subțire de pământ. Aci rămâne opt zile. În fiecare seară, la apusul soarelui, familia vine și invocă spiritele, tribului în jurul mormântului pe care îl udă din abundență pentru ca descompunere să se facă mai repede.

În sfârșit, a noua zi, se procedează la exhumarea scheletului care dă loc la nouă ceremonii tot așa de bizare ca acelea descrise mai sus.

Osemintele așezate simetric într'un coș se depun cu mare pompă în cimitirul satului cu rugăciuni către defunct ca să nu vie în nopțile fără lună să turbure membrii familiei, cari i-au organizat funeraliile destul de frumoase.

C. Arg.

HAMMERFEST

Când din largul oceanului, după o călătorie primejdioasă te apropii de fiordul Qualoe ochiul setos de uscat zărește la dreapta, răsărind dintr'un perete stâncos, 5-6 case dominate de lucrul de lemn al unei biserici și apărute de o pereche de tunuri. Aci e Hammerfest, orașul cel mai nordic și ultima stațiune telegrafică.

Orașul e mult mai mare de cum pare la început; mai bine de jumătate se întinde furșat pe ovale, și dacă într-o dimineață de vară urci stâncosul deal cel domină, atunci un tablou mareț se prezintă ochiului.

La poalele dealului se așterne orașul cu prăvăliile sale curățate, cu magazine spoite roșu, cu colibele pescarilor, întinzându-se ca o trambă de pânză pe lângă buza apei alături de portul acoperit cu bărci și nave comerciale. Mai de parte, de cealaltă parte a fiordului Tungle-naes, de pe un istm îngust presărat și el cu câteva locuințe, se zărește marea pe al cărei luciul falfăie steagul norvegian; iar în depărtare ochiul întâmpină munții din Saroe cu vârfurile lor ascuțite și încununate de ghețuri.

În timpul verii, micul orașel prezintă ochilor un tablou vesel și animat. Câteva luni, portul e vizitat de vre-o 50 de mii de nave și bărci, parte norvegiene, parte străine, mai ales engleze și rusești. Unele firește numai în trecere, spre a se îndrepta, apoi spre Arhanghel ori spre Tramsøe, iar altele pentru a alerga de la o insulă la alta după felurite mărfuri, pe când mare parte ancorează și rămân aci. Ele aduc felurite provizii: grâu, făină, cânepă primind în schimb: pește, piel de reni, untură de pește, blăni de vulpe, etc.

Hammerfest e capitala Laponiei apusene, în el se concentrează mai toate produsele provenite din pescuit și vânat, alimentând la rândul diferitelor piețe ale districtului cu produsele importate.

Pe lângă navele engleze și bărcile rusești, apare și luntrea Laponului aducând negustorului pești prinși cu mare trudă în curs de mai multe luni, spre a-și regula parte din datoritiile făcute.

Pe coridorul de lemn, ce împrejmuește magazinele, furnică mulțimea care aleargă după afaceri. Aci se văd costumele cele mai felurite și mai ciudate și se aud răsunând toate graiurile nordice.

Comerciantul ocupat, cu căciula de vidră pe cap, și cu condeiul după ureche, stă în permanență la post, acum alergând la depozit, acum grăbind pasul spre comptuar. E timpul muncii cele mai încordate, căci de la activitatea desfășurată timp de trei până la patru luni de vară, depinde succesul afacerilor pe un an întreg. Acum se găsesc corăbii pentru Spitzberg și se expediază pești cu destinațiunea pentru Spania și Portugalia. Toată ziua se scurge în mijlocul unei activități febrile și abia seara recrează comerciantul, stând de vorbă înaintea paharului cu punctii. Atunci bravi comercianți se alintă cu drag pe brațele nevinovatei desmierdări și, fiind din fire foarte ospitalieri, de se brodește vre-un străin între ei apoi îl întâmpină cu dragoste și politeță fără seamăn.

Când printre talazurile de negură și printre nouri deși, cari de obicei imbrobodesc cerul orașului, străbate pe neașteptate o rază solară; când apar munții insulelor vecine cu marginile albastrii și cu vârfurile lor argintii sclipind în zarea depărtată; când marea cu luciul neîncreștit de adierea vântului se întinde ca un lac de argint între oraș și stâncă; atunci e zi splendidă și o priveliște cu adevărat poetică se prezintă observatorului.

Într-o seară de August, de pe înălțimea unui pisc, am zărit soarele, printre un nor subțire, răsărind în toată splendoarea lui. Marea întreagă strălucea într-o vâpae de lumină; munții apă-

rea într-o încântătoare culoare azurie că întinsul orizont al regiunilor meridionale, pe când soarele printre peretii stâncoselor dealuri culcat pe un aster-nut de granit, părea o găoace de cristal.

Îndată ce revine farmecul acestor fru-moase zile, lumea furnică prin oraș.

Fiecare dorește să se desfășoare privind acest fenomen pe cât de rar pe atât de trecător. Însă asemenea zile de veselie sunt rare; ceață deasă întunecă azurul cerului; frigul începe pe la mijlocul toamnei; peste puțin corăbiile străine dispar una câte una; prăvăliile se în-chid; afacerile încetează și totul reintră în repaus.

Iarna a sosit. Și ce iarnă! nopți ne-sfârșite, cerul negru și pământul înghe-tat. Pe când vara, ziua cea mai lungă e de două luni și jumătate—in Decembrie, pe la orele 12 ziua, ca să poți citi câteva rânduri, trebuie să te apropii binișor de fereastră. De dimineața până seara ard lămpile prin case. Veselia a dispărut, totul e în amorie și noutăți nu mai so-sesc din nici o parte. Poșta de uscat ca-re vine de trei ori pe lună, acum sosește neregulat din cauza obstacolelor și a întunecului; iar cea de apă de la Trondhiem întâmpină obstacole și mai mari. Orașul, în acest timp fiind acoperit de un cer de pe care soarele a fugit, pare ca și izolat de restul lumii.

Imediat ce sosește seara, încep să li-cărească prin văzduh mi de lumină, ca și când ar fi destinate de providență ca dele lor raze întunecul nopții. Acum apare aurora boreală cu pânzișul lumi-nos și cu colorile-fermecătoare măn-gâind cerul cu o palidă lumină argin-tie, care uheori, acum dispăre, acum ia-răși reappare în forme fantastice pentru a se pierde din nou alungată de valuri de vânt.

Pe la finele lui Ianuarie, apar la ori-zont primele semne prevestitoare, că soa-rele, care de atâta timp s'a depărtat, re-vine. La început se arată un fel de lumi-nă roșiatică și acesta e semnul bine cu-noscut; pe care toți îl salută cu bucurie; e anunțatorul soarelui care se apropie pentru a reînsofleti pământul și pe om. Primul care zărește acest semn preves-titor îl anunță cu glas tare. Toți serbează această zi ca pe o adevărată sărbă-toare. Apariția roșiatică crește din ce în ce, luând forma unui disc; apoi din săp-tămână în săptămână se înalță tot mai sus deasupra orizontului, unde apoi stă neclintit, revărsând căldură și lumină trei luni de zile neîntrerupt.

G. Contogouris-Tulecea

Profesori pentru păsări vorbitoare

Nu numai oamenii au privilegiul de a merge la școală. Există la Pa-ris, la Grand-Montrouge, un institut pentru papagalii pe cari profesorii lor doresc să-i învețe arta vorbirii. Această instituție aduce cele mai bune servicii și, văzând succesul său, se poate asigura că în scurt timp el își va mări localurile.

Profesorii sânguincioși cari sunt însărcinați cu educațiunea papagali-

lor întrebunțază trei metode pentru a instrui pe elevi:

Prima constă în a-i toca mereu pasărei, băgându-i în cap ceea ce ai vrea s'o înveți.

Prin a doua metodă se întrebun-țază un papagal dresat ca să dea lecții la rândul lui nouilor școlari.

Al treilea procedeu, mult mai mo-dern, este, în fine, furnizat de fonog-raf.

O instituție similară (fondată în 1849, dacă vreți) există în partea de sud-est a Londrei, afară de barieră, aproape de Tooting. Un fel de pră-vălie, cu aspect destul de mizerabil și aranjată modest într-o fundătură, poartă drept firmă: «School for birds» (școală pentru păsări).

Prețul variază cu natura, aptitu-dinile școlarului și timpul cât șade în școală. Pentru 30 bani pe zi se învață papagalul cel mai ignorant primele elemente ale limbii engleze.

Școala ține de altfel la dispoziția clientelei sale păsări complet educate.

Un papagal ordinar, dar frumos vorbitor, se vinde de la 60 până la 100 franci. De curând s'a vândut un papagal gris foarte comun, dar care însă a fost cumpărat de un amator pentru suma de 600 franci. Această pasăre exprimă diverse cuvinte, con-versând în trei limbi: engleză, fran-ceză și olandeză. Cu fie-care din a-cesse limbi papagalul farmecă pe au-ditorii săi.

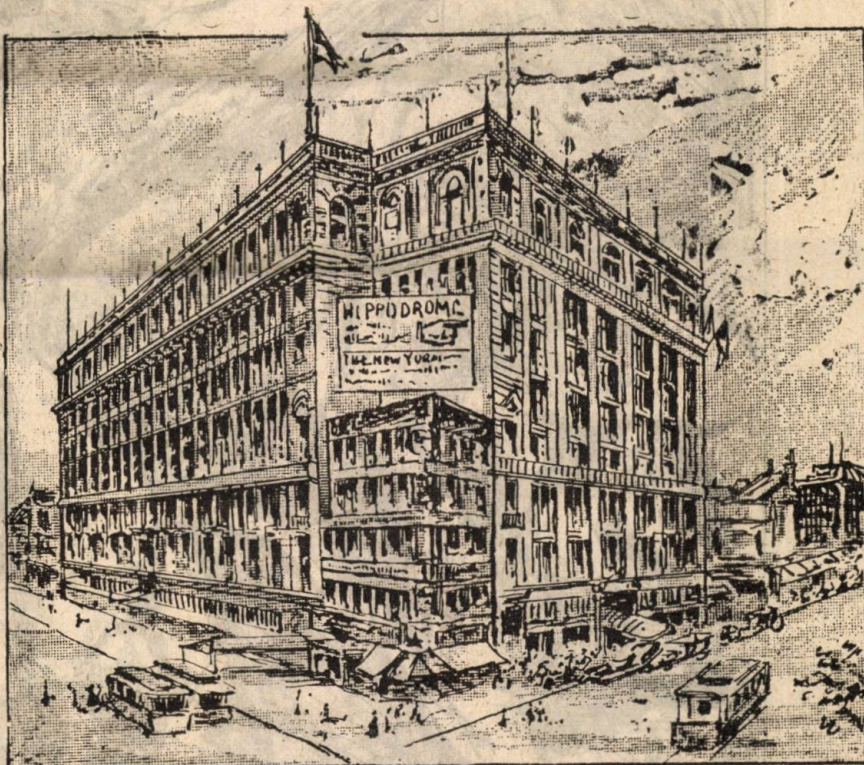
Terenul cel mai scump din lume

Un proprietar din New-York, care po-sedă un teren în colțul străzii Broadway, construisese acum vre-o douăzeci de ani, o casă cu patru etaje care domina toate construcțiile din vecinătate. Odată cu în-ființarea de „ski-scrapers“, adică case gi-gantice, cele mai multe din acele con-

Lucrul acesta s'a petrecut acum zece ani și de atunci terenurile aceluși cartier s'au scumpit considerabil. Anul trecut, un speculator de terenuri oferi d-lui Yung un milion de lei pentru proprieta-tea sa care nu-l costase nici a zecea parte.

Și încăpățânatul, declară că nu-l ce-dează fără două milioane!

Speculatorul luă în serios cererea și a doua zi se prezintă cu întreaga sumă iar



Cei 25 metri pătrați pe care e construită casa s'au vândut cu 100 mii lei metrul pătrat.

strucții s'au dărâmat spre a fi înlocuite printr'un edificiu somptuos destinat u-nui mare magazin de noutăți.

Dar domnul Yung, refuză cu încăpățâ-nare să facă ca vecinii săi și să vândă cei 25 metri pătrați de teren, cu toate că i se oferise 150.000 lei. Și arhitecții tre-buiau să se mulțumească prin a da nou-lui palat aspectul neregulat și disgrățios, cum arată fotografia.

În ziua următoare vându proprietatea magazinului vecin cu un beneficiu de 200 mii lei.

Astfel terenul costa o sută de mii de lei metrul pătrat.

Sereno.

Mijloace noi de a ataca leopardul

În toate ținuturile unde vânătoarea animalelor sălbatice a ajuns un sport la modă (India, Indo-China, Africa orientală engleză), mijlocul cel

George al V-lea, împăratul Indiilor, a omorât mai mulți tigri în Nepal. Bogații americani, englezii din înalta societate, se duc în Indiile iarna spre a vâna leoparzi și în Africa orientală engleză spre a vâna lei.

Acum de curând s'a inovat un nou

Cu toate acestea, un milionar american, vânător pasionat, a întrebuințat câinii ca un auxiliar nou. După lungi eforturi a reușit pe deplin. Exemplul său fu urmat și de alții. E recunoscut acum că întrebuințarea câinilor face vânătoarea



Un nou mijloc de a ataca pe leopard. Spre a scăpa de câini, se sue în arbore, și atunci vânătorul îl împușcă

mai întrebuințat spre a doborî vânatul mare constă în a porni mai mulți vânători pe urmele tigrului, panterei sau altui animal, urcați pe elefanți sau pe cai. Prin acest mijloc clasic

mijloc de a omorî vânatul. Câinii nu numai că au frică de lei, dar tremură și se ascund când aud răgetul lor. Când bestia e moartă, ei nu se apropie de cadavru de cât cu teroare.

mult mai interesantă și acum în urmă, în Indiile, regele Angliei a admirat mult o vânătoare de leoparzi.

S'ar crede că bestia disprețuește pe adversarii săi câini. În loc să sară

asupra lor și să sfășie vre-o două, trei, spre a-și croi un drum de fugă, leopardul se dă înapoi. Numărul cel mare al câinilor, bravura lor extraordinară și iuteala lor, îl deconcentrează. El încearcă atunci să sară în arbori și să se peardă printre crăci. Din nenorocire pentru el, sărind în pom nu face de cât să se expue mai mult gloanțelor vânătorului și e luat aproape din sbor.

Mărimea leoparzilor în India variază între două și trei metri. Din cauza pielei sale e un vânat foarte căutat.

Amintiri dintr-o excursiune

IN-CATANIA

— FRA GREGORIO —

Catania este una dintre cele mai frumoase orașe ale Siciliei și dacă vulcanul Etna n'ar avea obiceiul de a-l turbura și acoperi de două ori pe fiecare secol, în termen de mijloc, ar vrea oricine să-și sfârșească acolo zilele, ca și Arlequin.

Ceea ce e cu adevărat interesant de admirat acolo sunt monastirile și mai cu seamă aceea a benedictinilor, opera arhitectului Coutini. Această monăstire e cu adevărat de o strălucire de nedescris. Grădina este măreată și călugării au o rară colecțiune de medalii antice ale Siciliei cari rivalizează cu acelea ale Greciei.

Brigandagiul este endemic în Sicilia. El își are cauzele în mizeria populațiilor cari, persecutate de marii proprietari fonciari, își iau de multe ori lumea în cap, retrăgându-se în munți.

Tocmai în vremea când mă aflam în Catania se vorbea acolo pretutindeni de sfârșitul unuia din acești bandiți, — Fra Gregorio care cu 20 de ani înainte fusese eroul unei aventuri ciudate.

Fra Gregorio domnea atunci ca un suveran între Taormine și Catania pe coastele Etnei în părțile păduroase ale muntelui și călăuzele din cari cele mai multe îi erau tovarăși, se credeau obligate să-i plătească un tribut pentru fiecare excursiune. Niște englezi cari nu voiseră să se supună la acest bir, fuseseră captați de banda lui Fra Gregorio, duși în munți și nu-și putuseră scăpa viața decât plătind o mare răscumpărare.

Cu toate astea grămădit în munți, afacerile lui Fra Gregorio nu mergeau de loc bine, când d'odată se răspândi la Catania șvonul despre moartea lui. Adevărul era că dânsul pregătea o lovitură de maestru care trebuia să-l îmbogățească dintr-o singură dată și căreia îi datora supranumele Fra Gregorio, căci mai înainte nu i se zicea decât Giovanni.

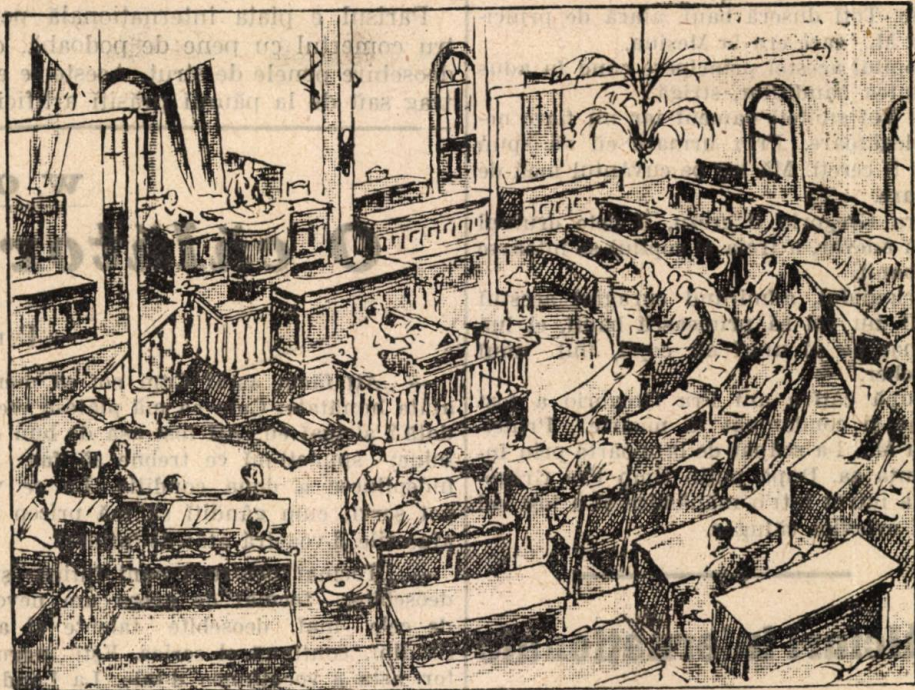
Într-o noapte, clopotul bisericii San-Martino, situată la două kilometri de oraș, începu să sune într-un chip de disperare.

În acest stabiliment religios se creșteau fiii familiilor principale din Cata-

CHINA NOUĂ

Europa și lumea civilizată au fost foarte mult surprinse de revoluțiunea care s'a produs deodată în vechea Chină despre care se credea că este cu totul refractară ideilor noui. Astăzi însă, cu mijlocul

Spre a da o idee cititorilor de noul aspect al Chinei-republică sub prezidenția lui Yuan-se-kai reproducem în ilustrație sala de ședință a parlamentului. Membrii parlamentului sunt întruniți pentru prima oară în ședință; în fund, după biroul președintelui Camerei, falfăe drap-



Prima ședință a parlamentului chinez

foarte repede de a pătrunde al ideilor de progres material și moral, oricine se poate aștepta la surprize de acestea.

Și Juan-se-kai a făcut proba unei astfel de surprize impunând împăratului Kuan-siu un sistem politic care să-i micșoreze autoritatea.

lul tinerei republici.

Obicinuiți să vedem pe chinezi îmbrăcați în lungile lor robe de mătase, cu cozi negre pe spate rămănem uimiți găsindu-i acum în uniforme militare sau în redingote, și fără coade, tunși.

Doru

nia sub îngrijirea călugărilor mariști.

Călugării tocmai vegheau în capela corpul fratelui portar care murise. Unul din ei se duse și deschise poarta monăstirei; el se întoarse cu un nenorocit, galben la față, prăpădit, îmbrăcat în sdrențe, care mergea îndărătul lui cu capul plecat.

— E un călător care cere ospitalitate, zise călugărul.

— Să i se dea de mâncare și un pat, răspunse cel mai bătrân dintre călugări.

— Nu vreați nimic până nu veți asculta spovedania mea, părinte, exclamă necunoscutul căzând în genunchi la picioarele lui.

Călugărul, deși surprins, răspunse:

— Se va face după dorința d-tale, fiule. Și-l duse în chilie sa.

Când ieșiră din chilie, bătrânul călugăr veni și spuse colegilor săi în vreme ce străinul era condus la sala de mâncare:

— Spovedania acestui om este aceea a unui sfânt. Dânsul cere să intre în casa noastră și să se supună la cele mai mari asprimi. Și fiindcă tocmai acum n'are cine să ia locul fratelui portar, o să rog pe stareț să-i încredințeze paza mănăstirei.

— Amin! răspunseră călugării.

În chipul acesta banditul Fra Gregorio fu instalat la monăstirea San Martino, unde, prin îngereasca sa blândetă deveni mângâierea călugărilor și idolul elevilor.

Trecură două luni în cursul cărora călugării se felicitau în fiecare zi de noul lor recrut.

Într-o dimineață, ciobanul care venea de obicei să aducă lapte la mănăstire, fu uimit găsind poarta mănăstirei deschisă.

Dânsul sună. Nimeni nu-i răspunse. Deschise poarta și intră. Nu era de loc portar. Nu era în grădină nici un călugăr care să citească pe cărți ca de obicei.

Păstorul, foarte îngrijat, intră înăuntru și străbătu coridoarele. Era ca într-un palat pustiu.

D'o dată i se părură că aude niște gemete. Se urcă la etagiul unde răspundeau chiliile călugărilor. Nu era nimeni.

El deschide o chilie și vede un călugăr lungit pe pat, legat și cu un căluș în gură. Il desleagă și d'împreună cu dânsul alergă la chiliile celorlalți călugări cari toți sunt liberați.

— Dar copiii? aceasta fu întrebarea starețului.

Se urcară în dormitoare și le găsiră

goale. Toți elevii dispăruseră, ca și sfântul portar Fra Gregorio.

În aceeași zi părinții copiilor primiră câte un bilet care se termina cu aceste cuvinte:

„Dacă întârzieți cu aducerea răscum-părării, mergând să înștiințeze poliția, copilul d-tale va fi mort”.

Lumea cunoștea numele lui Fra Gregorio. Toți duseră bani, afară de principesa M., care era la Mesina.

Copilul acestei principese când fu adus înaintea bandiților, strigă:

— Voi sunteți oameni iar nu fiare neînțelegătoare. Prin urmare eu vă spun cării îi cereți. Mă leg pe cuvântul meu de onoare.

Fra Gregorio îl crezu, îi dăte drumul și în adevăr, a treia zi copilul se întoarse cu bani.

Brigandul, admirând curagiul acestui copil, nu voi să primească banii, el luă numai pe al unui alt copil, fiul unui bancher.

După câțiva ani Fra Gregorio a fost prins și condamnat la moarte. Principesa M., l-a scăpat de la moarte prin influența sa. După puțin timp Fra Gregorio a intrat într-o mănăstire și a fost cel mai evlavios călugăr.

Bălciuri internaționale

Întocmai după cum, pentru tinuturile mici, sunt bălciuri, așa și pentru comerțul universal sunt târguri internaționale.

Productele mai principale de pe aceste piețe sunt: tutun, cafea, lână de oae, bumbac, piele, fildeș, ceai, etc.

Amsterdam este și azi o piață comercială de frunte unde se vinde tutun, de oarece cele mai multe insule care produc tutun excelent din Asia sunt în posesiunea Olandezilor.

Și celelalte țări, care produc tutun, își desfac marfa în Amsterdam.

Piața internațională pentru cafea e Rotterdam. Olandezii au plantat la începutul secolului al 18 pomul de cafea în insula Java și au făcut această insulă cel mai productiv loc de pe pământ.

În timpul din urmă a devenit Brazilia țara cea mai principală în privința producției cafelei. Londra, Hamburg, Trieste, Havre și Anvers sunt piețe mari pentru cafea.

Piața internațională pentru lână de oae este Londra.

Anglia are să multumească aceasta coloniilor sale din Africa, India și Australia. Un miliard de kilograme de lână se exportează, în fiecare an.

Bumbacul se desface mai mult pe piața din Liverpool.

Materialul se aduce în mare parte din America, China și India. A doua piață este Bremen.

Piața principală pentru piele este Lipsca. Tot asemenea și pentru comerțul cu blănării.

Cam 2500 de negustori blănari vizitează în fiecare an târgul din Lipsca.

Fildeșul se desface în Londra. India ostică produce în acest nobil material dar rămâne în țară. În Europa se importează numai fildeș din Africa și fildeș fosilic din Siberia rusească, care provin de la Mammuth.

Parisul e piața internațională pentru comerțul cu pene de podoabă, cu deosebire penele de struț. Aceste se estrag saū de la păunii prăsiți artificial

în Colonia Cap și Algeria, dar nu sunt însă așa de căutate ca penele de struț sălbatici, care vin din Aleppo la Marsilia.

Ceaiul mult se desface în Londra, Marsilia, etc.

Comerțul Angliei cu ceai este cam de 800 milioane punți englezești.

Mai sunt și alte piețe comerciale mai mici ca Constantinopol, Odesa, Marsilia, etc.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

— „Ați făcut asta? Cum pot să merit atâta bunătațe. Cum să mă plătesc vre-o dată? striga el. Ați fost așa de bun cu mine; spuneți-mi ce trebuie să fac să îndeplinesc a doua condiție. La ce vă pot servi, cum gândiți să mă pricep în afacerile d-voastră atât de întinse?”

— „Tochmai pentru că sunt întinse și deosebite, tocmai de aceea am nevoie de cele mai deosebite talente și aptitudini, continuă el serios. Ești negustor, asta e vocațiunea d-tale. La Londra te-ai apucat de brutărie, cunoști deci și meșteșugul ăsta. Văd că te-ai interesat și de afacerile mele, pe care le conduc singur. Îmbătrânesc, am trecut de 50 de ani. Nu mai merge ca înainte. Am nevoie de un ajutor la contabilitate și la supravegherea tuturor afacerilor și printre oamenii cari sunt în serviciul meu, n'am nici unul, pe care l-aș putea întrebuința. Acum vine întrebarea: ai vrea d-ta să primești slujba asta? Ai să capeti o leafă foarte bună, vei dormi în odaia pe care o ai acum și dacă vrei, vei avea doi servitori și vei mânca cu noi. Nu-i greu să te deprinzi cu mine și cu soția mea și o să fii foarte mulțumit, te asigur.

„Eram atât de surprins, încât simteam cum mă făcusem alb ca varul și cum lacrimile-mi năvăleau în ochi; înainte d'a spune vreun cuvânt lui Harington, mulțumii Domnului plin de căldură. Apoi spusei omului acesta, ce se arăta atât de prietenos și binevoitor față de mine, că făcea prea mult, că n'avea nici o probă de îndemânarea sa cinstea mea, să mă puie mai întâi la încercare și altele de felul acesta.

— „Crezi d-ta, zise el zâmbind, că Harington e unul din aceia ce nu știe ce face și ia în serviciul lui pe primul vântură-tară? Mai ales într'un serviciu atât de important cum e cel pe care-ți ofer eu d-tale? Nu, te înșeli. În timpul povestirii nu mi-ai pomenit d-ta numele caselor cu care ați făcut comerț, d-ta și căpitanul Bell? Chestia cu guvernatorul aș mai fi avut vreme s'o isprăvesc și mai târziu, dar mi-era să iaș informații asupra d-tale.

„Trebuia să le am cât mai curând, ca să știu cum să urmez față de d-ta. Povestirea d-tale era însuflețită de curaj,

de avânt și de credință, am auzit apoi că d-v. germanii de regulă sunteți foarte deștepti. Toate astea erau calități, cari puteau să-mi folosească. Numai prietenia d-tale cu Rowley n'o puteam mistui. Uite, am fost erii la guvernator și la toți comercianții, cu cari ați avut afaceri să mă interesez asupra d-tale și purtării d-tale în decursul acelor afaceri. Toți mi-au spus că te-ai arătat slugă credincioasă față de stăpânul d-tale și îndemânatic om de afaceri. Atunci m'am dus iute la guvernator, i-am vorbit din toată inima pentru d-ta și am tot dreptul să-ți întind mâna. Dacă-ți convine oferta mea, hai să facem târgul și să sfârșim. Poți face chiar contractul, îl semnăm amândoi și gata.

„Mă învoi bucurat și îi mulțumii din suflet: îi jurai credință și hărnicie și îmi începu slujba de contabil și de supraveghetor al brutăriilor, pe lângă alte însărcinări, ce mi-ar fi putut da Harington. Fusesi prezentat tuturor lucrătorilor. Mă dusei apoi să-mi arate fie-care ramură din uriașul întreprindere comercială, pe care o admiram și n'parte și în total. În brutării, lângă cuptoare, erau jghiaburi lungi, în cari servitorii indieni preparau aluatul, puneau în cuptor, după aceea duceau pâinea și pomeții în magazii, până n momentul expedierii. Vedeai alături alți indieni făcând puțin și butoaie să care și să împacheteze carnea, făina și alte lucruri. Era apoi marea abator, adică măcelăriile, unde servitorii europeni tăiau vietele, împărteau carnea, o sărau sau o afumau, după cum fusese comada, lucru pe care nu l-ar fi făcut un indian pentru nimic în lume. Mai erau distilerii saū poverni de avrak și de rom. Orice de diverse erau însă aceste îndeletniciri, domnea o ordine și o exactitudine încât mă minuna de ele. Admiram mintea omului, care orânduse totul, condusesse cu atâta chibzuință afacerile și le adusesse în starea de înflorire, în care se găsea. Harington trebuia să aibă un capital enorm, dar cred că și câștigul îi era mare. Se purta foarte bine cu toți lucrătorii și cred că toți îl iubeau.

„Nu-i nevoie să vă spun cât de repede mă deprinsei cu slujba, dar trebuie să vă spun că Harington îmi dăte o leafă atât

de mare, încât cum nu prea făceam cheltuieli, puteam s'o economisesc aproape în întregime și în câți-va ani să-mi adun o avere, care în țara mea m'ar fi făcut mare bogătaş. Trebuie să mai adaog că depusei cu dobândă banii mei la Havrington și că în sfârșit prin purtarea lui plină de dragoste și încredere, îmi făcu viața foarte plăcută, de parcă mi-ar fi fost tată și eu copilul lui.

„Dumnezeu mă dăruise pe năzuințele și așteptările mele și mă răsplătise pentru meritele mele, eram bucuros și recunoscător față de El. În serviciu-mi, lucram cu un zel neobosit spre binele stăpânului meu și ce fericit aș fi fost să fi putut avea vre-o știre de la părinții mei!

„Așa-i viața, vecinic nedesăvârșită, ca să nu uităm ceea ce e dincolo de ea, unde d'abia sfârșește ce e mărginit și începe ceea ce e desăvârșit și nemărginit. În timpul mizeriei mele mă gândeam foarte rar acasă; căci trebuia să lupt ca să-mi păstrez viața și să-mi agonisesc hrana. Acum, când îmi merge bine, gândul meu aleargă neconținut la scumpul meu părinte și la bătrânul-mi unchiu Ernik. În vis și aveau mă vedeam lângă ei; aci mi se părea că sunt bolnavi, că sunt în mizerie, aci le vedeam mormintele. Rugasem aproape pe toți căpitani de vapor, ce mergeau spre Europa, să-mi ducă vre-o scrisoare, dar toți îmi spuneau că n'o s'ajungă scrisorile la țința lor, din pricină că rușii ocupaseră țara. Și eu nu mai primeam nici un cuvânt d'acasă.

„Trecu astfel an după an. Ocupațiunea mea în slujbă la Havrington creștea din an în an și tot așa și leafa mea. La urmă, îmi lăsă totul în seama-mi. Aveam la el depus un capital însemnat și-mi dădea o bună primă la câștigul anual, îmbătrânise bietul om, îl era dor de odihnă și mai ales de țara lui unde voia să moară.

„Într-o zi îmi propuse să-mi vândă întreaga-i întreprindere. Era mare suma, ce cerea, dar era mică față de valoarea întreprinderii. Capitalul meu, primele ce căpătaseam și pe cari le economisiseam, acoperea o bună parte din suma cerută. Restul rămânea plasat cu dobândă la mine și trebuia să-i plătesc în rate hotărâte.

„Toate ofertele lui Havrington arătau cât era de desinteresat și cât de mult mă iubea. Lucrul se făcu de grabă și bravul Havrington se despărți de mine, ca să se întoarcă în țara părinților lui și să-și caute acolo un loc de odihnă. Îi veni greu la despărțire; pentru mine fu și mai dureros lucru, căci pierdeam în el un bun prieten ca un tată. Pentru lucrătorii fu o zi de jale ca și cum tatăl s'ar fi despărțit de copiii lui.

„Ș'acum eu, care venisem aici fugar, sărman și suferind, eram stăpânul unei întreprinderi mari și înfloritoare. Eram prieten cu toți căpitani de vapor și afacerile mele se desvoltau tot mai mult. Despre căpitanul Ball, auzisem mai de mult că, după ce plecase din Calcuta, îl lovise dambla, când se îmbătase odată tun pe corabie și și pierduse mințile. Comandantul îi luase locul și condusesse cu bine corabia în Anglia, unde „Cetatea

Londrei” fu desființată, fiind veche și stricată în așa mod, că nu mai putea fi trimisă pe mare.

„Eu unul continua afacerile cu tot mai mare zel, pe când Havrington îmi promisese să facă tot ce-i va sta în putință, ca să-mi procure știri de la dragii mei părinți. Era mare drumul până în India, ce e drept, și mersul cu corabia dura mult. Vestile din Londra ne soseau numai după luni de zile. Aflai astfel abia după un an de revoluția din 1848. Acum scrisesei acasă plin de nădejdie. Dacă părinții trăiau încă, voi primi de sigur vești de la ei. Nu vă pot descrie încordarea, dorul și neliniștea mea în vremea asta. Număram zilele până va fi cu putință să primesc vr'un semn de viață de la ei. Mă hotărâsem foarte serios: dacă mai trăiau, nimic pe lume nu m'ar fi putut reține în India; dacă D-zeu îi va fi chemat la sine, atunci Europa nu mai avea nimic care să mă atragă; atunci voi rămâne și voi muri în India. D'ocamdată mă agățai d'un pal ca un naufragiat. Nu-mi venea să cred c'ar fi murit, voiam să cred că mai trăiau, că-i voi vedea și că voi putea înveseli ultimele lor zile și, când D-zeu va voi, să le 'nchid ochii, primind bine cuvântarea lor.

„Era o seară splendidă. Aveam invitați la mine mai mulți prieteni din Calcuta și între ei pe Dawson, cel mai bogat om din acel oraș, care putea scoate din casă la ori-ce moment sume enorme. Cunoștea bine starea mea, căci prin el expediam sumele ce-i datoram la datele fixate și știa că mai aveam de plătit o singură rată.

„În decursul conversației mă 'ntrebă dacă am de gând să rămân în India, căci auzise că noi țineam 'a țara noastră ca elvețienii la munții lor, așa că mai curând, ori mai târziu ne ajunge dorul de țară, cu o putere căreia nu ne putem împotrivi. Tocmai în acel moment veni la spatele meu bătrânul și credinciosul meu mahmidor și-mi întinse o scrisoare. Îmi arunca ochii pe adresă și recunoscu scrisoarea țapănă, greoaie, dar citea a tatei „Tata mai trăește”, striga eu plin de bucurie, încât toți se uitau mirati la mine. Din ochi îmi curgeau lacrimi, dar erau lacrimi de bucurie.

„Deschisei plicul. Da, tata trăia, trăia și mama, draga mea mamă, trăia și unchiul Enric, săracul, care-mi trimetea salutări. Tata-mi scria că mă crezuse mort de mult, ne mai primind vești de la mine; dar că-mi pot închipui fericirea lor, când au primit în fine o scrisoare și au văzut că mai trăesc; că nu mai au decât o rugămintă, o singură speranță, să mă întorc în țară, să fiu sprijinul și bucuria bătrânețelor lor. Tata eșise de mult la pensie. Ah! cât de rău trebuie să fi trăit ei, pe când eu înotam în belșug. Scrisoarea sfârșea: „Vin de grabă; căci zilele ne sunt numărate. D-zeu să te apere și să te aducă fericit aici, unde te așteaptă părinții tăi iubitori”.

(Va urma).

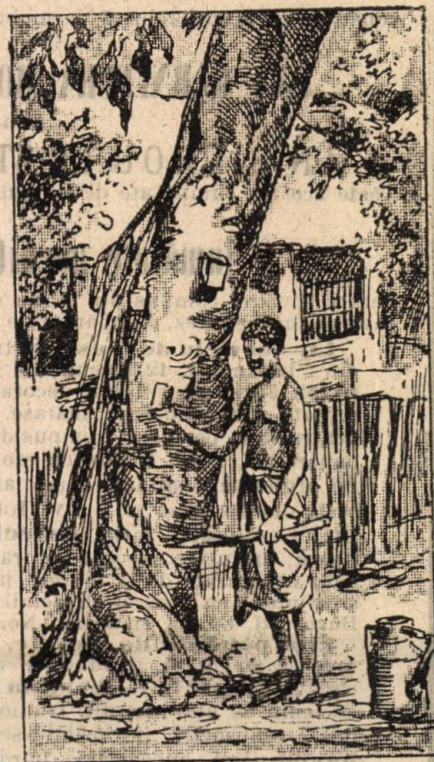
Trad. de Tomescu-Putna

Obiceiul primitiv de a recolta cauciucul

Cultura arborilor de cauciuc, stimulată de progresele constante ale automobilismului, a luat o importanță enormă în toată Malaesia, și plantatorii cari au avut ideea acum zece sau cincisprezece ani să se constituie plantații de cauciuc pot să se felicite de inițiativa lor.

Prețioasa sevă și-a mărit prețul în zece ani în proporții fantastice, și încă nu s'a sfârșit.

Ilustrația, luată după o plantație din Java, arată modul destul de primitiv prin care se efectuează încă recolta în anumite regiuni.



Mod primitiv de a recolta cauciucul

Armă cu un cui de formă specială, indigenul taie scoarța arborelui și fixează sub fiecare tăietură, un recipient de fer alb.

Seva, picătură cu picătură se scurge din recipient și a doua zi, se duc și o răstoarnă într'un vas mai mare.

Lichidul e tratat la uzină și guma obținută e imbarcată în Europa.

Netor.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunii „Ziarului Călătoriilor”, strada Brezoianu, 11, București.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la 27 Maiu, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARĂ ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bui. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FINconstruit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravu! No. 37 și str. Șerbănică, No. 10
Sucursala calea Victoriei, No. 107**UNA GARNITURA MOBILĂ DE STEJAR TAPISAT, PENTRU ODAE DE BIUROU**

compusă din : una canapea; două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. Un serviciu de vin pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintului oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. Una pereche stesnice de alpaca, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una pendulă de perete, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una harmonică superioară, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. Un ceasornic de masă, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importățiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. Un gramofon mare, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. Un serviciu de lavoar de faianță, compus din 5 bucăți. O lampă ultima creațiune, model «Cometa Hailey», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. O fructieră argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica societății Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. O pendulă mare de perete, frumos ornată și un serviciu compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătaie, ultima noutate. Un ceasornic de biuro, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. Una trusă de manevră pentru domnișoară. Trei truse de piele fină pentru maniere. Trei pulverizatoare splendide de cristal, nișeiate. Trei pudriere cu purtările lor. Trei oglinzi nișeiate pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, coț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și un gramofon marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone: «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, coț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brază, marca D. C. I. M. N. Un plug de oțel cu două braze, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, care se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. 50 casete conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.00 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11, —STRADA BREZOIANU, —No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea



Indieni Tehuelși plecând la o vânătoare de pasări numite Guanaco.—(Vezi pag. 5656)

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

VÂNĂTOAREA DE GUANACO

Partea de sud a Patagoniei e aproape în întregime populată de tribul indienilor Tehuelși, nomazi cari trăiesc mai mult din vânatoare și din vânzarea animalelor.

Agricultura și meșteșugurile le sunt cu totul necunoscute. Ținuturile pline de vânat le sunt de ajuns, și ei își întind corturile făcute din piei în locurile cari le convin, schimbându-se din loc în loc, după gust.

Aceste mutări sunt bazate pe goanele vagabonde ale grupurilor de guanacos, principalul vânat ce urmăresc.

Spre sfârșitul lui Octombrie, epoca când începe primăvara în Patagonia, Tehuelșii întreprind vânători de guanaco.

În acel timp puii nu sunt încă născuți și cele mai căutate blănuri sunt acelea cari și le procură tăind pântecile mamei.

Blana puilor, care e foarte fină, servă la confecționarea celor mai frumoase rochii și se vinde foarte scump de către aceia cari le cumpără mai întâi de la unul din membrii tribului.

Pentru indienii din Patagonia, această epocă e de o importanță capitală. Urcăți pe cai, pot, grație extraordinarei agilități a picioarelor cailor lor, să urmărească vânatul în curse adevărat nebune.

Felul de a vâna al acestor indieni merită să fie povestit.

În dimineața unei expediții, ei înșeauă un cal pe care va încăleca, având legat cu o sfoară un altul care îi va servi de schimb.

Vânătorii pornesc două câte două, călărind în direcții diferite, formând un cerc enorm, în centrul căruia, sistematic, gonesc vânatul.

Cercul se restrânge din ce în ce. Atunci se dă drumul căinilor cari iau la goană pe guanaco, ce se adună la un loc înspăimântați, având printre ei și câte unul sau două struți.

Pozițiunea ce ia guanaco când e atacat e foarte bizară: se ține drept câte-va secunde și pe urmă pornește într-o goană nebună, făcând sărituri extraordinare.

În acest timp indienii se apropie mereu, precipitându-se asupra vânatului cu strigăte sălbatece. Ei leagă de o sfoară trei pietre mari și această

armă o aruncă în primul animal care le ese înainte.

Am spus că ei vânează câte două. Acela care întovărășește pe vânător, în momentul când animalul e rănit, sare după cal și ridică vânatul după ce a murit. În acel timp tovarășul său pornește înainte cu o nouă ardore în urmărirea trupelor de guanaco și face alți prizonieri.

Vânătoria urmează astfel pe o întindere considerabilă, oamenii galopând mereu, în vreme ce prăzile lor rămân moarte pe pământ.

Aceste vânători sunt foarte curioase, și acolo pe unde indienii Tehuelși au trecut au lăsat urme de la un capăt la celalt al Patagoniei, Punta-Arenas, Buenos-Aires.

Rasa lor tinde să dispară, ceea ce e de plâns, de oare-ce ei posedă mari calități; fisicește vorbind, nu sunt uriași, dar de sigur e una din cele mai frumoase rase din lume.

MAYNE REID

TRIBUL BALADIENILOR

La esirea din Poëbo se întinde d'alungul țărmurilor mării, parcurgând o lungime de 12 km. aproape, o câmpie largă, fertilă, bine udată, acoperită cu pășuni frumoase și cocotieri. Aci s'ar putea instala, în această excelentă condițiune, stațiuni agricole, pentru că e una din cele mai plăcute părți ale insulei, ce am văzut-o.

Această câmpie conduce la tribul Balade, unde m'am decis să stabilesc un nou centru de explorațiune. Cel puțin trebuia să găsesc în aceste părți o locuință gata, căci eram sigur că mai existau vr'una din vechile locuințe, părăsite azi, locuite de primii coloniști ai insulei.

Am fost primit cu mare bucurie de indigenii din Balade, așa cum nu poți fi primit aiurea. În adevăr mergeți și vedeți acest popor. În momentul în care debarci, fiecare se oferă să-ți satisfacă dorințele. Voești să vânezi? Unul din ei te va conduce la marginea unei stufării, unde vei împușca o sumedinie de rațe. Ți-e sete? El se va urca în cocotieri cu agilitatea unei pisici. Dacă vr'un pârâu sau vr'o mlaștină îți împiedică drumul, umărul celui dintâi venit te va transporta de cealaltă parte. De ploaie ca să te adăpostești, în câte-va secunde se vor duce să-ți aducă, din pădurile vecine, frunze mari de bananieri sau vr'o manta din coaje de niauli.

S'a făcut noapte? O torță rășinoasă îți luminează calea și în fine în momentul plecării d'aci, din aceste locuri ospitaliere, inima ți se întristează și parcă n'ai vrea să te desparți de ele.

Acest trib îmi amintește o mulțime de clipe fericite. În acest port apele liniștite e locul unde navele au ancorat, înconjurate de mii de lotce, pline cu sălbaticii, ce veniseră să salute pe vizitatorii lor. Cook a fost bun și indulgent cu in-

sularii. Aveau puțin lucru să-i dea în schimbul numeroaselor daruri ce primeau de la ei; dar l-au răsplătit și ei cu o primire sinceră și plină de bunăvoință; de aceea și acest navigator le laudă foarte mult caracterul și purtarea lor față de Europeni. Cât au stat acolo, Englezii au cercetat țara și au studiat pământul și ierburile lui; între alte lucruri au găsit o specie de păsări mari cu pene brillante, ce se aveau împrejurul caselor și azi nu știe nimeni ce s'a făcut aceste păsări, căci nu s'a mai găsit în nici o parte a insulei.

Cu toate acestea Forster, naturalistul expedițiunii, vorbește despre un fapt ce nu-mi pare să fie spre cinstirea indigenilor și pe care îl scuza cu optimismul său natural: locuitorii din Balade, cari, de obicei, nu vindeau nutrimente englezilor, au făcut schimb cu ei în una din zile cu un pește din specia Vetrodoni. Adus pe bord, peștele a produs desgust din pricina formei lui; pe de altă parte naturalistii doreau să-l desemneze, de aceea nu l-au mâncat îndată, ceea ce a folosit echipajului, căci i-a scăpat de la o moarte sigură; un animal care l-a mâncat mâțele acestui pește, a murit; de asemenea frații Forster cari gustaseră nițel din ficatul aceluși pește, erau cât p'aci să moară. Cât privește pe indigeni, când l-au văzut a doua zi spânzurat afară, au făcut ceea ce trebuia făcut cu o zi mai înainte, adică prin gesturi expresive au făcut pe englezi să înțeleagă că peștele trebuie aruncat în apă.

Forster istorisește această scenă cu cea mai mare nevinovăție și fără să arate vre-un sentiment de răceală împotriva acelor oameni cari puțin a lipsit de a-i cauza moartea. Eu voi face însă ceea ce acest învățat n'a crezut că e bine să facă și acum, cu cunoștința ce am putut dobândi despre acest popor, pot afirma că ei știa foarte bine că, vânzându-le peștele, îi expunea pe englezi la o moarte sigură; singurul lucru care m'ar face să fiu în favoarea acestor indigeni, este că în acel moment voiau să pună numai la încercare temperamentul și știința oaspeților și de aceea, a doua zi, când au venit la vas și când au văzut că peștele n'a fost mâncat, ei cari cunoșteau lipsa cea mare de nutriment proaspăt ce o aveau englezii, s'a încredințat că aceștia au găsit peștele otrăvit și, ca să se ferească de urmări rele, s'a grăbit să spună adevărul.

După Kook, cavalerul Bruny d'Entrecasteaux a vizitat în 1792, tribul Balade; venea să afle soarta expedițiunii comandată de nenorocitul Perause; dar cât de mult diferă povestirile acestui marinier francez de acelea a lui Forster, naturalistul lui Cook. Avea o figură plăcută, optimist, puțin gânditor, considera pe acest popor nou ca dotat cu o natură inofensivă, nestăpănit de pasiuni violente și chiar de plăceri. D. Entrecasteaux nu cunoștea pe acești indigeni de cât din istorisirii și decepțiunea a fost amară când, debarcând, a văzut pe insulari ținând în mâinile lor oase de oameni, încă acoperite cu carne, din cari mușcau cu o vie satisfacție.

Dar soarta a voit ca expedițiunea franceză să ajungă în această țară în unul

din aceste momente, în care insularul nu era omul liniștit, cum îl întrevăzuseră englezii. Baladienii abia mântuiseră un război înfocat în care, după obicei, se prenumărau victoriile și pagubele tăcute ambelor părți. Câteva zile din sate au avut colibe arse, câmpiile distruse, cocotierii devastați, câteva capete și crani de curând despuiate se aveau de strajă în vârful unor lungi frigări, pe când restul corpurilor serveau de hrană.

Baladienii erau foarte întărâtați, dar nici șeful expediției franceze nu era mai puțin, văzând aceste cruzimi. În cea din urmă ancorare la Tonga-Tabu, a avut loc o încăierare între indigeni și francezi. Doi marelți au fost grav răniți. Acest lucru a făcut pe D'Entrecasteaux să-și schimbe părerea despre ei; îi găsea că sunt o rasă urâtă, ostilă, antropofagă și în primele zile n'a permis nimănui să se urce pe bord. Pentru cei ce cunosc pe Neo-Caledonienii, asta e o injurie. N'a trebuit mult chiar unui popor civilizat să provoace război.

Au început ostilitățile prin furturi cutelatoare, îndată ce le-a fost permis să se suie pe bord; pe uscat lua uneltele din ochii lucrătorilor și fugeau cu ele în pădure; toate topoarele dispăreau în mod uluitor. Câte odată veneau lângă marinari, ținând în mână buci din corpurile dușmanilor lor și mâncând cu o poartă nebună; fisionomia lor parcă ne spunea: „Vedeți, și noi știm să ne omorâm dușmanii și să le mâncăm, carnea”.

Ce descripțiune putea face D'Entrecasteaux despre o țară distrusă de război și în fața acestor scene de canibalism? Descrierea ce ne-o face nu e de loc plăcută: ne arată țara acoperită cu o vegetațiune în agonie, locuită de un popor flămând, steapă, rău lucrată, îndepărtată de agricultură. În fine, acest navigator împinge până acolo pesimismul încât afirmă că îmbrăcămintea indigenilor nu e inspirată de pudoare, ci de necesitatea de a se feri de insectele țării. Această bizară afirmațiune e cu toate acestea una din cele mai adevărate pentru că, deși nici odată n'am avut ocazia să o remarc singur, alți călători au găsit pe Neo-Caledonienii cu totul goi.

Entre-casteaux și el unul din europenii cei rari cari au putut să asiste la ceremoniile revoltătoare ce însoțesc masacrul prizonierilor. E foarte interesant în acele colonii unde se întâmplă aceste spectacole, arătându-ne pe executori care într-o mână țin o lance ca să omoare victima, iar în cealaltă un topor de cremene lat cu care separă carnea de oase și-i desface măruntaiele ca să le distribuie tovarășilor, cari în acest timp urlă și joacă în juru-i.

Nu voi ști să descriu oribila furie cu care acești sălbatici se aruncă asupra prăzii umane și o mănâncă; însă, din potrivă, acest marinari atribuia aceste acte sălbătice foamei și lăcomiei, iar nu supraexcitațiunii, în care se găseau atunci indigenii. La acești sălbateci, aceasta e răzburarea, bucuria triumfului împinsă până la cele din urmă margini, până la rătăcirea minții, până la pierderea oricărui simțământ omenesc. În felul de mai sus gândesc acești sălbateci, că-și răzbură amicii omorâți

în război, așa știu ei să celebreze o victorie.

Cei mai mulți din indigenii din Balade cunosc puțin limba franceză; aceasta m'a mirat, pentru că de mult nu mai sunt nici coloni, nici misionari, nici soldați în acest ținut. Am împărtășit uimirea mea șefului, cu atât mai mult cu cât la Poebo, unde misionarii sunt instalați de mult timp, găsești cu multă greutate un interpret.

— „Asta e faptul urmărit de misionari, cari găsesc în genere mai comod și mai sigur să-și ajungă scopul, învățând mai întâi limba indigenă, pentru ca în urmă să le explice principiile religioase în propria lor limbă, imi răspunse șeful, făcând semnul crucii.

Șeful se numea Onudo-Turo; suferise cinci ani de captivitate la Taiti, unde l-au expediat tot în același timp cu șeful Hienguenei și ca și acesta din urmă n'a păstrat obiceiurile celor din Balade, ci a adoptat deprinderile taitiene, cele mai desfrânate posibil. Șeful Onudo s'a întors bețiv și fără demnitate; deși tânăr, a lăsat, la reîntoarcerea sa, autoritatea lui în mâinile lui Goa, rudă cu el și nu se îndeletnicea de cât cu băutura.

(Va urma).

Trad. de D. D. Tomescu-Putna

VENITURILE UNUI TRANSATLANTIC

Când companiile de navigație lansează cele două orașe plutitoare care sunt «Provence» și «Lusitania», se întreabă prin public dacă veniturile acestor giganti ai mărilor, mari mâncători de cărbuni, vor acoperi cheltuielile companiei.

Utimele călătorii ale «Lusitaniei» și «Mauritaniei», cari sunt printre cele mai mari vapoare din lume, au probat că aceste credințe nu erau după placul publicului.

Adunând costul cărbunelui consumat, al huilei, al apei, al mâncărilor și al celorlalte cheltuieli, adunând lefurile ofițerilor și ale echipajului, fără a uita să se adauge aici și dobânda capitalului ca și amortizarea sa, drepturile portului și asigurările, se socotește că voiajul dus și întors al fiecăruia din aceste vapoare costă pe companie 449,750 de franci.

De altă parte, adunând ceea ce aduce transportul mărfurilor și al pasagerilor, subvenția guvernului englez, beneficiul produs din vânzarea vinului și țigărilor, călătorilor, se obține un total de 783,750 franci. O simplă operație de aritmetică permite de a fixa la 339,000 franci beneficiul net pe care-l aduce companiei călătoria de dus și întors între Europa și America a fiecăruia din imensele sale steamere.

Fericiți acționari.

Tr. Popescu

Sfârșitul sclavajului în Maroc

„Douăzeci de duros tânără sclavă!” Acesta era strigătul, pe care oricine îl putea auzi până acum un an pe străzile Fezului. Acum în urmă, acest obicei barbar de a se vinde tinerele femei, rămase încă în ființă, dar numai prin unele cartiere mai depărtate ale orașului.

Odată cu implantarea drapelului francez, civilizația avu o puternică înrăurire asupra triburilor îndărăjite. Comandantul Brémond, a avut deseori ocazia să uzeze de adevărate masacre pentru a putea ține în frâu manifestațiile sălbatice ale marocanilor fanateci.

Sultanul Mulay-Hafid, mai ales, a forțat mereu pe francezi să lupte cu aceleași arme: cruzimea și barbaria. Acest sultan era aproape îndumnezeit de unele triburi de arabi; cari, oprimați de francezi și risipiți, apăreau de odată, căzând ca un ciclon asupra tuturor europenilor.

Desele hărțueli și masacrări dintr-o parte și din alta aduceau nenorociri mai cu seamă asupra femeilor și copiilor.

Intr'un atac oarecare dintre arabi și europeni, aceștia din urmă prindeau pe femeile indigene nu pentru a le schingiui, ori vinde, ci pentru a le libera și a le deprinde cu civilizația; — pe când sălbatecii arabi, prinzând pe femeile europene, le vindeau pe cele frumoase, le tăiau capul ori le spânzurau pe cele mai urâte. Copiii erau de asemenea vânduți ori uciși în torturi.

Unul din motivele urei fără margini a arabilor contra europenilor — era tocmai cel mai principal: europenii nu respectau obiceiurile și tradițiile barbare ale marocanilor. Și era o tradiție foarte veche, ca sclavii masculini ori femeieni să se vândă pe piețele publice întocmai cum se vând păsările și zarzavaturile. Se aveau trântiți jos, în grupuri, prin aceste piețe, cele mai frumoase arăboace, tânjind după un stăpân mai mult sau mai puțin frumos și bogat. E curios, cum aceste sclave suferau cu plăcere orice maltratare și cruzimă de la stăpânii lor, dacă în schimb, stăpânii erau... frumoși și bogați.

Dintre toți comandanții trupelor europene, comandantul general Aubert a reușit să stărnească cu desăvârșire sclavajul, dând fiecăruia libertatea și dreptul de a fi cetățean.

Femeile acum sunt libere să urmeze sau să nu urmeze pe un bărbat, acesta neavând nici un drept material asupra lor. De aci mulți marocani au simțit nevoia căsătoriei, sfărâmând astfel străvechile tradiții cari păreau că nu pot fi clintite în decursul veacurilor. Aceasta este până acum acțiunea civilizatorică a francezilor în Maroc. Altădată Magrebul era țara sclavelor și a capurilor tăiate. Barbaria aceasta se întindea până în fundul Africii și până în poarta Mediteranei, spre Algeria.

Dar aceste vremuri dureroase au trecut.

Civilizația a fost stabilită în Maroc prin așezământul protectoratului francez — ceea ce, de șapte ani, Germania a încercat fără succes.

O LUPTĂ ÎN PAMPAS

Anul trecut s'a petrecut în pampasul Argentin o dramă care a lăsat văduvă pe dona Maria Terija Alcosta y Tores.

Bărbatul său, don Majimos Alcosta y Tores, a fost omorât de indieni.

Intr-o noapte, don Majimos și dona Maria-Terija fură deșteptați din somn de către *capataz* (intendent). Acesta le spusese că la v'r'o 20 de leghe de acolo, ardea *estancia* (ferma) unui englez, sir Maxwell. Flacări gigantice se ridicau spre cer, care căpătase o culoare roșiatică. Don Majimos dete ordin să se aducă mai mulți cai și el împreună cu *capatazul* și câțiva servitori, plecară în goană. Tropicul cailor răsună adânc în noapte și pe pustia pampasului.

Pe drum, la câțiva kilometri de *estancia* lui sir Maxwell, don Majimos se întâlnește cu o trupă de servitori călări. Aceștia erau cei scăpați din măcel și cari isbutiră să fugă. Ei povestiră ceea ce s'a întâmplat, cum indienii conduși de un spion au ciopârțit pe str. Maxwell, au sugrumat pe nevasta sa și au furat pe fata lor.

Surprins, ca și stăpânul lor, servitorii nu au putut să-l vie în ajutor, și cei ce au putut scăpa cu viață au fugit nebuni de groază. Dacă și alții au putut scăpa, ca și ei, aceștia nu puteau ști.

Don Majimos nu stete la gânduri. Poate vor putea să ajungă pe indienii și să le dea o lecție bine meritată. Dete pînă calului și urmat de mica sa trupă, mărșăluiește încă prin servitorii englezului, se puse în urmărire lor. Cu toții erau v'r'o 16 sau 17.

Indienii, auzind sgomotul produs de cai, fugiră, ducând înaintea lor turmele de boi, cai și de oi.

După o scurtă deliberare, don Majimos își împărți turma în două: o mică parte rămase în urmă, ca să prindă turmele, iar el, însoțit de *capatazul* său și de câțiva călăreți, se puseră în urmărire indienilor. E drept că ei erau puțin la număr, dar cu o carabină bună, în mâini și mai bune, face mai mult de cât 50 de lănci.

Și don Majimos se aruncă înainte cu o astfel de goană, în cât numai calul *capatazului* și al unui servitor se putură ține de el. Restul trupei rămânea din ce în ce mai în urmă. Un rău se ivi înaintea lor, pe care îl trecură. Ajunși de cealaltă parte a râului, văzură un grup de indienii care fugea.

Fără a asculta de spusele *capatazului*, care îl ruga să aștepte și sosirea celorlalți tovarăși, el se aruncă nebunește spre indienii.

Totuși el fu silit să se oprească. Strigăte de ajutor răsunau în urma sa.

— Stăpâne, îi zise *capatazul*, indienii atacă pe oamenii noștri. Să ne întoarcem înapoi.

— Să ne întoarcem! răspunse don Majimos, și să îndreptăm calul înapoi.

— Păjește-te stăpâne, zise din nou *capatazul*, acești indienii îndrăciți pot să ne întinză vre-o cursă.

Iar don Majimos, scotând un strigăt ascuțit, ca să anunțe pe tovarășii lui,

porni înapoi... Cel dintâi, el ajunse la râul trecut mai înainte.

De abia intră în apă și săgețile începură să ploacă împrejurul lui. Calul său, lovit în piept și în coaste, se cabră și căzu. Don Majimos, călăreț desăvârșit, sări în picioare jos.

Dar inamicul nu se vedea. De după copaci, din mijlocul tufișurilor, din erburii, săgețile răpăiau, amestecate cu câte o bubuitură de carabină.

Don Majimos căzu. În același timp, sălbaticii se aruncară asupra lui și-l omorâră cu lovituri de lance.

Capatazul, înainte de a ajunge la râu, fu apucat de gât cu un laț, aruncat la pământ, după cal, și dat pradă cuțitelor indienilor. Celalt servitor căută să scape cu fuga, dar retragerea fiindu-i atacată, el se luptă într'un mod disperat, omorând mai mulți dușmani, până ce și el căzu pradă lăncilor lor.

Acelaș lucru s'a întâmplat și cu restul trupei. Înșelați, zăpăciți de către indienii, ei, după o luptă eroică, muriră până la unul.

Indienii își calculaseră bine atacul, îi atrase bine în cursă, și fără a putea avea vre-un ajutor de la cineva, în această stepă Argentină, nenorociții servitorii, împreună cu don Majimos, căzură victime eroismului și dragostei pentru semenii lor.

Sereno.

Industrii indigene

Parcurgând Tunisul și văzând croitorii, mănșarii și alți meseriași, te-ai putea crede transportat cu câte-va secole în urmă, în timpul stărostiilor.

Viața arabă, spre a putea să se manifeste, n'are nevoie să recurgă la fabrici sau la industrii mari.

Nu doar că disprețuiesc modele noastre; ei chiar apreciază mult și fac abuz de console, garderoabe și stufe venite din Franța. Cu toate acestea, marea majoritate poartă încă costumele antice ale vechilor credincioși.



Negustor de căldări

Croitorii sunt în același timp și brodeuri; acest meșteșug dublu cere mult gust și talent. Ei taie în stofă sau mătase culota bufantă făcută strânsă pe genunchi și veste de o tăietură elegantă. Pe urmă „djeba” rochie largă care seamănă cu tunicile antice și în fine burnuzul care se potrivește mișcărilor nobile, gesturilor statuale.



Fabricant de „belra” încălțăminte arabă

Meșteșugarii tunisieni, dintre cari mulți sunt adevărați artiști, pot să îmbrace și să mobilizeze populațiunea, de la cel mai de jos om până la cel mai puternic caid.

Vesta și burnuzul sunt totdeauna brodate sau sutașate. Vesta se garnisește cu desene simbolice făcute cu mătăsuri multicolore; burnuzul e sutașat cu galcane înguste de mătase, totdeauna albe.

Văzând numărul mare de arabi cari merg cu picioarele goale, s'ar crede că Tunisul e lipsit de pantofari. E de ajuns să parcurgi *belraji* spre a'ți da socoteală că acest meșteșug e în plină prosperitate.

Încălțăminte americană n'a înlocuit încă pantoful de piele galben sau pantoful brodat în care femeile arabe nu introduc de cât vârfurile picioarelor lor.

La Beja se fabrică un fel de pantofi ajurați prea frumoși.

Șelarii execută cu multă artă arnașamente splendide. Șelile se brodează cu fir de aur, mătase verde, galbenă și albastră. Călărețul poartă la mijloc o centură lată de aceeași culoare cu șeaua și în care e înfipt pumnalul, pistolul și punga.

De mute ori șelarii brodează flori și motive pe cari le aplică pe piele, dar cele

Mobilele arabe sunt fragile și frumoase. Cum lemnul e rar în Tunisia, mobilele se fabrică toate din lemn alb, puțin rezistent, dar care se pretează admirabil la orice capriciu al sculptorului. Spre a remedia nesuficiența lemnului și spre a satisface trebuința culorilor strălucitoare ce le plac așa de mult, arabii își pictează și-și decorează mobilele. Le dau totdeauna un fond verde și pe el fac trandafiri rotunzi, pasări și pești fantastici.

Arabul își pictează de asemenea și diferitele vase. Ei nu se mulțumesc numai cu forma acestor vase, ci le fac și diferite deseme cu totul naive: flori, pasări, pești, fiare sau cămile.

Când treci pe la o ferărie ești asurzit de sgomotul pe care îl fac lucrătorii întinzând metalul.

Nu vorbesc de meșteșugarii îndemânațecii cari își fac farfuri și vase admirabile, ci de aceia cari fabrică căldări vulgare pe cari arabii le cumpără după greutatea lor.

Toate aceste industrii mai luptă și acum contra camelotei importate din Europa. Dar dacă voci elocvente nu se vor ridica în favoarea lor, vor dispărea în curând. S'ar putea oare împiedica ceea ce s'a convenit să se numească *progres*?

Vetor.



Fabricant de «kobbaks», un fel de pantofi de lemn

Încălțăminte bărbătească cea mai întrebuințată e „belra”, un fel de pantof fără toc foarte practic, care permite arabului să se desculțe ușor când intră într-o moschee, într-o casă sau într-un magazin.

Belras se face din piele galbenă. Multe femei arabe din clasa mijlocie umblu cu picioarele goale în casă; mosaicul din odăi e acoperit cu covoare.



Fabricant de insigne religioase

mai apreciate de cunoscători sunt acelea în care aurul sau mătasea sunt brodate de-a dreptul pe piele. Unelta sa e simplă, dacă se poate numi unelță o bucată de lemn care îi servă de reazăm mânei când înfige acul în piele.



Pictor decorând oale

Vara, prăvăliile sunt pline de pâlării mari de pale brodate și împodobite cu pompoane pe care le poartă arabii de la țară spre a le păzi fața de soare.

DIN TOATĂ LUMEA

Avalanșele în Alpi

Avalanșele Alpilor, imense și sgomotoase prăvăliri de zăpadă, au efecte mărețe și îngrozitoare. Ele sunt dintre cele mai pitorești fenomene ale Alpilor și se prezintă sub mai multe forme: câte odată sunt îngrămădiri de zăpadă, cari se scobor din stânci și alunecă ușor în pâraurile pietroase; altă dată sunt straturi de zăpadă, pe cari vântul le grămadeste pe marginea unei prăpăstii sau pe creasta stâncilor, unde fiind lipite de bază, se prăvălesc sub propria lor greutate și cad chiar în direcția vântului, care le-a format. Avalanșele în formă de pulbere de zăpadă sunt cele mai periculoase, cele mai puternice și cele mai neregulate. Ele au loc iarna și la începutul primăverii, când pe un strat de zăpadă întărită cade o mare cantitate de zăpadă nouă. Căderea lor se face cu o repeziune crescândă și cu o furie teribilă, întocmai ca un torent ale căruia valuri s'ar ridica unele pe altele la o înălțime spaimântătoare. Nu se vede decât un vârtej de pulbere, pe care-l însoțesc tunete zgomotoase. Norii de zăpadă fac vederea curentului imposibilă. Arborii trosnesc și stâncile se zgudue. Adesea s'a văzut cum avalanșele desrădăcinează arborii cu sutele, dintre cei mai bătrâni și falnici ai pădurilor, asvârlind în prăpăstie oameni și animale, rupând, răsturnând totul. Câte-odată avalanșa acoperă câture întregi. Locui-

tori sunt acoperiți sub grămezi de zăpadă mai înalte ca locuințele lor.

Tara Laponilor

În țara Laponilor nu sunt de cât trei luni în an când natura se deșteaptă: Iulie, August și Septembrie. În aceste trei luni, natura trebuie să împlinească opera unui an întreg. Cea mai mică întârziere compromite existența omului. Dacă ovăzul întârzie de a fructifica și de a se coace, Laponii n'ar mai avea pâine, căci un mic vânt de nord pustiește tot. În aceste trei luni ale anului ghețurile se topec, apele udă câmpiile, soarele încălzește aerul, plantele cresc văzând cu ochii, totul trăește ca un oraș în sărbătoare. Către sfârșitul lui Septembrie însă, o mică suflare a vântului de nord, prevestește Laponilor că moartea naturii se apropie. Animalele tac, păsările pleacă, ursul chiar se ascunde în vizuina sa. Noaptea acopere totul și somnul cuprinde toate viețuitoarele. Fluviile îngheață și peștii se ascund sub un strat de gheață gros de 3—4 metri. Toată regiunea polară se transformă într-un palat de cristal, în care nimic nu se mai mișcă.

Niam-Niam

Spre apus de bazinul râului Bahr-el-Gazel trăesc negri cunoscuți sub numele de Niam-Niam. Schweifurth îi descrie astfel: «Ei au capul rotund și lat, părul des și creț, de o lungime excepțională, stufos și dispus în şuvițe, care le cad pe piept și pe umeri; ochii ca migdala, sprâncenele groase, nasul pătrat, gura mare și în toată figura o expresie de ferocitate brutală și de o îndrăzneală războinică. Își tatuează pieptul și ante-bratul cu diferite desemnuri, dar nu-și diformează corpul. Bărbații sunt vânători, femeile lucrează pământul, care produce aproape de la sine diferite fructe».

Niam-Niam sunt așa de pasionați pentru război și vânatoare și adoră chiar muzica. Piaggio a zis: «Un niam-Niam ar cânta din instrumentul său 24 de ore fără a-l părăsi o secundă, uitând chiar a bea și-a mânca».

Bordeele Niam-Niamilor au totdeauna la intrare oale și arbori, care servă pentru primirea trofeelor vânatoarei și războiului. Se află chiar o măcelărie de antilope de diferite spețe, căpățâni de porci mistreți, de maimuțe, printre cari sunt și craniuri de oameni. Toate sunt agățate pe un pom, ca darurile de pe popul de Crăciun.

În sfârșit, ca dovadă că Niam-Niamii sunt antropofagi, putem constata că în bordeele lor se găsesc oase de om, cari poartă urme de topor și de cuțit.

Acestea sunt trăsăturile lor generale.

Trad. de C. Simulescu.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare și sfârșit —

„Toti în juru-mi tăceau, după ce sfârșit de citit scrisoarea, imi împreună mâinile într-o rugă de mulțumire multă și ferbinte. „Bag de seamă și inteleg, zise Dawison, d'acum s'a sfârșit. Mă ofer ca cumpărător al întreprinderii D-v. O să-ți pară bine lui fiu-meu cel mare. Spuneți serios, primiți?”

— „În adevăr, spusei eu, așa mi-e în gând.

— „Bine, adăogă bătrânul Dawison. Atunci când voiți, puteți să-mi spuneți condițiile D-v. Cred că nu vă grăbiți așa de mult.

„Chiar în noaptea aceea, fiindcă somnul nu se lipise de geana mea, făcui toate socotelele pe 'ndelete și-i pusei condițiile mele, cari de sigur nu erau la fel cu cele ce-mi pusese mie Havrington odinioară, dar trebuie să recunosc că reclădisem aproape toate edificiile, îmbunătățisem mult afacerile și le dădusem o mare desvoltare și în fine n'aveam nici o pricină să am scrupule față de bogatul Dawison, cum avusese Havrington, în dragostea lui față de mine.

„Tot în noaptea aceea, făcui ceva mai mult. Scrisei scumpilor mei părinți și le deschisei tot sufletul. Le spusei că voi veni cât mai iute și le trimisei o însemnată sumă de bani, ca să pun cât mai de grabă capăt mizeriei lor. Nu vă pot spune, ce simțeam în acele momente. Imi venea să răz și să plâng; dar vedeam bine că în India nu mai puteam sta. Dorul de țară m'apucase cu atâta putere în cât nu mă puteam împotrivi.

„A doua zi îi spusei lui Dawison condițiile mele. Nu le primi numai decât, ce e drept, dar cunoșteam bine vulpoiul și-l lasai să plece. Dedei de veste și celorlalți comercianți, că vreau să-mi vânz întreprinderea și se prezentară mai mulți doritori. Îndată ce Dawison băgă de seamă c'are concurenți, primi numai decât condițiile impuse de mine și după puține zile îi predați totul. Avui bucurie să constat că oamenii nu mă iubeau mai puțin decât pe Harrington și fui mișcat părăsindu-l. După ce regulați toate afacerile, părăsi Calcutta și mă coborâi pe luntre până la insula Sagar, unde ancorase o corabie ce mergea spre Europa. Călătoria fu fericită, ajunsei în Anglia sănătos și plin de speranță.

„Harrington nu mai putea de bucurie văzându-mă; tot așa și bunul brutar care mă primise, când n'aveam ce mânca. Harrington mă rugă să rămân la el, și să trăim împreună. Dar când mă auzi, ce mă chema în țara mea, încetă cu rugăciunile. N'avea copii, dar inima-i bună simțea în destul puterea dorului ce mă atrăgea spre țară. Invidia pe părinții mei pentru dragostea fiiască ce le purtam și din pieptu-i scotea suspine adânci. Îi invitați să vie la noi la primăvară. Priimi fără să se gândească că nu e după cum vrea omul, ci după cum vrea „Cel de sus”. După plecarea-mi din Londra

se îmbolnăvi și după o lungă suferință D-zeu îl chemă la sine iar vrednica-i soție, cu care dusesse o căsnicie fericită, timp de 40 ani, îi urmă puțin după aceea. Averea lui rămase rudelor cari se purtase bine cu cei doi soți.

„Cu o corabie plecai îndată la Hamburg. O furtună de sentimente imi năvăli în suflet, când pașii iarăși pe pământul Europei. Ori-cât de mult aș fi vrut s'ajung mai repede pe țărmul țării mele, fui nevoit să rămân o zi la stăpănu-meu de altă dată, care mă primi cu dragoste. Trimisese părinților mei sumele, ce le trimetean din când în când și de la el afla că trăiau în adevăr. Ah, ce bine-mi făceau vorbele lui. Ori-cât m'ași fi grăbit, călătoria dură mult, prea mult pentru nerăbdarea mea... La Berlin vizitai mormântul negustorului la care învățasem comerțul cu adevărat. Bietul om murise de mult. Ce bucurios mi-aș fi arătat recunoștința ce simțeam pentru el. În ultimul timp afacerile nu-i mai merseră ca la început și fiu-său era comptabil într-un magazin, fără să aibă speranța să întreprindă vre-o afacere pe socoteala sa. Imi fu dat să-mi arăt recunoștința ce simțear pentru tată-său. L'am ajutat și a ajuns om în rândul oamenilor. De la Berlin ajunsei iute la mine acasă.

„Cum imi bătea inima când zării din depărtare turla bisericii, zidurile vechi, înegrite de timp, satul în care mă jucasem ca copil. Vilele nu înverziseră încă și munții erau suri, primăvara nu se împodobise încă cu rochia-i verde; dar cât mi se părea mie de frumos locul, unde nu mai fusesem d'atâta timp. Toate splendorile Indiei dispăreau în fața acestor munți, acum goi; căci aci imi era patria. Amintirea copilăriei mele îi dădea un farmec care întrecea toate frumusețile din lume.

„Oricât eram de fericit la gândul că sunt așa de aproape de scumpii mei părinți, mi-era teamă că revederea neașteptată să nu le facă rău. Imi stăpâni dorul și-mi trimisei bagajul la un han din marginea satului. O luați spre casa părintească, dar n'o mai găsi. O nimicise un foc și'n locul zidurilor sfinte pentru mine, se ridica acum o clădire nouă, solidă. O groază de nedescris imi cuprinse sufletul. Zării casa vecinului Ernani, la care învățasem ca ucenic. Întrebați, Era tot un fel de prăvălie cu tot felul și recunoscuți pe tovarășu-mi de joc, pe Oscar d'altă dată, în negustorul care ședea în dosul teșghelei. Nu mă recunoscu, căci soarele Indiei mă înegri-se și atâta vreme de când lipseam, a-dusesse mare schimbare și în viața și în înfățișarea mea.

— „Caut pe bătrânul negustor Ernani, zisei intrând.

„El se uită cercetător la mine.

— „Tata a murit de mult, răspunse el, poate eu...

„Atunci nu mă mai putui stăpâni,

il întinseși mâna zicându-i: Nu mă mai cunoști Oscar?

— „Doamne, zise el, nu știu.

„Atunci îl spuseși cine eram și el se aruncă în brațe-mi.

— „Ce fac părinții mei? Unde sunt? îl întrebași eu. Aci văd că ars casa, nu cumva li s'o fi întâmplat vr'o nenorocire?

„Mă chemă în odaia de lângă prăvălie și-mi povesti că, desigur, părinților, săracii, le arseseră totul și abia și-au putut scăpa viața; dar tocmăi atunci a sosit suma ce le trimiseseam și-au scăpat de ori-ce nevoie. D'atunci, continuă el, trăiesc fără grijă nădăjduind venirea mea. Spuse că se duce des pe la ei și totdeauna se bucură, văzându-i sănătoși și unchiul Enrie e tot bătrânul d'altădată și se bucură c'o să vorbească cu mine de India.

„Il rugai de grabă să dea fuga la părinții mei și să-i pregătească pentru revederea mea. Curând după aceea mă voi duce și eu după el. Se duse, după ce-mi arătă în piață casa lor d'acuma. Ah, minutele așteptării mi se părură lungi ca anii. La urmă, nu mă mai putui ține; dedei și eu fuga. Când ajunsei în piață și mă apropiai de casă unde ședeau cu chirie, văzui pe mama la fereastră. Mă recunoscu numai decât, scoase un strigăt de bucurie și-mi întinse brațele. Din câteva sărituri ajunsei la dansa și m'arunca la pieptu-i. Clipa asta răscumpără toate amărăciunile pe care le înduram. N'aș fi schimbat-o pe toate splendorile Indiei. Din brațele ei, alergai într'ale bietului tată, care nu putea rosti nici un cuvânt de mișcat ce era. Chiar și unchiul Enrie, care-și tot trăgea mustața albă ca zăpada, plângea aproape cu hohote când îl îmbrățișai.

„Cine era mai fericit ca mine?

„Ceea-ce-mi acordase D-zeu în îndurarea Sa, abia acum începu să aibă preț pentru mine, căci îmi înlesnea mijlocul să înfrumusețez și să îndulcesc viața acelora ce fuseseră cei mai dintâi și cei mai binefăcători ai mei și care nu trăiseră toată viața decât pentru mine. Și ce mare era bucuria scumpilor mei părinți. Nu le veneau să creadă ochilor că au iar în mijlocul lor pe copilul iubit, care le lipsise atâta vreme și pe care-l crezuseră mort. Ședeam între ei; mama m'apucase de mâna dreaptă, tata de cea stângă și bietul unchiu îi părea rău că nu mai aveam și o a treia mână pe care s'o poată ține și el într'a lui.

„Sosirea mea făcu mare valvă în târgușor. Vecinii și prietenii, tovarășii de joc și de copilărie dădeau fuga să salute pe cel ce se întorsese și să-l asculte povestile. Dar trecu și furtuna bucuriei și fericirea liniștită a casei își reluă mersul. Atunci se simți unchiul Enrie la largul lui și era mândru că fusesem și eu pe unde a fost el. Starea mea îmi dădea putința să pregătesc părinților niște bătrânețe frumoase. Firește că nu-i puteam schimba de la vechiul lor fel de viață și mie nu-mi fu greu să revin iar la un traiu simplu. Din neorocire, bucuria nu-mi fu de lungă durată. Unchiul părăsi cel dintâiu cercul drag; căci viața neregulată din tinerețe nu rămăsese fără urme. Muri liniștit, de moarte bună. După doi ani bătrânul meu tată și cu mine plânserăm cu lacrimi fierbinți

moartea celei mai bune mame. Ah, ea lăsă un gol mare în urmă-i și ochii bietului tata nu se mai uscau având mere pe buze numele ei. Ea plecase la Domnul nostru, în care crezuse și după o jumătate de an îmi dete și tata ultima binecuvântare. Rămăsei orfan, singur, părăsit de lume. Mai stătu un an în târgușorul nostru, îmi cumpărai apoi moșia asta, ca să am o ocupație. Mă uit cu dor la cer, unde-î voi regăsi. După mine n'o să plângă nimeni, când oi muri”—își încheie el cu durere povestirea.

Trad. de Tomescu-Putna

DIVERSE

Girafele în Africa.— Mulți susțin că în curând girafele vor dispărea după suprafața pământului.

Un călător englez desminte această credință. Dânsul a explorat regiunea Zambeziului, Uniwatsche, și a dat peste mai multe cete de girafe. Asemenea a descoperit în mai multe ținuturi numeroase

cete de girafe. El conchide că girafele nu vor pieri.

Pădurile în Turkestanul rusesc.— Turkestanul rusesc este foarte sărac în păduri. Pe o întindere de 162 milioane hectare, Turkestanul are 945 mii hectare pe munți și 16 milioane hectare pădure pe șes.

Acum se fac încercări cu reimpădurirea locurilor sterpe. Succesul obținut a întrecut toate așteptările.

Femeea în Egipt.— Afară de femeile copte, cari locuiesc în orașele mari și cunosc civilizația europeană, condițiunea femeii în Egipt e cu totul diferită de a femeilor noastre.

Acolo femeile sunt considerate ca făcând parte dintr-o rasă inferioară. Ele trăiesc mai mult în casă. Copiii lor le disprețuiesc și nu le dau ascultare. Ele n'au nici o instrucție și sunt fără caracter. Viața si-o petrec stând tolănite pe divan, într-o indolență absolută.

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GAARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE



Prețul, lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

Văpsește imediat părul căruntit sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e vopsit. Intrebuițarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpsea de păr.



BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 banî la drogerii și farmaciile.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA
PUODRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșite acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

Pectosin
Iteanu

Sticla lei 3.— La drogerii și farmaciile

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenă, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

Hemofer
Iteanu

recomandat de prof. dr. Buicliu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.



DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE
Nevralgine Jurist
Un flacon 2.50

La drogerii și farmaciile

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la 27 Maiu, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bui. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FINconstruit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10
Sucursala calea Victoriei, No. 107**UNA GARNITURA MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODAE DE BIUROU**

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobilă Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche steșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică superioară**, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de import-export, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoar de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă mare de perete**, frumos ornamentată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Coței», București, str. Coței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterii, ceasornicarie și argintarie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. **Una trusă de manevră** pentru domniile olterii. **Trei truse de piele fină** pentru manicură. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufuri de lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, coț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone: «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, coț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea



În momentul când fetița voia să sară pe mal, monstrul făcu în bucăți luntrea.—(Vezi pag. 5664).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

CONDAMNAREA IPOPOTAMILOR IN ZAMBEZ

Ipopotamul are prieteni cari susțin că el e un animal cu totul inofensiv, în vreme ce alții susțin că e tot așa de periculos ca un leu.

Acum vre-o zece ani, guvernămintele coloniale din Africa ecuatorială luă un enorm pachiderm sub protecțiunea lor și interzisă vânătoarea lui.

Astăzi însă autoritățile din Africa orientală au dat din nou voie să se vâneze ipopotamul.

Femeia mai ales e mai agresivă și se poate cita la activul său numeroase victime omenești.

Faimosul vânător de bestii, Henry Seton-Karr, care s'a înapoiat dintr-o expediție în Africa, povestește următoarele:

Unul din prietenii săi, un colon englez, se însărcinase să plimbe pe Zambez o ceată de tinere fete indigene.

Preumblarea se făcea pe o pirogă mare, manevrată de șease indigeni. Pe când se înapoiau, în fața orașului Livingstone un ipopotam își făcu apariția la o depărtare de trei sute metri.

Copiii băteau din mâini, veselii de această apariție care îi distrau. Dar enormul animal, după o scufundare de câteva minute, reapăru acum la o distanță de o sută metri. Englezul îngălbeni.

După cum prevăzuse, ipopotamul era întovărașit de un pui și vederea pirogei îl supărase, de aceea se pregătea de atac.

Englezul dădu ordin vâslașilor să tragă la țarm.

Speriați de apropierea monstrului, negrii voră să sară în apă spre a ajunge înot mai repede la țarm. Englezul luă atunci o decizie energică. Scoțând revolverul, amenință că va sdrobi creierii aceluia care va încerca să sară în apă. Această energică atitudine salvă situația. Piroga ajunse la țarm tocmai la timp. Ultima fetiță se pregătea să sară pe nisip în momentul când fălcile monstrului făcea bucăți piroga.

Acelaș explorator povestește că într-o noapte campase la vre-o două sute de metri depărtare de țarm și

pe când se pregătea să se culce, auzi strigăte de ajutor.

Și oamenii săi, campați la vre-o sută de metri distanță, veniră în fugă să-l vestească că un ipopotam enorm intrase în campamentul lor.

Exploratorul refuză la început să-i creadă. Dar sgomotul sonor produs de monstru îl convinse de adevăr. Luă pușca și porni în spre campament.

Dar noaptea era așa de întunecoasă că era imposibil să ochesti ceva. Trase un foc la întâmplare și monstrul, rănit sau nu, bătu în retragere.

A doua zi se constată că bucătăria împreună cu vasele erau cu desăvârșire distruse.

Noua lege a atras în Rodesia numeroși amatori și chiar vânători profesioniști cari au declarat un război crâncen ipopotamului.

Dar această vânătoare prezintă mari greutăți.

Ipopotamii din aceste regiuni s'au obișnuit să se teamă de apă și ei nu se expun să iasă din apă de cât cu mari precauțiuni. Cel mai mic sgomot îi fac să fugă cu mare iuteală.

Astfel, vânătorii din Zambez așteaptă momentul când monstrul vin să-și facă siesta pe o parte a țărmului umbrat de liane stufoase.

Guvernul din Rodesia întrebuițează vre-o douăzeci de vânători plătiți cu o sută lei de fiecare ipopotam omorât.

C. Arg.

LA WENZİ

La două ore departe de Berlin, există un popor primitiv care și-a păstrat cu sfîntenie obiceiurile, religia și limba sa originală. Aceștia sunt Wenzii.

Avusei curiozitatea să-l cunosc și să-l vizitez, dar mă cam îngrijam de modul cum voi fi primit.

— Foarte bine, mi se răspunse. Wenzii sunt foarte ospitalieri și dacă voiți să vă faceți o idee generală de țara lor, duceți-vă într-o Duminecă.

Ei locuiesc într'un arhipelag format din cinci sute, poate o mie de canale și ale riului Sprea care trece și prin Berlin.

Intr-o Sâmbătă, cu un alt tovarăș luăm trenul pentru Cotbus, care este aproape în țara wendică. O barcă lungă subțire și ridicată în sus de ambele capete, veni să ne ia.

Norocul nostru fu că în ajun se făcuse o nuntă și sărbătoarea, care ține trei zile, de abea începuse, astfel că avurăm ocazie de a vedea cea mai curioasă petrecere ce mi-am putut închipui.

Mireasa poartă pe cap un fel de căciulă înaltă; ginerele are o eșarpă peste umăr. *Braschka* sau pețitorul are o pălărie cu trei colțuri.

Grăție unui personaj destul de im-

portant, antreprenorul căsătoriei, puterăm să ne amestecăm și noi printre lume. Acesta este rudă cu unul său cu celalt dintre miri și el, cu paralele lui, răspunde de bogăția mesei și de bună-tatea felurilor de mâncare.

Cu cât este lume mai multă cu atât nunta este mai splendidă, căci fiecare își plătește partea sa atât rudele cât și invitații. E un fel de „pique nique” deschis la toată lumea. Trecătorul, străinul, cu banul lui poate lua parte. Intrarea e liberă, dar fiecare plătește intrând.

Antreprenorul căsătoriei, la prima vedere, ne păru a fi neamț, dar după cum ni s'a afirmat, de când se pomenește, nici un Wend sau vre-o Wendă nu-și a amestecat sângele cu acela al Germanilor, și trebui să zic că ne înșelasem.

Totuși, el știe nemțește, ceea ce ne folosește nouă.

Numai mulțumită lui puterăm să cu- legem mai multe observații foarte importante, de cari am fi fost lipsiți dacă norocul nu ni l'ar fi scos în cale. Mai întâi aflăram că nunta la care luarăm parte era de clasa întâi, adică toți cei ce participa la ea făceau parte din clasa întâi sau mai bine din casta întâi.

La Wenzii spiritul de castă este foarte accentuat. Acest mic popor slav este împărțit în patru clase cari nu se amestecă nici odată: prima, care s'ar putea socoti nobilimea, se compune din proprietari de pământuri; a doua *Kossaeth* sunt proprietarii de case; apoi vin acei cari nu au de cât colibe numiți *Haeuster* și în fine *Tagelochner* cari n'au altă avere de cât brațele.

Nici odată o căsătorie cu miri din clase deosebite nu a turburat seninătatea împărțirii, astfel că noi fuserăm stabiliți asupra calității tovarășilor noștri. Dealtminte, fetele veghiază ca sfintele tradițiuni să nu se calce. Ele, după voia lor, își pregătesc mărișul. Când vremea din ele socotește că a venit timpul să-și facă gospodăria ei, se informează de averea tinerilor din casta sa. Când ea și-a făcut alegerea, trimite pe unul din rudele sale, în genere un unchiu, să ceară în căsătorie pe alesul inimei ei... Dacă răspunsul este favorabil se hotărăște ziua nunței, și toți cari vor se înscriu pentru a lua parte.

În ziua aceea, logodnica se duce în casa ginerului. Mai întâi îi mulțumește că a ales-o pe ea, apoi, după ce ia o înghițtură de bere, pornesc în bărci spre biserică. Mireasa este așezată pe pae, semn de prosperitate, și ginerele, pentru un moment, are pe cap o coreană de frunze, lipită de frunte cu ceară. În drum, el recitează cele Zece Porunci, pe când mireasa tronând pe paele ei, care are câteva găini la îndemână, primește felicitările.

După cununie, nevasta nu ese din casă treizeci de zile; altfel „cununia nu durează”.

Am avut curiozitatea să vizităm locuința frumoasei noastre mirese. Foarte drăguț, foarte confortabil. Mobilele au aspect bizar terminate prin fel de fel de icoane. Patul este numai culor: pe plapumă sunt trandafiri roșii ameste-

cați cu nu-mă-uita de un albastru strălucitor și cu vioarele. Totul este înconjurat de o ghirlandă de frunze unde sunt puse toate culorile verzi ce există pe sub soare. Soba e enorm de mare, pusă într'un colț și așezată astfel în cât să lase un loc liber între una din fețele sale și zid. Aci e locul stăpânului. Scăpat de dandanaua nunței, capul familiei domnește de aci, așezat pe scaunul lui de lemn. În timpul absenței lui, nimeni nu îi ocupă acest loc, care rămâne liber.

Aci se petrece viața miresei. Văduvele nu es din casă de cât Duminica. Restul timpului torc, țes și văpsesc ele singure pânzele cu culorile cele mai bătoare la ochi și cu cari se îmbrobodesc la zile mari.

Iarna, când cele o mie de canale ale Sprei debordează și transformă totul într'un lac monstru, bărbații rămân acasă. Atunci se țin lanț sindrofiile unde

se povestesc toate legendele existente. Istorisirii de războaie cari nu se mai sfârșesc, de vânători fantastice, în cari locul principal îl țin *Bătrânul Rege* și *Vindătorul negru* și cari în totdeauna se sfârșesc prin măceluri de oameni spre marea spaimă a ascultătorilor.

Căci nimeni ca Wenzii nu se tem așa de mult de moarte. De abia un muribund și-a dat sufletul și deschid toate ferestrele „pentru ca sufletul să plece de grabă”. Apoi se aprind atâtea lumânări câți inși au murit în cursul anului, apoi au grije de a grăbi înmormântarea care se face chiar în acea zi. La întoarcere, se grăbesc să distrugă tot ce a aparținut mortului. Banca pe care a fost așezat cosciugul se arde, căci cel ce s'ar așeza pe ea ar muri în acelaș an. În fine, chiar numele celui mort nu se pomeneste ca să nu dea loc la nenorociri.

Doru

DIN OBICEIURILE NEGRILOR

Locotenentul Mizon, care a făcut o expediție în Africa, povestește următorul fapt cu privire la obiceiurile negrilor

team observa totul. La un moment dat, un om se desparte de ceilalți și dansând se apropie de vasele de pământ. Aci dansând, își atinge de braț un cutit strălucitor. Sângele curgea cu putere. Unul câte unul dansatorii, veneau, ame-



Sângele curgea cu putere din braț

din Siru. Este vorba de o sărbătoare. «Pe piață,—spune locotenentul—negrii erau adunați în jurul unor mari vase de pământ; ei se țineau de mâini și dansau. În jurul lor femeile băteau din palme după joc. Era lună plină și pu-

țiți de legănat, să sugă sângele. Nu ne-am fi așteptat la un alt-fel de spectacol desigur—zice locot. Mizon—din partea unor oameni așa de liniștiți».

N. Vătămanu

MAYNE REID

TRIBUL BALADIENILOR

— Urmare și sfârșit —

Iată o povestire din viața lui Onudo, în care se vedea că întrecuse cu mult pe profesorii săi Taïtieni, în desfrâu:

Onudo, în epoca trecerii mele pe acolo, avea o fiică pe care, după obiceiul țării, o logodise încă din copilărie cu tânărul șef al unui trib vecin. Tânărul șef al tribului vecin adusese la logodnă daruri obiceșuite, adică o frumoasă și vastă lotcă, topoare și cremene. Onudo, de partea sa, era dator s'o crească și s'o păstreze pe tânăra principesă, ca s'o dea soțului ei curată și virtuoasă.

Anii treceau și tânăra Janat—aceasta era numele fetei—deveni frumoasă, așa cum se găsește câte odată în familiile șefilor. Logodnicul Janatei trebuia să vină s'o ia în timpul recoltei iguamei și fiecare se bucura dinainte de serbările ce era să aibă loc cu această ocaziune. În acel moment o navă de comerț ancora în micul golf Balade. Căpitanul, care dorea să-și încarce nava cu trepaug și lemn de sandal, a venit să viziteze pe șeful Onudo și a văzut pe tânăra Janat. A fost cuprins de o mare admirațiune pentru frumusețea ei sălbatică. Marinașul s'a informat dacă n'ar putea-o avea de femeie și s'o ia cu el pe corabie. Trebuie să se știe că adeseori matelotii au pe bord o femeie indigenă, vr'o sărmană fată, orfană, pe care a cumpărat'o în schimbul unui topor sau a câteva măsurii de pânză de bumbac. În general aceste femei sunt foarte devotate, bune mame de familie, în destul de credincioase și muncitoare.

Toată ziua sunt ocupate să țină bara sa cu d'ale bucătăriei. — Dar nici odată nu sunt fetele șefilor, care sunt date în acest mod Europeanilor, a răspuns Onudo admiratorului Janatei.

Căpitanul nu s'a descurajat, a luat pe Onudo pe corabie, i-a tot umplut paharul cu rachiu și când șeful își perduse judecata, i-a propus un holoboc de rachiu în schimbul Janatei. Onudo, turburat și stăpânit de beție, a primit cererea căpitanului și se învoia ca a doua zi seara să trimită pe Janat pe bord. Dar beția șefului trecuse și stătea la îndoială, dacă trebuie să-și țină promisiunea. Se afla între două focuri: pe deoparte se gândea la răzbunarea logodnicului, care era șeful unui trib puternic; pe de altă parte la răzbunarea căpitanului, care avea un echipagiū puternic și devotat.

Se făcuse noapte și Onudo, stând încă la focul care ardea dinaintea casei, gândea cum să facă, când crengile și frunzele uscate, ce acoperea pământul în jururi, trosniră sub piciorul unei ființe omenești. Nu trecu mult și s'arătă căpitanul, înarmat până în dinți, ca să ia pe Janat. Bietul Onudo, aruncând o privire asupra a vr'o câțiva din tinerii săi tovarăși, goi și fără arme, descurajat a înțeles că n'are altceva de făcut de cât să se supună.

— Șefule, zise marinașul făcând să se

audă zăngănitul armelor sale, vin să-mi iaă avutul.

— Vorbește mai încet, căpitane, murmură bătrânul sălbatec, așteaptă puțin.

Pe urmă dăte un ordin unuia din tovarășii săi, care se depărtă repede.

— Acum, zise Onudo, șezi colea lângă foc și fumează deocamdată pipa.

Șeful trimisese să cheme pe bătrâna mumă a Janatei, care nu întârzie să vină cu capul plecat, așa cum fac toate femeile în fața șefilor. Un dialog s'a deschis atunci între cei doi soți. Vocea lui era gravă și severă, aceea a femeii rugătoare și plină de suspinuri. Dar un gest poruncitor a lui Onudo a scurtat rugămintele și bătrâna, ștergându-și lacrimile cu mâinele sale cele slabe, s'a depărtat printre ierburi cu acea ușurință particulară sălbaticilor.

— Căpitane, a zis atunci Onudo, dute acasă; Janat te urmează.

Și fiindcă marinarul dorea să ducă el însuși pe tânăra fată, sălbatecul urmă:

— Iți stă în putere să faci cum vorești, s'o ieși sau s'o lași, dar nu voesc ca tribul meu să te vază ducându-te de aici cu tânăra Janat; nu face să uit că mi-am primit prețul.

Vocea sălbatecului tremura pronunțând aceste cuvinte și bătrânul sânge orgolios al rasei sale se deșteptă în el. Acum era în picioare și înalta sa statură, încă musculoasă și bine tăiată, domina pe a Europeanului. Această scenă avea un ce diabolic la lumina întreruptă a focului, nutrit cu ierburi ce nu țin în delung lumina. Vre-o câțiva tineri, atrași de vocea răsunătoare a șefului lor, se ridică și-și căutară tamahawkele lor, dar se opriră văzând pe vizitatorul alb, întinzând mâna bătrânului Onudo și zicându-i:

— Ei bine, șefule, aștept pe fiica ta în colibă, pe care am zidit-o pe malul mării, ca să mă adăpostesc de soare în timpul zilei.

Pe urmă acest îndrăzneț aventurier, nepăsându-și nimic de ura ce ridicase, s'a îndreptat spre colibă, de care vorbise. Drumul era pe țărnul mării; apele erau jos:

— P'acți are să treacă ea, murmură marinarul; dar dacă nu va veni?

Aceasta făcu să-și schimbe decizia, lăsă țărnul și se afundă în una din pădurile vecine, unde așteptă.

Luna era în toată splendoarea; miile de insecte ce populează acele regiuni sbârânaia în toate părțile; bernarzi-ermiți cu casele lor grotesti, circula pe pământ căutându-și prada. La orice zgomot i se părea că aude pasul tinerei Janat, dar văzând că se înșelase, strânse nervos revolverul zicându-și că va trimite un glonte în capul lui Onudo și va da foc tribului, de-l va păcăli.

O jumătate de oră trecu în această mânie înăbușită și speranță perdută, când o umbră ușoară apărură. Nu mai putea să se înșele, inima-i bătea ca și cum ar fi voit să-l sară din loc. Era Janat, dar în urma ei se arăta o ființă neașteptată, ce mergea plecată pe pământ și cu mâinele stergea pe suprafața umedă a pământului urmele ușoare ale pașilor tinerei fete. Era Onudo, bătrânul

șef, care proceda astfel ca să nu cunoască tribul său rușinea căzută asupra lui și a fiicei sale.

A doua zi, când Onudo, care petrecuse noaptea sub un acoperiș la ușa colibei căpitanului, intră în colibă și strigă pe Janat arată căpitanului, care mânca, zorile dându-i să înțeleagă că era timpul să se întoarcă în sat. S'a depărtat precum veniseră, bătrânul desființând urmele pașilor tinerei fete.

Aceasta e istoria ce circulă printre Europeanii pe socoteala șefului din Balade.

Putin timp după ce se petrecuse acest eveniment în Balade, am ajuns eu. Într-una din zile, pe când mă întorceam dintr-o excursie din munți, printre mulțimea curioasă de indigeni, ce în fiecare

seară ce-mi înconjura locuința, am zărit o fată tânără, ale cărei grații mi-au atras vederile.

Costumul ei n'avea nimic deosebit de al tovarășelor sale, fiindcă șiragul de mărgelă nu era atât de strălucitor, în cât s'o poată face să se deosebească de celelalte; dar trăsăturile ei mai regulate, o floare sălbatecă de un roșu viu, pusă în părul bogat, corpul înalt și de o tăietură perfectă, o făcea un admirabil tip de frumusețe naturală și primitivă.

Am întrebat cine era această tânără fată și odată cu istorisirea aventurii ei mi s'a spus că era Janat, fiica șefului Onudo.

[Trad. de Tomescu-Putna]



Arborarea drapelului norvegian la Polul Sud de către exploratorul Roald Amundsen.

GANGELE

Fluviul sfânt al Hindustanezilor. Gangele, isvorăște din Himalaya centrală, pe care cântecele vedice o numesc „o a treia lume”.

Pe prima treaptă a tronului lui Siva, — astfel cum numesc cântecele, primul din cele cinci șiruri de munți cari se întind spre Nord-Est, — din arcu azuriu al unui ghețar profund, țâșnește fluviul indian.

Acolo, pe înălțimile Gangotri, mai vine

câte odată pelerinii. Altă dată, precedați de drapelul lui Yama „care duce la moarte”, Anivarthinații „cei ce nu se mai întorc” pătrundea prin trecătoarele periculoase pentru a aduce darurile și cultul lor, fluviului născând. În adevăr, puțin din aceștia se mai întorceau.

Astăzi, pelerinii se duc la Badrivath, care este mai accesibil și la Hardwar, unde se duc în număr de două milioane pentru a săruta urma piciorului lui Vișnu și a se purifica în undele sfinte.

La Hardwar, fluviul intră în câmpie, câmpie populată de o sută de milioane

de locuitori, semănată pe ici și pe colo de eflorescențe saline, de pământ moale și adesea inundată de revărsări de ape, dar pământuri fertile, a căror populație urmează oscilațiile recoltelor, mărindu-se când și ele sunt abundente, scăzând, când produsul nu este îndestulător.

Mărit cu apele aduse din Himalaya de către Gogra, Gandak, Kosi, și cu acelea pe care Sorre le aduce din Windhaya și care variază între 17 și 19.000, de metri cubi pe secundă, Gangele curge către Gaur, spre a întâlni pe Djamuna, ramura cea mai mare a fluviului Brahmaputra, și care îi aduce undele sale aurii închise.

Sub numele de Hugli, fluviul se varsă sale. În Maghna, marea se împinge tu-se scurge cel mai mare volum al apelor sale în Maghna, marea se împinge tumultuoasă, îmbrâncind înaintea ei valurile turburii ale Gangelui și ale Brahmaputrei, rostogolind cu o viteză, care câte odată ajunge la 25 kilometri pe oră, enormele sale valuri care ajung la 6 metri înălțime, și a căror lovitură formidabilă se aude la o mare distanță, ca bubuitul tunurilor.

El e un fluviu populat ca și un oraș mare, acoperit cu mai bine de o sută de mii de imbarcațiuni, bălciri, tânguri, frecventate de o populație mișcătoare, care trăiește din el, pe el și cu el. fluviu, a cărui deltă se modifică mereu sub influența pământului, nomolului și nisipului, ce valurile sale îl aduc în mare.

Câte odată, la gura lui apa se ridică de 10 metri, inundând țara cu o întindere de o sută kilometri, cu imensa pânză de apă, din care es întocmai ca niște insule, satele răslețite pe coline.

În tot lungul cursului său se desfășoară priveliștele cele mai frumoase, cele mai pitorești. Prin largă gură, care se deschide în ocean și pe care o lărgeste mai mult Brahmaputra, se bat, venind de la larg, ciclonul oceanului Indian, a căror măreție spăimântătoare a lăsat în imaginația hindustanezilor o impresiune neștearsă.

Mai sunt și alți cicloni dar cei mai de temut sunt cei din delta Gangelui de cât în Gaths, mai de temut în Hindostan, de cât pe orizont, muți și întunecoși, pe un cer arămiu, și înaintând încet. Pata aceasta se întinde, neagră, acoperind totul cu întunecimi dese. Nică un fulger nu brăzdează acest strat de nepătruns, deasupra căruia, fără încetare, bubue tunetul. Zidul acesta atinge pământul, dând peste coline, semănând ca un fluviu aerian, vast și profund ca și Gangele, coborându-se din cer și cufundându-se în apă.

Ciclonul trece, biciuit de uragan, rupt în fâșii. Indienii zic că acesta este Agni, zeul furtunei, învingătorul lui Vrita și al lui Abi, zeii secetei. Flagel binefăcător, Agni, pe pământul uscat de razele soarelui, face să crească vegetația, și sub grosul strat cenușiu al unui soare redus în cenușe, înviază germenii, deșteaptă vegetația, și acopere câmpia cu o iarbă deasă. Flagel care înspăimântă pe om și pe animalul rătăcit, și care pe fluviul debordat, târăște și asvârlă spre maluri

imbarcațiile sfărâmate, gonind către ursorul lor apele umflate. Flagel în care indianul vede efectul unei puteri iresistibile, de o manifestație supra-naturală, de o voință sfântă.

Regiunea aceasta a deltei, regiunea nehotărâtă care nu e nici mare nici uscat, care are vegetație proprie și care e inundată de ocean, nu măsoară mai puțin de 20.000 kilometri pătrați și prezintă, spre mare, o fațadă de 200 kilometri lungime. Între insulele joase și bătoase, curg canale nenumărate pline de o apă galbenă și potmoloasă. În mlaștine cresc cocotieri, miriade de animale populează această solitudine: barza neagră, ibisul, cocorul pescăresc. În lungul țărmurilor, rațele brahmanilor și alte feluri de palmipede furnică, printre care crocodilul se mișcă leneș.

Mai cu seamă crocodilii sunt așa de numeroși în cât indienii, cari stau pe maluri, își fac un fel de îngrădituri de stâlpi, în cari se închid spre a-și spăla rufele. Precauțiunile acestea nu sunt îndestulătoare, căci de multe ori, crocodilul reușește să se introducă în aceste închideri, apucă vre-o femeie sau vre-un copil și fuge cu el în gură în râu. Astfel în fiecare an, ei își plătesc cu mai mulți semeni de ai lor, tributul râului.

Nu mai puțin de temut este tigru, care pândeste din mlaștinile nepătrunse. Înător îndrăzneț, el trece canalele și vine, în trupe flămânde, să dea asalt locuitorilor. În 1862 a atacat și a măncat pe funcționarii stațiunii telegrafice din insula Sangor.

Între tigri și indienii luptele nu se sfârșesc nică odată. Fel de fel de curse, care de care mai ingenioase, inventează indianul pentru a prinde tigru. Cea mai eficace este aceea care constă dintr'un laț, făcut cu o frânghie, atârnată de un pom tânăr și flexibil, și care când tigru s'a prins, se ridică în sus, rămânând

spânzurat. Englezii au distribuit indienilor stricină și multe din aceste fiare au pierit prin otrăvă, dar fără să se poată constata diminuare apreciabilă a numărului lor.

Tot așa de periculoși ca tigri și ca crocodilii sunt frigurile Bengalului sau ale mlaștinilor, cari, din aceste pământuri bătoase, se urcă pe cursul râului și năpădesc în tot Bengalul de jos. În aceste locuri, holera este endemică și altă dată, această regiune era acoperită cu mii de cadavre, lăsate valurilor Gangelui, împinse cu religiozitate în râu, de către locuitori și care veneau să se depue și să putrezească în acest gigantic estuar. Astăzi cantitatea aceasta s'a mai micșorat, dar toate prescripțiunile englezilor sunt de multe ori insuficiente și neputincioase contra credinței religioase a populațiilor, și tradițiilor lor, care fac din sângele sfânt locul mormântului indianului credincios.

Mortul, legat bine pe o scândură, cu o candelă aprinsă la picioare, este pus pe râu și lăsat în voia valurilor, pe când amicii și rudele, pe țărm îl privesc și fac gesturi.

Apa râului, luată în vase și dusă de pelerinii în mijlocul Indiei, este cumpărată de indigeni și le servă ca ceva sfânt, la curățirea și purificarea multor corpuri.

Puține fluviu au o navigație ca Gangele, puține au o atât de mare populație pe malurile lor ca acesta.

Numai în China, în lungul fluviului Hoang-Ho și Yan-Tse-Kiang se mai vede o populație așa de deasă și un trafic așa de considerabil ca pe Gange cu toate că drumurile de fer l'au micșorat mult.

Bengalienii și Santalienii, Parvienii și Dangarienii sau Muntenii, indienii și mahometanii populează acest vast șes al Gangelui, ale cărui două mari capitale sunt la nord Delhi, iar la sud Calcuta.

DIN DEȘERTUL SAHARA



Călătoria unui bogat negustor arab cu haremul său și cu o escortă militară.

Djamma, curgând de la nord-vest la sud-est, desparte acest șes în două părți. În câmpiile Djammiei s'au desfășurat multe lupte, în care se disputa Nordul Bengalului. Aci au învins Timur, Babu și Akbar; tot aci Nadir-Șah și Ahmed-Șah au fost învingători.

COMORILE ASCUNSE

America își are legendele ei. Pe coastele golfului Mexic și ale Scoției-Noi se vorbește adesea de isprăvile lui Kidd și ale lui Morgan *Exterminatorul*. Se povestește cum la sfârșitul secolului al XVII-lea, Morgan, șef de pirată, cu douăsprezece corăbii în care erau 700 de oameni, atacă și devastă Cuba, luă prin asalt Porto-Bello, distruse Nicaragua, luă, jefui și arse Panama, apoi, încărcat de aur și de răpiri, merse să-și termine viața la Jamaica și să se bucure în pace de un repaos bine meritat.

Comorile sale adunate, se prețuesc cu sume fabuloase; se afirmă că la întoarcerea sa din expediții aventuroase în grupa în insule nelocuite, pe țărmuri, atunci nelocuite, aurul și pietrele prețioase ce le avea... și lista căutătorilor acestor comori, nici odată găsite, este destul de lungă. Din timp în timp câte o descoperire neașteptată întărește autenticitatea legendelor.

În mare, la patru mile departe de țărm, este insula *Amelia Island* pe care legendele o arătau ca foarte frecventată în 1668 de către Morgan. Căutătorii de comori, în zadar scormoniră pământul, căci nu aflară nimic, și de mulți ani se făcuse liniște în jurul insulei *Amelia Island*.

În Decembrie, anul trecut, un vapor „Gopher”, debarcă un număr de excursioniști în portul *Fernandina* din insulă. Ei se dedeau drept membri ai unei societăți savante, căutători de autenticități și de morminte vechi.

Spusele lor erau de crezut, apucăturile lor de oameni cum se cade; fură primiți bine și proprietarii terenurilor, le acordă fără multă dificultate permisiunea de a căuta pe moștile lor.

Pentru că erau în număr mic, ei reerutară din insulă mai mulți lucrători, între care și un tânăr anume *George Pinkney*, om știutor de carte și cititor al vechilor manuscrise. Timp de trei luni se urmară căutările, apoi „Gopher” își luă drumul pe mare, ducând pe savanți și rezultatul cercetărilor lor antropologice, la o destinație necunoscută.

După plecarea lui „Gopher”, *George Pinkney* intră în serviciul unui neguțator de lemne din *Fernandina*, anume *Ganse*, căruia, după timp de șase săptămâni, îi descoperi un secret și-i propuse o asociație care le va aduce venituri frumoase. El spuse că, așa numiții savanți, scormonind prin morminte vechi, căutau și pe delături; că aveau hărți cu indicațiuni curioase; că într-o zi, el fiind ascuns după un tufiș, i-a văzut că după multe cercetări minuțioase au scos din pământ un butoi pe care l-au transpor-

tat pe vapor. Seara ascultând la ușa cabinei lor, a auzit sunet de aur și a înțeles, după spusele lor, că butoiul conținea șase mii de plăsturi, trei mii de franci în dubloni spanioli; că acest aur fusese ascuns de două secole de *Morgan*; că ei posedau hărțile lui, că acești trei-zeci de mii de franci nu erau prima lor descoperire și că mai erau și alte comori ascunse în insulă. Pentru a întări spusele lui, el arătă hărțile pe care le furase și atribuia plecarea lor la temerea de a fi descoperiți și despuiați de comorile găsite.

Gans asculta cu cel mai mare interes. El avea o sumă oarecare de bani ca să plătească cheltuielile. Trebuia numai să poată descifra bine hărțile, de a delimita câmpul de operație și de a mai găsi un om sigur ca să-i ajute la căutări. Găsiră un al treilea: *Pinkney* descifra indicațiunile, caluculă, măsură, după cum văzuse pe savanți și în fine declară că era sigur de a fi pe punctul comoarelor.

Își deteră întâlnire pentru noaptea viitoare și luând cu ei târnăcoape și casmale plecară.

Locul indicat era aproape de coliba unui locuitor anume *Wittendrike* care auzind zgomot, veni să vadă ce era. Dar el era singur, ceilalți erau trei și bine armați, și afară de asta, terenul pe care ei săpau nu-i aparținea.

Cei trei tovarăși săpând mereu, deteră de o ladă de fier, ruginită și prin al cărei capac întredeschis se vedea o grămadă de dubloni de aur. Cu multă greutate

o scoaseră din pământ și o transportară la *Ganse* acasă. După ce răsplăti bine pe ajutorul lor, socotiră comoara: Găsiră 29.000 de dolari în dubloni adică 195.000 franci, apoi o mare cantitate de monede de aur a căror valoare nu le era cunoscută.

Ca să nu se afle de comoara lor, și pentru ca proprietarul terenului să nu reclame. *Pinkney* plecă cu lada pe un vapor ca să o ducă în nordul Statelor Unite, unde trebuia să vie și *Ganse*; dar nu s'a mai auzit de el.

Un alt pirat *Kitt*, ascunsese, — așa se povestește — mai multe milioane. Trei emigrați: *Smith*, *Magninnis* și *Vanghen*, începură căutările în locul indicat. La 30 de picioare de adâncime se opriră ne mai având bani și instrumente.

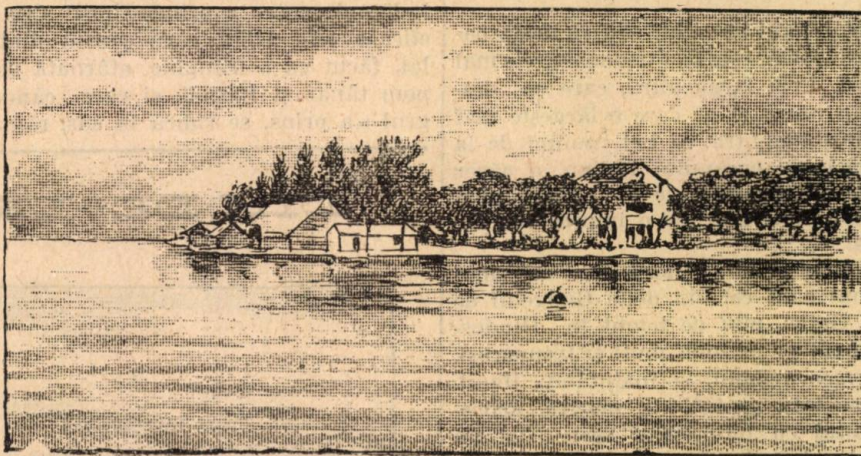
După mai mulți ani, cercetările fură reluate, dar tot fără succes.

Acum câțiva ani, se formă o companie de căutători și la 90 de picioare (vre-o 30 de metri) de adâncime, deteră de o lespede de piatră pe care era săpat: „La 10 picioare mai în fund sunt ascunse două milioane de livre sterline”. Adică 50.000.000 franci.

Lucrările de săpătură începură mai înversunate, dar de odată țâșni apă care umplu o bună parte din puț, și toate cercările de a o scoate, rămaseră fără rezultat. Se afirmă că apa mării intră în puțul acela printr-o crăpătură, deci orîce încercare e în zadar, comoara n'a putut fi scoasă.

Vetor

INSULA SF. MARIA



Această insulă este o colonie franceză de la 1643. Ea se întinde paralel cu marea insulă *Madagascar*, la o depărtare de 7 kilometri.

Are o lungime de 59 kilometri iar lățimea numai de 3 kilometri.

Această insulă este un colț de rai.

N. Văt.

MAYNE REID

ȘEFUL BONARATE ȘI TRIBUL LUI

În locurile septentrionale ale Noii-Caledonii, țărmul are un aspect mult mai zămbitor de cât la sud. Nava noastră trecea d'alungul țărmurilor, acoperite cu o vegetațiune viguroasă. Pluteam

de mai bine de trei ore pe apele oceanului, când pe marginea *Hienguenei* o nouă priveliște ne aștepta: stânci imense se ridicau ici și colo pe mal, asemănătoare unor sentinele gigantice și robuste. Chiar la picioarele unuia din aceste monumente naturale, cunoscut sub numele de turnul *Nôtre-Dame*, din pricină asemănării cu turnul catedralei din *Paris* și care prin forma-i curioasă

a făcut celebră Noua Caledonie—cel din adâncimea apelor, la picioarele căreia valurile mării se pulverizează în mii de picături.

Tribunalul din Hienguene datora importanța lui cea mare printre celelalte popoare ale insulei numai prezenței acestei stânci bizare. Odinioară era nu numai cel mai puternic, dar avea un fel de suzeranitate asupra tuturor triburilor vecine, chiar până la punctul de nord al Noii-Calodeni. De aceea, înaintea ocupațiunii franceze, englezii din Australia considerau pe șeful acestui trib ca rege al insulei întregi.

Grotele, ce se adâncesc în aceste stânci calcaroase și marmoroase, serveau să speculeze ideile superstițioase ale unui popor căruia îi place să întovărășească fie-care curiozitate a naturii cu vise religioase, nu mai puțin curioase.

Portul Hienguene e mic. Am ajuns prea târziu ca să ne putem coborâ la mal și am petrecut noaptea pe pod. Noaptea era mai frumoasă de cât în totdeauna. Nimic nu te dispune mai mult la meditațiune de cât acele nesimțite legănături ale navei când e ancorată, șoaptele mateloților, pasul cadențat al omului de gardă; grupele confuze ale celor ce dorm, umbra catargurilor și posomorâta stâncă Nôtre-Dame, care, după plăcerea imaginațiunii, lua fel de fel de înfățișări, care de care mai înfricoșătoare. Vei putea înțelege că o asemenea priveliște m'a ținut deștept o bună parte din noapte.

Hienguene era odinioară centrul unuia dintre cele mai avute triburi ale insulei și șeful lui Bonarate era unul din celebritățile Noii-Calodeni. Ca orice lucru a fost mult lăudat de uni, pe când alții îl prezentați sub o înfățișare nefavorabilă. De aceea se pretinde că înainte de venirea noastră se nutrea cu carnea supușilor săi și că englezii i-au dat o pușcă și munițiuni și că se exercita asupra copiilor și femeilor, pe care pe urmă îi mânca.

Șeful Bonarate era anglofil și gallofob, primea bine pe englezi și le permitea să facă comerț cu tribul lui, dar de francezi nici odată n'a voit să auză, i-a combătut și pe misionari i-a gonit cu forță. Cu toate acestea acelaș șef a scăpat de foamete în 1844 pe cei cinci misionari francezi, care abia ajunseseră în colonie. Acești îndrăzneți apostoli ai lui Christos au fost aduși în 1844 de o corabie franceză care, după ce i-a instalat în tribul Balade la nordul Hienguenei, adică după ce le-a construit adăposturi, a părăsit insula lăsându-i acolo fără apărare pe cei cinci misionari în mijlocul acelor indigeni antropofagi. Cu toate acestea aceste popoare primitive sunt înainte de toate superstițioase și dacă n'au masacrat la moment pe misionari, probabil că costumurile, obiceiurile și ceremoniile lor religioase și poate chiar îndrăzneala le-au impus oarecare teamă. Ceva mai mult, indigenii au nutrit timp de mai multe luni pe compatrioții noștri, cari neapți la cultivarea pământului și la pescuit nu le ajungeau pentru propriile lor nevoi numai lucrul de mână.

Mai întâi își plăteau merindele cu obiecte aduse din Europa și acestea terminându-se indigenii n'au încetat să le aducă provizii.

Misionarii noștri făceau des vizite șefilor triburilor vecine și primeau din belșug daruri de nutrire. La Hienguene, șeful Bonarate s'a arătat mai cu deosebire generos, pentru că le-a făcut dotațiune un întins câmp de iguame, ale cărui produse, vr'o câteva zile în urmă, trebuiau să scape de la o mare foamete pe toți misionarii din Balade.

Omul, ce lucrează în felul acesta, are el oare intențiile crude, perfide, sângenoase, cu care le-au plăcut prea mult unora să împodobească pe Caledonienii? Cât pentru mine am remarcat dimpotrivă, că acei ce au fost binevoitori kanakilor, au avut foarte arareori să se plângă de ei, dar nu trebuie să tăgăduim că adeseori pentru un capabil au suferit mulți inocenți.

Oricum ar fi Bonarate, după un timp oarecare, a schimbat conduita cu misionarii; aceștia stabilindu-se în tribul său au fost nevoiți să-l părăsească. În 1857 războinicii lui au atacat și masacrat vr'o câțiva kanakci, aduși la credința adevărată, care trecând pe dinaintea Hienguenei și-au slăbit zelul. După acest eveniment, Bonarate a fost făcut prizonier și trimis la Taïti, unde a stat cinci ani captiv.

După întoarcerea sa în trib, a luat iarăși direcția afacerilor și prin tăria, inteligența și superioritatea sa națională, a știut atât de bine să guverneze în cât era unul din numărul ce mic de șefi din timpul acela, care avea oarecare autoritate asupra supușilor săi.

Bonarate era înalt, trăsăturile regulate, fizionomia avea totdeauna o expresie gânditoare, pe care n'am văzut-o de cât la europeni. Vorbea bine limba franceză, tăitiană și engleză, dar prefera pe cea din urmă.

L-am întâlnit coborându-se la țărm, venea înaintea noastră. Ne-a condus în sat, ne-a prezentat pe fiu-său cel mai mare, care n'avea nimica din distincțiunea și din inteligența lui tată-său. Numeroși războinici, goi, cu pieptul barba și orbazul înegrit, seadeau tăcuți și nemișcați pe iarbă ca și senatorii romani pe fotoliurile de fildeș, însă eram în foarte mic număr pentru ca unul din mateloți să îndrăznească să facă după cum a făcut străbunul său la Roma, să tragă de barbă pe vr'unul din acești fioroși salbetei. La un semn a lui Bonarate, mai mulți tineri s'au repezit și în vr'o câteva secunde au făcut să ploae din vârful cocotierilor o grindină de nucii, al căror conținut în stare lichidă e cea mai plăcută băutură ca să-ți potolești setea.

Satul era unul din cele mai importante din toată insula. Casele, în formă de știubei, au în vârf o statuie supra-montată cu o mulțime de scoici, de obicei cele mari și câte odată cu craniuri d'ale dușmanilor uciși în război. Aceste ornamente sau trofee, în timpul războiului și al invaziunii, sunt aduse de biruitori, cari cred că prind prin asta geniul cel bun al locuinței. Casele au o

singură intrare foarte joasă și foarte strâmtă; seara le umplu de fum ca să izgonească pe cât ar fi posibil mustici. Pe urmă astupă unica intrare și se culcă pe un fel de așternut de pae, în timp ce fumul, mai ușor, ondulează pe d'asupra capetelor. Și de aceea odată întins pe așternut nu poți șede de cât cu condiția să fii pe jumătate asfixiat, însă ești scăpat de mustici. Aceste case sunt în interiorul lor dublate cu coaja netedă și nepătrunsă de niauli și învelite cu pae pe dinafară.

În timpul șederei noastre, am vizitat malul în susul unui frumos râu, ce se coboară dintr'o vale fertilă ca să se reverse în port. Am vizitat și casele indigene, ce stau înșirate în lungul malurilor. Locuitorii lor s'au arătat față de noi atât de grațioși pe cât le-a fost posibil. Au venit cu grămada să ne vază pe pod seara, aducându-ne provizii și scoici, pe cari ni le vindeau. Examinăm fiecare parte din instalațiunea vasului nostru cu cea mai scrupuloasă atențiune.

Oamenii acestui trib sunt bine făcuți n'au nici o ținută excesivă; sunt cu toții ciolanosi și musculoși. Cu toate acestea un defect general al neo-caledonienilor e că au picioarele mari relativ cu trupul și pulpele așezate puțin mai sus ca ale noastre. Încă ceva de luat seamă e că, sau ambițiunea sau condițiunea anatomică îi fac să ia la fiecă moment pozițiuni, care ne-ar obosi îngrozitor. Stați zile întregi pe călcăie când se urcă pe un cocotier sau când se repauzează iași fără greutate pozițiuni pe cari la noi numai acrobații ar putea să le ia.

Tot asemenea se făcea și cu înotatul; înotă cu o ușurință uimitoare, ca și cum corpul lor ar avea o greutate mai mică ca cea a corpului nostru. Chiar obișnuința n'ar putea să dea această superioritate înotătorilor europeni, fie ei cât de bine exercitați.

Iată cine era Bonarate și supușii săi.

Trad. de Tomescu-Putna

POȘTA REDACȚIEI

G. Contog.—Trimiteti articolul de care vorbim.

N. Văt.—Trimiteti și ce e bun se publică. Ne e greu să ținem corespondență. Caută însă lucruri mai interesante.

D-șoara N. B.—Traduceri bune, iată ceea ce preferăm.

C. Lg.—Trimiteti.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititori noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunii «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihael-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

O GARNITURA MOBILĂ DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevard Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ

compusă din: Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangie albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din: o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orice casă. O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori. O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii în gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat la la Christoffe. Una pongă de argint veritabil, oxidată și cu guri lucrate în margăritare, lucrătură artistică de mână. Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, Boulevard Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. O mandolină italiană. Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece. Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischoznikiy, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalare. Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate pentru dame, cu 3 capace, marcat de Stat. Două servicii de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 ciupe, 8 basuri și tonuri de oțel. O vioară fină cu cutia ei. O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur de bărbat cu câte 3 capace.

Sease ceasornice de argint.

Sease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusec.

Cinci coliere-lănțisoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțel și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de mustar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Soi-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pentru un an lei 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRIILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea



În clipa supremă, tânăra femeie ridică în fața ferestrei pe copil spre a excita pe fiare.—(Vezi pag. 5672).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

ASALTUL DIN BUNGALOW

Deccan este una din regiunile cele mai călduroase din India, și capitala acestei provincii, Hyderabad, e nelocuibilă vara pentru cei câți-va Europeni, comercianți, funcționari, ofițeri, cari s'au fixat acolo.

De altfel, e un obicei general în vasta peninsulă. Din luna Mai, albi emigraza spre înălțimile învecinate.

Takigiri e un sat indigen privilegiat al emigranților. O pădure imensă se află în apropierea satului care pe lângă răcoarea ce aduce, servă și ca distracție pentru amatorii de vânat.

În aceste regiuni tigrii nu prea sunt de temut. Anii întregi trec fără ca vreunul să-și facă apariția.

Jan Hamilton, casier al casei Brothers, cea mai importantă firmă din Hyderabad, se instalase cu soția sa, fiica lor și doi servitori într'un bungalow, o casă fără etaj superior și care cuprindea patru camere cu o verandă.

Unul din prietenii săi îl imitase. Robert Doholy, funcționar de bancă, venise și se instalase cu femeia sa și cei doi copii într'un bungalow la fel, la o distanță de vre-o patru sute metri.

Hamilton era fericit că putea să petreacă două zile, Sâmbăta și Duminica, împreună cu familia sa, departe de căldura înăbușitoare a orașului. Tocmai sosise din Hyderabad și anunța soției sale vestea îmbucurătoare că prietenul său și-a adus familia în bungalovul apropiat.

— Cum! nu i-ai văzut încă?

Privește pe fereastră și o să-ți vezi stând pe verandă.

Zicând aceasta o conduse spre fereastră deschisă. De odată însă soția sa dete un tipăt ascuțit.

— Ce este? Te-a mușcat ceva? Un scorpion? Un șarpe?

— Privește colo!

O spaimă grozavă o copleșise și mâna sa ca paralizată rămăsese întinsă spre câmpie.

Și acum fu rândul bărbatului să tremure: privirea sa întâlnise două mase galbene ascunse într'un stufiș, la o distanță de două sute metri, la jumătatea drumului între cele două case.

„Tigrii! Cerule! tigrii!...“

Tânăra femeie luând copilul în brațe fugi în sala de baie, singura cameră care avea fiare la geam, și Hamilton fără să închidă geamurile, fugise după dânsa. Sângele rece îl părăsise cu totul.

„Pușca! Unde mi-ai pus pușca?”

— Pe pat!

— Cartușele?

— În armoir!

— În care? O Doamne! Doamne! suntem pierduți!

Umbla de colo până colo ca nebun, neștiind unde să alerge mai întâi, la pușcă sau la cartușe. Soția sa marea zăpăceală prin strigătele sale desperate. De odată își aminti că n'a închis nici uși nici ferestre și alergând ca un disperat se înapoie în sufragerie.

Se opri însă brusc în ușe: un tigrul urcat pe verandă, nemișcat, tăcut, îl privea. Un strigăt al femeii, întărită bestia care făcu o mișcare spre a sări în cameră.

Englezul, printr'o mișcare instinctivă, apucă după masă un vas de porțelan și îl asvârlă în capul tigrului.

Sgomotul obiectului spart în mii de bucăți intimidă bestia care se trase înapoi. Dar casierul bătuse în retragere și se afla acum în sala de baie unde se refugiasse soția și fetița lui.

„Scăpat! strigă ea aruncându-se de gâtul lui. El avu curajul să mintă.

„Da, suntem scăpați, draga mea. Doholy va sosi numai de cât cu oamenii din sat.

Cerca să o asigure mințindu-se și pe sine, căci știa bine că bungalowul era ultima casă din sat și că colibele indigenilor cele mai apropiate se aflau la vre-o mie de metri depărtare, așa că nimeni nu ar fi auzit strigătele lor desperate. De altfel locuitorii din Takigiri nu erau de loc curagioși, așa că n'ar fi făcut de cât să se închidă în case, în loc să le vie în ajutor.

„Dacă cel puțin mi-ași fi luat pușca! Ascultă!

Tigrii pătrunseră înăuntru și acum nu-și mai despărțea de cât un zid de scânduri. Incremeniseră amândoi. Bestiile fioroase începură să sgârăie cu ghiarele obstacolul care îi despărțea de pradă și opera de distrugere înainta.

În curând se zări o gaură care se mărea mereu și prin care în curând puteau să pătrundă tigrii.

Când vor sosi ajutoarele, va fi prea târziu. Salvatorii nu vor găsi de cât trei cadavre oribil mutilate!...

Această viziune lugubră făcu pe casier să comită un act nebun.

Armându-se cu un cuțit se repezi spre deschizătură și vâră lama cu rizicul de a-și fi prinsă mâna de bestii.

Un urlet sălbatec îi probă că n'a lovit în gol; lama cuțitului era înroșită de sânge. Pe urmă se făcu liniște; tigrii bătuseră în retragere.

Incremenții lângă ușe cei doi soți se țineau de mână gata să strige de bucurie, când un răget îi făcu să sară în sus: în spatele lor, rezemat de barele ferestrelor, își făcea apariția alt tigrul.

Renunțând să forțeze ușa săleii de baie, bestiile făcuseră înconjurul casei și descoperiseră fereastră.

Cu ghiarele lor puternice încercau să smulgă fiarele de la geam care erau cam fragile.

Situația era mai disperată ca oricând, și ajutoarele așteptate nu soseau.

Deșteptată de răgetele bestiilor, fetița se speria și plângea.

Ce era de făcut? Nebun de disperare, Hamilton se repezi spre fereastră cu cu-

țitul în mână, când femeia sa îl trase înapoi.

Gravitatea pericolului îi reda sângele rece.

— Jean, zise dânsa, du-te de-ți adu pușca, trebue!...

— Dar nu te gândești că auzind sgomotul ușei, nu-mi vor da timpul să mă duc să o aduc?

— Voiu căuta să-î ocup la fereastră. Du-te iute! Pe pat, și sacul cu cartușe în armoir la rândul al doilea. Aide, scapă-ne!“

Trebuia să atragă atenția bestiilor în vreme ce bărbatul său va alerge să aducă arma. Atunci se apropie de fereastră, și nesimțitoare la răgetele lor sălbatece, ea îl întărită, atingându-i cu o baghetă, având aerul că se apropie mai mult.

Un zgomot ușor o făcu să înțeleagă că bărbatul său s'a strecurat prin ușa întredeschisă și inima îi bătea mai repede. În câteva minute, va aduce arma răsbunătoare. Dar în același timp de abea își stăpâni un strigăt de teroare.

Bestiile au auzit și ele sgomotul și nemișcate ascultă.

Vor să se repeadă pe verandă, să reintre în casă, să surprindă pe Jean înainte de a-și fi luat pușca și cartușele?

„Lași! monșri! Bestii turbate!“

Ea ocărăște tigrii, îi lovește cu bagheta. Și o inspirație drăcească îi străbate creierul. Aleargă și ia copilul cu care revine la fereastră, îl apropie cu speranță că acea carne proaspătă va excita lăcomia bestiilor. Dar ele răgind sălbatec fug de la fereastră și dispar după colțul casei.

„Jean! ia seama!“

Fără a lăsa copilul, sârmana femeie deschide ușa, gata a muri alături de bărbatul său.

„Jean! unde ești? ia seama! tigrii.“

Dar casierul după ușa din sufragerie, cu pușca în mână, așteaptă imobil ca o statuie. E momentul suprem care va decide destinul său și al familiei sale.

Un cartuș de schimb, e gata între dinți, iar alte câteva sunt răspândite pe jos la îndemână.

Tigrii care înainta încet, nu era de cât la patru metri distanță, când un glonț, îl lovi între ochi. Fulgerat, căzu mort fără convulsii.

Și cum pușca englezului produsese eco, o detunătură, urmată de altele îi răspunse. Doholy și servitorii săi, alergau în sfârșit în ajutorul asaltaților și doboră pe al doilea tigrul pe verandă.

Tigrii zăceau morți și cu ei pieria și fama satului Takigiri ca loc de vilagiatură.

Două zile în urma acestei întâmplări, cele câteva familii albe care veniseră aci spre a căuta aerul curat și răcoros, pleacă în grabă la Hyderabad, gata să înfrunte mai bine căldura, praful și aerul viciat al capitalei din Deccan.

Mulți ani încă, Takigiri nu va avea clientelă decât pe vânătorii de tigrii!

C. Arg.

PENIL

Barca lunecă pe apele calme și verzi, pe acele ape cari au înghițit atâtea vieți omenești în luna Aprilie trecut, în momentul celebrării marelui sărbătorii de primăvară, numită Șamel-Nessim.

Și pe când marinarul lopătează, muzicantul cântă din anticul flaut sau din vocea sa clară, timbrată, vechi și bizare arii ale țării sale. Căci totul se face cu muzică pe Nil. Mahalaua orașului cu casele sale pătrate de piatră albă, cu terase cari înconjoară buchetele de grenadiri, tamarini, mimoze, palmieri și sicomor, rămâne în urma noastră.

lări pe măgari cu șei multicolore. Câteva sate, mai totdeauna construite pe marginile mlaștinelor lăsate de inundațiile periodice, defilează pe dinaintea noastră.

Sunt formate din niște sărmane colibe pe cari însă le însuflețesc veselie păsărilor, verdeța cotonierilor, a indigotierilor, plantațiunile de tutun; în fața fiecăreia din aceste colibe vezi adevărate armate de marmoti brun și goi cari se rostogolesc sub soare dimineața în straturile de țărână.

Din distanță în distanță, spectacolul într'adevăr penibil al nenorociților felahi, armați cu fronde, aruncă cu îndemănare pietre în păsări, eternii prădători ai recoltei viitoare.



O vedere pe Nil

Pe drum furnică acești Armeni robuști cari din pricina cerbiciei, a sobrietății și activității lor, au fost supranumiți de turci «cămilele imperiului».

Foarte repede, Nilul, El Bahr, Fluviul cum îl numesc așa de drept indigenii, ia proporțiile unei mări mici; sub ceața de dimineață ușoară contururile sale se pierd, amestecând sub cerul deja pal de arzătoare caldura pământului cu apele.

Pe la orele zece, ceața piere lăsând să se vadă cât zărești cu ochii imensele câmpii de bersin, de trefle gigantice. Dealungul pășunilor, pașale urmate de escorte strălucite, trec că-

Cum pot ei oare să reziste la atâtea soare, la atâtea oboseală? Mister.

Tot așa de crudă e și soarta oamenilor însărcinați să mănuiască «șaduful». Acest instrument așa de complicat, un fel de scânduri suspendate pe traverse orizontale, este destinat să scoată, cu ajutorul burdufurilor de piele, apă, din Nil și să o verse apoi în canale strâmte cari circulă pe câmp.

Beduinele, îmbrăcate cu o tunică simplă deschisă pe umeri, strânsă la mijloc cu o cingătoare de piele și în jos cu pantaloni brodați, merg ghemuite în «handedjul» format din ramuri de arbori și fixat pe spatete că-

milelor. Menagere active, ele se ocupă pe drum cu prepararea celor necesare hranei în timpul popasurilor.

Din timpul războiului între Mahdiști

Intre evenimentele din timpul războiului dintre Mahdiști, cel mai lugubru este asasinarea lui Gordon-pașa.

Era în timpul impresurării orașului Chartum. Mahdiștii erau la câteva mile departe de acolo, sub comanda regelui lor Mahomed-Achmed.

În seara de 25 Ianuarie 1885, nu se întâmplase nici o mișcare.

Luna dispăruse după cer și în întunericul nopții înaintau negrii, târându-se pe brânci, și apropiindu-se de zidurile cetății. Erau Mahdiștii, cari și începura mișcărilor lor.

Trebuia o ureche fină, ca să poată distinge sgomotul ce-l făceau trupele acestor serpi omenești. Rezerva îi urma. Se apropiau de avant-posturile, ce dormeau într'un somn profund, ca și când s'ar fi crezut că niște trădători le-au dat narcotice. Un tipăt strident se auzi. Soldații fură măcelăriți, conjurații scoteau strigăte sălbatic de triumf.

Grosul armatei se apropiase. Prima casă asupra căreia se repeziră Mahdiștii fu aceea a lui Farag-Pașa și singurul fapt al acesta dovedește că nu a fost din partea lui trădare, cum pretindeau ziarele engleze ci numai lene. Urletele năvălitorilor deșteptară, firește, din somn pe acest comandant, însă era prea târziu pentru ca dânsul să mai poată avea timp de a se pune în apărare. Mai înainte d'a face întrebuințare de armele sale, un mahdist îi băgă o lance în piept; un altul îi tăia capul, un al treilea în sfârșit îi luă capul ca trofeu.

Năvălitorii aveau două ținte: unui urlau: *Kuilla!* alții *Saraya*, adică *la biserică!* și *la palat!*

Știați că într'unul din aceste monumente se afla vestita comoară a lui Gordon.

Palatul era mai aproape de spărtura ce se făcuse în zidul cetății. Acolo deci sosiră mai întâi bandele de jefuitori și de ucigași cari gustaseră deja sânge.

Dacă Farag-pașa dormea în momentul năvălirii, Gordon nu dormea. Mai înainte ca hordele ce veneau să-i verse sângele, să fi intrat în admirabilele grădini în mijlocul cărora se ridică palatul pașilor, Gordon înțelesese că ultima lui oră sunase, însă ținea să moară ca un brav făcându-și datoria până la capăt.

Dânsul dete deci ordin ca să se deschidă poarta cea mare care răspundea în grădină și înaintă pe peron.

Se îmbrăcase cu hainele de mare ținută; zorile începură să se arate dând acestei scene un caracter de nespusă măreție.

Gordon făcu un gest anunțând că vrea să vorbească și în adevăr, pronunță câteva cuvinte cari se perdură în sgomot. Nu putu să vorbească mult pentru că un uriaș negru din Cordofan, care nu era armat de cât cu o lance și care de altfel nu înțelegea de loc arăbește, îi

dete o lovitură așa teribilă în cât corpul lui fu străpuns.

Generalul căzu pe peron; însă cu o îndemânare infernală, negrul se servi de lance ca de o teapă și coboră cadavrul în grădină.

Indată ce corpul fu pe pământ, toți mahdiștii cari erau de față se repeziră asupra rămășițelor mortuare ale eroului; fie-care voia să aibă onoarea de a-și băga sabia sau pumnalul în acel corp cald încă; și cei cari isbutiau la asta, își ridicau armele spre cer, intonând laude pentru Mahdiu. În sfârșit, unul din derviși care părea a avea oarecare autoritate asupra complicilor săi, opri mulțimea și apropiindu-se cu sabia de acel corp mutilat, ridică în vârful săbiei ceva ca un cap pe care îl duse la picioarele lui Mahomed-Achmed. Acesta intrase în palat și-l luase în stăpânire cu acea liniște studiată de la care nu se abătea nici odată mai cu seamă în mijlocul mulțimei tumultuoase care-l credea profet al lui Alah.

Moartea lui Gordon fu semnalul pe care-l așteptau masacrații. Din momentul acesta, dâșii se răspândiră în toate direcțiunile, răcnind ca niște turbați. Nu vom cita de cât omorurile mai deosebite.

Înainte d'a tăia capul consulului grec, îi retezară mâinele pe rând.

Acela care călăuzise pe ucigași, era cavasul consulului austriac. După ce se tăia capul stăpânului său, mizerabilul făcu să îndure aceeași soartă un tâmplar care trăia la consulat.

Apoi, printr-o ciudată fantazie, legă de cadavru scheletul câinelui său favorit și al papagalului său. Peste toate astea vărsă spirt și le dete el însuși foc. Când flăcările se stinseră, aruncă cenușa în rău.

Unui croitor austriac ce comisese necotinența d'a-și face semnul crucei, i se tăe gâtul de la o ureche la cealaltă cu un cuțit de care măcelarul se servea la omorârea vitelor, și nevasta lui fu silită să asiste la supliciu. Asta tot nu era d'ajuns pentru satisfacerea călailor; dâșii luară pe unul din fiii săi și-l împunseră cu săgețile până ce-și dete ultima suflare.

Mahdiștii începură atunci să delibereze între dâșii asupra chipului în care să omoare un copil de 10 ani. Însă mama lui, o italiană, înebunită de durere, se aruncă asupra lor cu o așa furie, în cât dâșii își perdură cumpătul și se duseră să-și caute prăzile în altă parte. La plecare, luară însă o fată de 18 ani, care deveni nevasta unuia dintre ei.

Blaz

SIUSII

Dintre toate populațiile indiene ale Statelor-Unite, acela al Siusilor este cel mai numeros; el e și cel mai viteaz. În zadar Francia și Anglia, în secolul al XVIII-lea și Statele-Unite în secolul XIX-lea s'au încercat să le supună. Ele s'au arătat în totdeauna foarte puțin dispuse d'a primi un jug oarecare, și ori ce încercare de deposeziune a fost punctul de plecare al unui război foarte lung și sângeros după care Siusii au trebuit să se supună, însă numai după ce au făcut pe Americanii să plătească foarte scump cucerirea.

Respinsii cu încetul de civilizațiunea năvălitoare, Siusii au fost grămădiți în fine, în ultimele lor rezerve.

Aceste rezerve, cum se numesc în Statele-Unite, consistă în întinderi mari de pământ unde indienii sunt cantonați și pot în voia lor a se deda la agricultură și la vânătoare. În centrul rezervei e un mic fort care servește de adăpost agentului guvernului însărcinat a distribui indienilor, la epoce hotărâte, haine, covertură, unelte, semințe, etc., și, în caz de foamete, merinde. Aceste diferite obiecte sunt înmagazinate în fort, care e o construcție primitivă de trunchiuri de copaci și de pământ și care servește și ca loc de aprovizionare și de reunire a trupelor ce supraveghează ținuturile.

Indienii *Utes*, din tribul Siusilor, ocupă una din aceste rezerve pe cursul de sus al fluviului Misuri, departe de ori ce centru de civilizație și de ori ce cale ferată. De mult timp utesii dădeau semne de nemulțumire, plângându-se că nu primeau merindele și hainele la cari aveau drept după tractate. O răsvrătire părea neevitabilă și agentul din fort a expediat în secret o cerere de ajutor la postul militar cel mai apropiat, adică la o distanță de 200 kilometri. După două zile de la trimiteria cererii, indienii năvăliră în fort, omorâră pe agent și pe membrii familiei lui precum și pe toți ceilalți albi cari mai erau acolo.

Scrisoarea prin care se cerea ajutor de la postul militar fusese trimisă printr'un om de o rară energie, numit Rankin, acesta sosi cu ajutoarele, compuse din trei escadroane de cavalerie și 25 de care mari încărcate cu munițiuni și merinde.

Indienii așteptau această coloană la defileul foarte îngust de la râul Alb și când întreaga coloană era angajată în defileu, dâșii împușcară animalele cari trăgeau primele care, așa că acestea rămaseră în loc, închizând eserea; dâșii împușcară apoi caii și catării ultimelor care și în chipul acesta expedițiunea era închisă în mijlocul defileului.

Stând pitiți pe înălțimile stâncelor, indienii împușcau oamenii și animalele care se încercau să urce coasta spre a trece baricada.

Intr-o luptă pe care maiorul Thornburgh o întreprinse cu oamenii săi pentru a-i deschide drumul, dâșul căzu ucis. Comanda expediției fu luată de locotenentul Price, însă oamenii văzându-se închiși de toate părțile, decimați de gloanțele indienilor, perdură tot curajul.

CAPRA DE ANGORA



Capra de Angora, încă înaintea descoperirii ei de către zoologul Belan (1547), a fost cultivată de mult în patria ei. Lâna mătăsoasă a acestor capre produce moarul. Valoarea lânii depinde de îngrijirea și vârsta

animalelor. Tunderea acestor capre se face în luna Aprilie. Lâna de cea mai bună calitate trebuie să aibă o lungime de 25 cm., să fie albă și mătăsoasă.

Din ordinul locotenentului Price, soldații cari mai rămăseseră în viață se strecurară sub care, le desfundară, scoaseră din ele târnăcoape, merinde și muniții, și după sfatul lui Rankin, a cărui experiență dădea tuturor încredere, se apucară de săpat gropi în cari se adăpostiră și în cari scoborâră și butoiașele cu praf a căror explozie ar fi desăvârșit catastrofa.

Astfel dânsi erau adăpostiți de gloanțele indienilor, aveau merinde, însă le lipsea apa și apoi marele număr de cadavre ce-i înconjură începuseră a se descompune și erau sfâșietoare tipetele și gemetele răniților, oameni și animale.

Situațiunea aceasta nu se putea mult timp suferi.

Rankin se oferi să treacă prin marea primejdie de a eși noaptea din defileu, de a fura un cal al Siușilor și a se duce după ajutoare. Întreprinderea aceasta era dintre cele mai temerare, însă Rankin o execută cu un succes deplin.

La miezul nopții eși din groapa sa și târându-se ca un șarpe pe pământ, isbuti să iasă din defileu. Când ajunse în largul câmpului, fură unul din caii Siușilor, îl încălecă și o croi de fugă. În 24 de ore făcu 180 kilometri și după două zile sosi cu ajutoare. Siușii fură bătuiți și alungați; cavaleriștii scăpară de la o moarte groaznică pricinuită de lipsa apei.

Rankin, prin multe fapte de astea de curaj, în războaiele americanilor cu indienii, este omul cel mai popular în Statele-Unite.

TOBASII

În deșertul Chaer, la nordul republicei Argentine, se află o populațiune numită Tobasii. Aceștia sunt bine făcuți, musculoși, cu părul lung și negru, cu ochii oblici și cu pieptul bine dezvoltat. Ei se ocupă exclusiv cu vânatul și cu pescuitul; își tatuează fața, pieptul și brațele cu negru și poartă verigi de metal în urechi.

Ca îmbrăcăminte, atât bărbații, cât și femeile, au o centură de lână sau o piele de berbec. Ei sunt nomazi și locuiesc în colibe construite din crăci de arbori în formă de om. Au un respect mare pentru familie și în special respectază pe bătrâni.

In munții Pădurei Neare

O zi de nuntă în Baden

Cu toate că Schwarzwaldul este acum străbătut de drumuri cari înlesnesc călătoria turiștilor și automobilistilor, această pitorească regiune este unul din rarile colțuri ale Europei centrale unde obiceiurile naționale sunt încă în mare cinste.

Nepoții noștri vor mai putea oare să facă și ei această constatare? Ne e permis să ne îndoim, dacă luăm de exem-

plu Elveția, țara vecină cu Pădurea Neagră și locuită de aceeaș rasă.

Pretutindeni un țaran din cantonul Berna care ar veni în oraș cu curioasa sa vestă mică fără mâneci este considerat ca o anomalie.

cum coafura ciudată care cel puțin prin proporțiile ei, amintește felul cum se pieptănau doamnele mari pe timpul Mariei-Antoaneta.

Este imposibil să descrii complicatele lor turbane, adevărate monumente cari



Coafurile, «sapelele» sunt adevărate monumente portative

Această schimbare s'a făcut în cea mai mare parte a văilor Pădurei Negre unde oamenii au părăsit cu desăvârșire îmbrăcăminte strămășilor lor. Trebuie să pătrunzi departe în districtele păduroase spre a întâlni tineri cari în ziua

pe un schelet de fire metalice grămădesc o mare cantitate de fire de argint, flori artificiale, etc.

Adese ori aceste pălării sunt presărate cu bucăți de oglindă cari la razele soarelui formează un cerc strălucitor,



Bărbații sunt îmbrăcați cu surtoace moderne și poartă pălării moi

nunței mai consimt a se arăta în vestă lor scurtă cu două rânduri de nasturi de argint.

Femeilor schwarzwaldere au rămas însă mai credincioase obiceiurilor lor din zilele de sărbătoare. Ele poartă și a-

ca o aureolă în jurul capului.

În ce mă privește, mărturisesc că le prefer costumul față de coafura lor.

Rochia, scurtă, vesta cu catifea, ci-gătoarea cu broderii, gulerul lor curios care le încadrează fața, toate acestea

formează un ansamblu care nu e lipsit de poezie.

Dar e acesta un pitoresc care e condamnat să piară în curând. După o generație, turiștii nu vor mai găsi șapelele (așa le zic pălărilor) de cât în vitrinele muzeelor de antichități.

Doru

Un obicei barbar în India

Obiceiul barbar al indienilor de a uci- de fete, de și nu s'a stărpit cu totul, to- tuși e foarte tare țărnut. În timpul din urmă iarăși a atras asupra sa aten- țiunea publică.

Cu toate legile și dispozițiile date, in- dienii își bat joc de ele și continuă să-și omoare pe fiicele lor nou-născute.

Strășnicia cu care procede guvernul englez, în contra acestor crime înfioră- toare, se pare că nu are efectul salutar de mai înainte. Acum se practică în se- cret, ceea ce mai înainte se practica în fața lumii, fără nici o frică. Un comisar britanic se evaluiază la 30.000 numărul fetelor ce se ucid în fiecare an.

Oare ce cauză să aibă acest obicei barbar? Nu din cauza lipsei ca la Chinezii, ci nu mai din cauza unor prejudeții jo- nice se săvârșesc aceste crime în India.

Credința care predomină la Hinduși și la alte popoare orientale, că femeile nu au nici un preț, este izvorul acestor cruzimi. Numai ca mama unui băiat are femeia valoare pentru Indian, căci fiul nu numai că este progenitorul fami- liei în linie coborâtore, ci de la existen- ța sa atarnă nemurirea părinților și a antecesorilor săi.

Prin aceea că fiul îndeplinește jertfa de familie prescrisă, susține pe tatăl său într-o stare de fericire după moarte; dacă nu e demn fiul să împlinească a- ceste îndatoriri sfinte, atunci încetează de a mai fi existat spiritele protectoare ale familiei.

Fiul fiind necesar pentru indian, se bucură în familie de autoritatea cores- punzătoare.

Cine are un copil, pe acela l'au bine- cuvântat zeii, cine însă are o copilă, pe acela l'au pedepsit zeii. Nașterea unei fe- te înseamnă în orî ce caz o nenorocire, și pentru aceea familia jelește.

La această credință despre netrebni- cia femeilor se mai adaogă că fiica ră- mâne pentru un Indian o sarcină econo- mică; căci chiar dacă e măritată, părin- ții, în diferite ocaziuni, trebuie să dea da- ruri fiicei și bărbatului ei, obligațiune de la care nu se poate sustrage nici cel mai sărac om.

De regulă indienii, dacă sunt între- bați asupra cauzei uciderii fetelor, ei răspund că sunt îndemnați la aceasta din motive financiare.

Sigur este însă, că pe mulți îi indeam- nă vanitatea, ca să facă astfel de fapte. Prin faptul că indianul își omoară fata, își salvează onoarea față de orice peri- cole, care i se par iminente din cauza si- tuației sale.

Guvernul englez a încercat toate pen-

tru ca să împiedice săvârșirea acestui obicei barbar.

Guvernul porunci ca să se suprave- gheze nașterea fetelor. Rezultatul însă a fost fără efect, de oarece nu s'au ținut în- tocmă toate prescripțiile asupra acestei legi strașnice.

Poliția de acolo permite săvârșirea a- cestei crime, de oarece funcționarii ad- ministrativi privesc cu nepăsare modul acesta de ucidere.

Serenio.

MUZICA IENICERILOR

S'ar putea găsi ciudat că în Turcia, unde triumfă partidul Progresului, par- tid care a șters cu buretele trecutul, s'a reconstituit de câteva zile faimoasa mu- zică a ienicerilor, al căror nume numai, ne întoarce cu un secol înapoi.

Dar sultanul actual este un erudit în studiile istorice și numai așa n'ar putea să mire faptul că el a încurajat această interesantă reconstituire.

Colonelul lor purta titlul de *ciorbagi- baș*, adică „maestrul marelui supării” și căpitanii și locotenenții se numeau res- pectiv „mitres-queux” (*așți-bași*) și sa- pectiv „maitres-queux” (*așți-bași*) și sa-

În loc de drapel ienicerii aveau o mar- mită (cazan) în fruntea regimentului lor și se acopereau de rușine dacă o lăsa- să cadă în mâinile inamicului.

La început efectivul lor era de numai 1200 oameni devotați, trup și suflet, sul- tanului.

Dar când națiunile creștine știură să



Imbrăcați în curioasele uniforme ale secolului XVII—epoca redutabilei miliții a ienicerilor, sau trupa nouă, muzican- ții se vor limita exclusiv la executarea ariilor naționale.

Se știe că corpul ienicerilor fondat la sfârșitul secolului XIV a format multă vreme garda particulară a sultanilor, cari îi acorda numeroase privilegii din- tre cari unele ar face să suradă pe orî-ce cititor.

se apere contra piraiilor și sultanii tre- buiră să facă apel la elementul indigen spre a constitui acest corp de elită, ie- nicerii deveniră un fel de gardă preto- riană care alimenta revoluțiunile și răs- turna pe sultanii recalcitrați.

Mahmud II scăpă turcește de tirania ienicerilor care îl amenința și pe el, exterminând dintr'înșii la 1826 ca la 15 mil.

Arg.

DIN TOATĂ LUMEA

Țara Morilor

Cu drept cuvânt Olanda este țara mo- rilor. Alphonse Esquirote, în „Révue de deux Mondes, scrie: „Astăzi în Olanda, mori de diferite forme și de diferite mă- rimii se înalță în mijlocul câmpiilor bo- gate și le curăță de apele netrebuincioa- se. Unele din aceste mori sunt adevărate edificii, cari caută vântul la înălțimi considerabile; iar altele sunt mici, făcute de zid sau de lemn și acoperite cu un strat de paie, care le apără de ploă. Ari- pele lor vâjje în aer ca și aripele pasări- lor gigantice și fabuloase și tic-tacul lor, amestecat cu sgomotul întrerupt al ape-

lor, dă naturii o mișcare uniformă, care nu se poate defini.

Kola

Kola este un arbore frumos înalt de 10—20 metri, având aspectul castanului și trăiește în Africa. El dă o recoltă me- diocră la 4 ani și abundentă la 10 ani. Culegerea fructelor se face cu mare bă- gare de seamă, de către femeile negre. Ele aleg cu îngrijire nucile, pun la o par- te pe cele stricate și aranjează pe cele- lalte în coșuri făcute din scoarță de ar- borî captușite înăuntru cu foie. Nucile proaspete sunt astfel prezervate de con- tactul aerului sec și pot fără să muce- zească să sufere o călătorie de o lună. Indată ce Kola începe a se usca negus-

tori caravană continuă a le usca la soare și apoi le macină scoțând o pulbere fină, care amestecat cu lapte și cu miere dă o băutură hrănitore și un excitant puternic.

La triburile unde Kola nu crește spontan, nici o tranșă de ori ce natură ar fi, nu se face fără să intervină aceste nucii. Dacă e vorba de vre-o alianță între triburi; șefii schimbă nucii albe, căci această culoare la africani, ca și la popoarele civilizate, e semnul păcii. Ori-ce cerere în căsătorie e însoțită de trimeterea unei Kola, făcută prezent de către pretendent, mamei tinerei fete. Dacă răspunsul e înăpoiat sub forma unei Kola de aceeași culoare, tânăra fată e liberă; iar dacă e roșie însemnează refuz. În ordinea religioasă importanța acestei nucii nu e mică. Toate jurămintele se fac pe această nucă, negrul întinde mâna pe ele, jură și apoi le mănâncă.

În fine pentru a încheia această nomenclatură a credințelor și a superstițiilor asupra Kolei, e de notat că și mahometanilor nu ezită a afirma credincioșilor, că ea este un fruct de origină Dumnezeiască, adus chiar de profet.

Guacho

În Pampa, pe lângă indienii și spanioli, care formează masa cea mare a populației, trăiește și un amestec al lor, numit Guacho, pe care Emil Doirieux îi descrie astfel:

„Guacho formează o rasă aparte între celelalte națiuni care trăiesc în Pampa. Ei sunt cu talia înaltă, fața osoasă, îngrită de soare, cu ochii negri și posomorâți ca ai indianului. Bea apă multă și se hrănește cu carne fără pâine, nu fiindcă nu-i place, dar din cauza groazei de muncă. Jocul este pentru ei o pasiune atât de nebulă, în cât nu-l poate părăsi niciodată.

Guacho are femeie și copii. Rar el are o stare civilă, rar e însurat; n'are nici sate, nici mijloace de transport. Guvernul nu face nimic pentru îmbunătățirea acestei situații. Cât despre Guacho, dacă el este indiferent la formalitățile pe care abea le pricepe; el respectă cel puțin legăturile ce și le-a creat și-și crește copiii, cum a fost și el crescut”.

Aceștia sunt Guacho.

Negrii din Oceania

Negrii din Oceania se civilizează greu. Crescându-i de mici pot învăța să scrie, să citească și să socotească; însă civilizația pe care o capătă de la albi nu influențează mult asupra firei lor, căci dorința d'a fi împreună cu semenii săi, d'a lua parte la vânătoare și la diferite petreceri, îl preocupă într-una pe negru. Colonii albe, care au în serviciul lor negri civilizați, trebuie ca măcar odată pe an să-i lase să petreacă în mijlocul tribului lor; căci altminteri ei devin triști, nu le mai place să muncească și cată să fugă. Astfel: Un negru de 21 de ani crescut de copil în Victoria, a dispărut într-o zi din familia în care era considerat ca copil al casei și în urmă a fost regăsit în mijlocul tribului său.

Albii în loc să-i caute să-i civilizeze, îi vânează ca pe animale, fapt care a făcut pe un gentilom să zică: Dacă aș

fi eu negru, aș omori pe ori ce alb mi-ar cădea în mână. Din cauza acestor mijloace neumane, azi negrii din Australia aproape au dispărut.

Trad. de **Const. Tr. Simulescu**

DIN LUMEA TIMBRELOR

NOUȚĂȚI FILATELICE

Italia. — Cu ocazia inaugurării noii Campanie din Veneția, Statul Italian a emis o serie de două mărce comemorative, foarte reușite.



1.000.000 a câte 5 c. de culoare albastră, și 500.000 a câte 10 c., culoare brună.

Mărcile se găsesc de vânzare numai în Veneția (până la 31 Decembrie a. c.) și nu sunt valabile, de cât pentru interiorul Italiei.

În ilustrație dăm o marcă din acestea comemorative.

Belgia. — Mult așteptatele mărci cu efigia Regelui Albert au apărut.

Desemnul e reușit, însă execuția lasă mult de dorit, așa că se poate ca în curând să fie retrase din circulație.

Al. Sotoc

POȘTA REDACȚIEI

Const. Th. Simu. — Vă rugăm să ne trimiteți, când ne veți mai da ceva, și originalul după care traduceți.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătoriile sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunii «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT NEVĂTĂMĂTOARE



Văpșește imediat părul cărunt sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.



BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmacii.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

*Pectosin
Iteanu*

Sticla lei 3. — La drogerii și farmacii

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenica, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

*Hemofer
Iteanu*

recomandat de prof. dr. **Bucliu**, prof. dr. **Leonte**, prof. **V. Negel**, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. *Sticla lei 4.*



DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur

PASTILELE

Nevralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmacii

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihael-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă : O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-a-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangie albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christoffe V. P. F. **Una pongă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră de metal argintată**, cu 6 cutițe de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramfon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalarie. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precisiune «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramfon** marca «Melodion (Garmen Sylva)», cu două arcuiri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramfoane și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii de argint** pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 ciape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare biurow de importatiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 cana e.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusec.

Cinci coliere-lănțisoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghetu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vâlpă de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regale și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.00 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marți



NEGRUL ȘI CROCODILUL.—(Vezi pag. 5680)

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

NEGRUL ȘI CROCODILUL

Taney e un râu unic printre toate cursurile de apă ale coastei occidentale a Africei.

În timp de șase luni ale anului, din Iulie până în Decembrie, el curge din Senegal în lacul Giner; din Iunie până la sfârșitul lui Iunie, curge în sens invers, redând marelui fluviu apele ce-i datorește.

Intr-o luminoasă dimineață de Octombrie, în tovărășia boy-lor noștri, pornim pe țărmul râului Taney.

Ni se semnalase în acea regiune trecerea unor egrete, vânat foarte căutat pentru penele sale prețioase, din care speram să aducem câteva în Franța.

Cel mai vârstnic era doctorul Emerey, gros și scurt, un tip vesel; pe urmă un parisian, Gaston Descourcys, administrator, vechiul elev al școlii coloniale în vârstă de vreo 35 ani. Prin frumusețea și structura sa anatomică putea să rivalizeze cu Apolon.

În sfârșit ultimul, autorul acestor linii, căpitan de artilerie colonială.

Câte și trei făceam parte dintr-o misiune de curând debarcată la Richard-Foll.

Ne aflam pe drum pe țărmul râului, când deodată urletele de durere și strigătele disperate ale unui negru ne pătrunseră de spaimă.

Strigătele veneau din spre râu. Ce se petrecea oare? Dintr-o săritură furăm acolo.

Ceea ce văzurăm ne înghețară de groază: un negru în ghiarele unui crocodil.

Negrul, culcat pe trunchiul unui arbore, avea un picior atârnat pe care reptila, scufundată trei sferturi în apă, îl ținea în fălcile sale gigantice.

Figura indigenului se învinetise.

„Baiman, zice el agresorului, căutând să-și tragă piciorul, diasik baiman!”

Dar reptila nu-l auzea și căuta să tragă prada în fundul apei.

Descourcys prin câteva cuvinte repezi căută să încurajeze pe negru în vreme ce noi ne pregăteam de atac.

Descărcăturile armelor, cu cartușe destinate egretelor, nu avură ca efect de cât să intimideze puțin reptila.

Samba, ordonanța mea, plecă într-un suflet să-mi aducă pușca cu repetiție, pe care o lăsasem în pirogă.

Descărcăturile, strigătele, lătrăturile câinilor sfârșiră prin a impresiona pe crocodil. Poate că era și ostenit. Dintr-o cauză sau alta, rămase nemișcat timp de

câteva minute, fără însă a da drumul victimei.

Atunci se petrecu în această tragedie o scenă care ne făcu să râdem, cu toată serioșitatea întâmplărei.

Negrul ținea următorul discurs crocodilului:

„Ascultă, zicea el, în limba lui. Dacă imi dai drumul, îți aduc pe una din cele două femei ale mele. Dacă vrei și le aduc pe amândouă: ele sunt mai grase ca mine și mai bune de mâncat; lasă-mă să mă duc să le aduc...”

Dar drept orice răspuns, îndrăcita reptilă începu din nou să tragă de prada sa părând că voește de astă dată să sfârșească.

În acel moment apărură piroga cu Samba care aducea carabina mea.

Crocodilul devenise furios, sbătându-se să scape de dușmanii care îl înconjurau și excitat de sângele care curgea din rana negrului.

Negrul, pe altă parte, făcea eforturi supreme spre a scăpa, hotărât să-și lase piciorul pradă reptilei. Dar se vedea bine că bestia nu voia să se mulțumească cu o bucată așa de sărăcăcioasă, ci dorea omul întreg.

Această luptă supremă era înspăimântătoare de privit.

Samba apărură ținând carabina mea în mână și se apropie de trunchiul arborelui în care se afla negrul. Aci ochi reptila și trase. Glonțul pătrunse în ochiul monstrului, omorându-l pe loc.

Era și timpul!

Capul i se lăsă într-o parte, fără însă a da drumul pradei. A trebuit o adevărată muncă până să i se poate descleșta fălcile.

Rana bietului negru era teribilă. Carnea sfâșiată lăsa să se vadă osul tibiei și rotula.

Emerey spălă rana și o pansă, pe urmă rănitul fu transportat pe o brancardă în satul său.

Toată lumea din sat alerga înaintea convoiului. După strigătele disperate, agităndu-și brațele și smulgându-și părul, puteai recunoaște ușor pe cele două femei ale negrului. Ele erau departe de a bănuși generoasa ofertă a bărbatului lor, făcută crocodilului. De altfel reptila n'ar fi făcut un schimb rău, căci amândouă erau durduii.

Când cortegiul se depărta întrebați pe doctor: „De sigur că ai să-ți tai piciorul?”

— Nicî de cum, și în șase săptămâni va fi pe picioare.

„Nu cunoști forța de rezistență a negrilor când sunt sănătoși ca acesta, și cu ce iuteală se cauterizează rănilor lor?”

Două luni mai târziu, avu ocaziunea să viu în satul acela. Găsi pe omul nostru pe picioare.

Am rămas încrămenit de această minune.

C. Arg.

IN COLLA ABISINIANA

UN FURNICAR GIGANTIC

Abisinia nu posedă o faună diferită de a celorlalte țări ale Africei orientale și se întâlnesc în mare număr, mai ales în Colla, acești furnicari de aspect ciudat ridicat de furnici.



Un mușuroi gigantic

Privind ilustrația, cititorul poate să-și facă idee de câtă muncă sunt capabile aceste mici insecte, minunate organizate și disciplinate.

Intrarea furnicarului se găsește în vârf, iar clădirea care are 3 m. 40 înălțime se întinde în pământ la o adâncime egală cu înălțimea.

Doru

Un ceasornic de flori

În parcul din Interlaken (Elveția) se află un ceasornic de flori naturale, care în fie-care primăvară e refăcut din nou.

Acest ceasornic are un diametru de doi metri și 80 c. m. Trei minotaure de aluminiu aurit care arată orele, minutele și secunde, sunt puse în mișcare de o mașinărie de ceasornic, ascunsă și care se întoarce din opt în opt zile.

În fața ceasornicului se află un lac în miniatură, cu pești aurii.

Ceasornicul a fost lucrat de ceasornicarul Guelatt și de șeful grădinei Neusser.

MAINE REID

TRIBUL POËBO

De la Hienguene la Poëbo, nava noastră mergea în lungul unor țărmuri, pe care trebuia, la întoarcere, să le urmărim pe jos. Mi s'a arătat capul Coluett, care e primul punct al Noii-Caledonii, ce a fost zărit de expediția căpitanului Cook (1774). Acest masiv de munte a luat și păstrează încă numele voluntarului ce l'a zărit.

Voi aminti însă, la subiectul acestei descoperiri importante, făcută de Cook, că ea a fost făcută cu precizie în acele părți unde Bongainville, câțiva ani mai înainte, a fost semnalul de existență a pământului, atât din pricina mării cu totul pașnică în care a intrat, cât și pe niște sfărâmaturi de fructe și crengi, ce au trecut pe lângă nava sa. Această observație, care adăugă un nume francez la descoperirea unei țări ce e azi franceză, nu va putea nimic răpi gloriei celebrului marinar englez, cu atât mai mult că ea nu adăugă mai nimic la ilustrațiunea lui Bongainville.

Poëbo, ce l'am zărit cam pe la mijlocul zilei, e un mare trib, instalat pe o câmpie relativ importantă și formată de depozitele retragerii apelor, pe care miliarde de râuri, pârâie și pârâiașe le-au smuls de mai multe secole din munții vecini; această câmpie e verde și străbătută de nenumărate alee de cocotieri.

De la descoperirea aurului de la Poëbo, aproape cu un an înaintea trecerii mele prin acest trib, a fost instalată o garnizonă compusă din trei jandarmi. Deși Poëbo era unul din principalele centre catolice ale insulei, vr'o câțiva ani în urmă, indigenii au masacrat într-o bună dimineață doi din jandarmi, un colon și doi copii ai lui. Ceilalți europeni abia au scăpat cu câteva răni mai mult sau mai puțin grave, refugiindu-se în casa unui englez, căpitanul Hanricu, dar magazinele și toate locuințele colonilor au fost prădate și devastate.

În această răsccoală, indigenii n'au făcut nici un rău casei misionarilor și asta se explică după părerea unora care spun că misionarii sunt instigatorii direcți ai acestor masacre.

Kanakii, care nu cunosc toate subtilitățile organizației noastre sociale și care nu văd decât ceea ce e la suprafață, și-au imaginat că Francezii erau împărțiți în două lăgare dușmane: militari și misionari. Pentru dânșii nu poate să fie cineva decât una sau alta și de aceea cu această întrebare se adresează către străini:

— „Ești misionar? sau: Ești soldat?”.

Deci erau foarte mulțumiți de misionari, care dădeau de vre-o câțiva ani o mare dezvoltare afacerilor lor, instalaseră mari fabrici de untdelemn de coco, ridicaseră cirezi de boi destul de importante și mai cu deosebire păsări și porci, pe care speculanții le plăteau bine și le duceau la Noumea. Pe de altă parte sunt

VÂNĂTOAREA DE URȘI ÎN CANADA

Nu vroî să spun că o vânătoare de urși nu e mai periculoasă de cât o vânătoare de... epuri, dar chipul în care ea e practică în estul Canadei, adică în Columbia britanică, este departe de a constitui un sport redutabil.

E adevărat că sunt urși și urși. Un vânător care atacă pe un grizzly feroce, cel mai mare dintre plantigrade, are dreptate să-și facă testamentul înainte de a pleca la vânătoare. Dar urșii brunî, la fel cu acela pe

Dacă însă animalul observă că oamenii sunt la o distanță mare, el se întoarce brusc și se repede spre ei. Câinii cei mai apropiați sunt sfâșiați cu lovituri de labe.

Aceste animale, bine dresate, se mulțumesc să hărțuiască pe urs și să-l întârzie fuga, spre a da timp vânătorului să se apropie mult cu arma. Un glonț sfârșește atunci vânătoarea. Sportul acesta e foarte interesant în regiunile păduroase. Când ursul înțelege că viteza fugii sale nu îl va scăpa, alege un arbore tufos și se urcă pe ramura cea mai de sus unde stă nemișcat.



Familii întregi iau parte la vânătoarea aceasta plăcută

care cititorii îl pot vedea în ilustrația ce publicăm, sunt ființe relativ inofensive și care n'au de cât o singură preocupare când văd un vânător: să fugă cât mai departe și cât mai red de puțină.

Urșii aceștia sunt vânați cu ajutorul câinilor. Aceștia sunt dresați să le descopere urma după miros și să-l fugărească scoțând lătrături sgomotoase. Ursul știe din experiență că lătrătura unui câine anunță întotdeauna prezența unui om, și în special a unui om armat. Cum îl aude, el caută cât mai în grabă să-și găsească un ascunziș.

Văi de el însă dacă a fost zărit de câini. Când prin miros s'au apropiat de trunchiul arborelui, prin lătrături semnificative ei arată că dușmanul s'a urcat într'un arbore. Vânătorii a-leargă și înconjoară arborele. Dacă frunzișul este des, le este imposibil, adesea, să vadă pe plantigrad care s'a oploșit pe o cracă a cărei culoare este analogă cu aceea a blănei animalului. Atunci e nevoie să se recurgă la mijloace drastice: prin lovituri de topor se abate de la rădăcină arborele.

Vânătoarea de urși se practică în tot timpul anului.

acum soldații de post și seria colonilor, ce veneau unul după altul instalându-se pe pământurile lor și umblând prin această țară ca și cum ar fi fost a lor. Alegerea indigenilor a fost îndată făcută, ei s'au dat de partea misionarilor, care le protejau interesele, începând să facă zile fripte colonilor care le plăceau cu totul, fie c'ar fi fost de religie protes-

tantă, fie c'ar fi fost de o alta. Ca rezultat al acestor certuri între kanakii și coloni, guvernatorul a trimis să se facă anchetă și șeful tribului, Bonou, botezat Hippolyt, a fost făcut prizonier și închis în insula Prino, la o sută de leghe departe de teritoriul lui, unde muri de supărare. Acest fapt a adus la culme disperarea indigenilor, pentru că trebu-

știut că au pentru regii lor atâta respect, supunere și devotament încât merge până la fanatism. Deci acum ne putem explica masacrele de la Poëbo.

Vă voi cita un fapt care vă va arăta de ce natură e acest sentiment fanatic. Am întrebat într-o zi pe un indigen, care-mi spunea că însuși Bonou mănăcă din când în când pe unul din supușii lui, de obicei în urma unei greșeli grave, comisă de victimă.

— De ce, i-am zis, vă lăsați să vă mănânce și de ce nu doborâți pe acest tigrău cu o lovitură de topor?

Convorbitorul meu a început să râză ca și cum i-aș fi spus cel mai curios lucru din lume:

— Tu nu știi, precum se vede, că Bonou e un mare șef, mi-a răspuns el.

Trebue să recunoaștem în adevăr, că toți oamenii primitivi sunt cruzi, primele pagini ale propriei noastre istorii sunt oare altceva decât o necrezută țesătură de crime sălbatice? E rușine pentru noi să ne coborâm din acei oameni cari le-au comis săi din acei cari le-au lăsat nepedepsite, dar din fericire blândetea s'a introdus în moravurile și caracterele noastre. Guvernele ar putea să fie încă crude, dar nu sunt. Cine ar putea împiedica, pe unul din Suveranii Europei, sub pretext că înăbușe o răscoală sau o conspirațiune să repează asupra propriilor săi supuși armatele și formidabilele lor mașini de distrugere? Ce am putea face altceva împotriva acestei urgii decât blestemând să așteptăm — poate mult timp — o ocazie să ne mântuim de tiran.

Dar să revenim la sălbaticii noștri. Descoperirea a vre-o câteva mici vine de aur la Poëbo a fost semnalul venirii unui număr destul de mare de coloni, cari veneau să se stabilească în acele părți din pricina belșugului cocotierilor, ale căror nucii sunt foarte bune pentru îngrășatul porcilor și păsărilor, pe care apoi le exportați în Numea.

Dar aci se pune o problemă etnografică de care voi vorbi îndată. Cum se face că în mijlocul unei țări atât de avută, populația indigenă scade din zi în zi? La Poëbo mortalitatea e înspăimântătoare, după cum se poate judeca din cifrele următoare:

La 1856 acest trib număra 1500 locuitori; la 1864, în timpul trecerii mele, nu erau mai mult ca 7—800. Anul trecut au fost 150 decedați și numai 50 născuți. Cum se explică acest fenomen bizar, care face ca apariția albilor într'un trib să aducă scăderea nespuse de repede a populației indigene? Asta e evident și sigur: pe ori unde trece albul, indigenul dispare și moare.

La Numea și mai ales în vecinătate n'am găsit decât urmele unei cultivări imense, singurul semn al unui popor dispărut.

La Poëbo, unul din punctele cele mai civilizate, populațiunea în 20 ani s'a redus la jumătate.

În insula Oneu, una din țările cele mai interesante a independenților Noii-Caledonii, părintele Chapius, vicarul d'acolo, îmi spunea că populația a scăzut în decursul anului 1865; din 135 locuitori ai

POPORUL IGOROȚILOR

din
INSULELE FILIPINE

De câte-va zile o trupă de Igoroți din insulele Filipine, compusă din 60 de persoane, dă reprezentațiuni în

cului arta lor ca argintari, precum și agilitatea lor în a arunca cu lancea și a se cățăra pe arbori. De această agilitate ei au mare nevoie, de oarece în patria lor trebue să-și culeagă hrana din crengile unor arbori foarte înalți. Afară de aceea ei își clădesc



O igorotă urcându-se în coliba ei

Earls Court din Londra. Acești sălbatici interesanți sunt niște oameni mici, de culoare arămie și al căror corp e complet tatuat cu culori ce-aușii și albastre.

În Earls Court s'a clădit un sat de Igoroți și oaspeții aramii arată publi-

adeseori colibe lor primitive în vârful arborilor pentru a se apăra de animalele sălbatice sau de dușmani.

Ilustrația noastră de mai sus reprezintă o femeie Igorotă care se reîntoarce în căminul ei din vârful unui arbore.

fost 85 morți și nici un născut. În acest trib răul e mai mare încă, de oarece căsătoriile au fost mereu sterpe. Părintele Chapius a adăugat aceste cuvinte: „De voi mai trăi încă 30 ani aci, voi putea cu siguranță azista la moartea celui din urma kanak din Oneu”.

Nu cunosc nici decum exact pricina acestei mortalități, dar sunt convins că s'ar putea evita dacă s'ar interesa mai mult de această rasă omenească. Și e nevoie, o spun cu îndrăzneală. Am găsit mai mulți Europeni judecând ca și mine, dar, o mărturisesc, că cei mai mulți dintre ei sunt fără milă. Își întemeiază nesimțirea lor în privința acestor creaturi, pe aceea că sunt canibali. La aceasta voi răspunde prin gura unui om de spirit, care a înțeles pe acei sălbatici, fără să-i fi văzut vre-odată,

„Antropofagia e una din boalele copilăriei primei umanități, un gust depravat pe care mizeria îl explică, dar nu-l justifică...”

„Să avem milă de acest canibal și să nu-l prea înjurăm, noi acești civilizați, cari masacrăm mii de oameni pentru motive, de sigur, mai puțin scuizabile ca foamea... Răul nu e atât de mare să-și facă cineva friptură dușmanul; e mai mare să-l omori, când el nu vrea să moară.”

Independent, dușman al nedreptății, acest autor, a cărui inimă sângerează, când studiază și sondează plăgile bătrânei noastre Europe, a găsit circumstanțele atenuante canibalismului.

Cred folositor și omenească pentru viitorul colonizațiunii ca cei în drept să se ocupe de acești sălbatici, căci

merită, și să caute prin ce mijloc s'ar putea evita dispariția aceasta. Și mai întâi cum mor ei? N'am văzut de obicei decât două feluri de morți; în timpul anotimpului de ploaie, în Făurar, Mărțisor sau Prier mai ales, îi vezi loviți d'odată de boală, își înfășură foarte strâns pulpele cu o legătură, se retrag în mizerabilele lor case, în mijlocul musticilor și a fumului și așteaptă: pofta de mâncare dispăre cu totul, corpul devine puțin câte puțin de o slăbiciune înspăimântătoare, pielea lor bronzată se îngălbeneste. Din timp în timp medicul lor vine de-i vede. În totdeauna e un bătrân sau o bătrână de spirit. A-

plică suferindului luări de sânge din cap, de pe omoplate sau din picioare; pe urmă îl întind pe spate și fiindcă locul suferinței e pieptul, medicul îl freacă, dar acea frecare e un adevărat chin, pe care bolnavul îl suferă fără să se plângă, ochii îi es pe jumătate din orbite și sudoarea ce-l acopere obrazul probează îndestul suferința ce-o îndură. Cu toate astea medicul nu se descurajează, face mereu să trosnească coastele nenorocitului până ce însuși doctorul cade sleit de oboseală. În fine, al treilea remediu e că-l dă să bea apă, în care a stors suc de câtorva plante.

În pofida tuturor acestora, stomacul

își încetează funcțiile și două sau trei zile în urmă, nenorocitul moare.

Obiceiul mai cere că dacă bolnavul încetează să mănânce trei zile, să fie ucis și îngropat cu toate onorurile gradului său.

D'asemenea bătrânii sunt omorâți.

Ceeace face mai mârșav acest obicei e faptul că mai întotdeauna rudele sau amicii suferindului slujesc de călăi.

Dar dacă ai fi asistat la moartea vr'auia din acești oameni, aceste acte barbare vi s'ar părea mai puțin extraordinare; cred că în cea mai mare parte din cazuri muribundul grăbește supliciul, atât e de mare stoicismul acestor copii ai

GHICITORII CHINEI

Cititorii știu că de vre-o câțiva ani s'a format la San-Francisco o colonie chineză foarte numeroasă care a fondat un adevărat oraș indigen alături de orașul european. Și acolo chinezul și-a adus moravurile lui, viața lui completă; și-a construit case chinezești, se îmbracă și se hrănește chinezește și un călător care ar debarca direct dintr'un vapor în acest cartier al San-Franciscului, ar avea impresia exactă că e în China. Bine înțeles, cu necesitățile vieții practice, Fiii cerești și-au adus, în marele oraș american, religia lor, superstițiile lor, plăcerile lor. Ceinerii și teatre, restaurante unde se joacă șah, temple unde să se aducă jertfe lui Budha și mai ales temple de ghicire, consistând în genere dintr'o modestă cameră cu o masă la care stă ghicitorul, se văd pretutindeni.

Adesea ghicitorul stă sub cerul liber, în plin aer, pe trotuar și acolo își oferă oracolele lui.

Cu tot contactul său cu civilizația occidentală, chinezul rămâne mereu superstițios și meșteșugul de ghicitor este de sigur unul dintre cele mai productive. Din cauza asta orîce chinez care se respectă trebuie să întrebe pe ghicitor în toate împrejurările grave ale vieții lui, spre a-i spune *suan ming*, adică ceea ce o să i se întâmple în viață.

E foarte mișcător ceea ce spun ei asupra celor opt litere care compun anul, luna, ziua și ora nașterii cuiva. Ei prezic nenorociri generale care amenință pe întrebători; ei promit bogății și onoruri; spun cauza boalei de care suferă cineva sau copiii lui. Dacă, din întâmplare, ceea ce s'a prezis se produce, atunci ghicitorul trece de om foarte tare; dacă nu se întâmplă cele proorocite, atunci se face constatarea că ghicitorul nu-și cunoaște meseria.

Sunt mai multe feluri de a consulta spiritele; cel mai obișnuit este acela de a arde parfumuri înaintea unei statuete a lui Budha; apoi ghi-

citorul se lovește de mai multe ori cu fruntea de pământ prosternându-se. Alături de statueta se află un cornet de lemn plin de bastoane turtite lungi de cincisprezece până la douăzeci centimetri pe cari sunt înscrise

sta celui care îl consultă, face pe hârtie diferite figuri bizare, însoțindu-le cu strigăte oribile, acompaniate de un sgomot înspăimântător făcut dintr'un fel de tobă. După ce a invocat pe vre-un zeu, dă răspunsul



Ghicitori

caractere enigmatice care sunt oracole. După multe reverențe, trebuie să cadă întâmplător unul din aceste bastonașe. Atunci ghicitorul explică sensul care este întotdeauna cu dublu înțeles.

Alte-ori, după ce ia numele și vâr-

cerut. Și clientul e foarte mișcat când i se spune numele, vârsta, câți copii are, unde locuiește, ce comerț practică. În sfârșit fac tot ce fac în Europa civilizată și la noi în țară celebrele cârturărese.

Blaz.

naturii. Ca să vă dau o idee, voi cita câteva fapte alese, din tot ceea ce am putut observa.

Intr'un sat am văzut un nenorocit tânăr, șezând la ușa casei sale, încălzindu-și la soare corpul slăbit, sub pielea căruia numai sângele circula. În timpul când îl priveam, mi-a cerut puțin tutun.

— Dar, i-am zis eu, pari a fi bolnav și dacă fumezi o să-ți faci rău.

— Oh, zise el, nu e pentru mine; eu o să mor cel mai târziu peste două zile; e pentru altul.

I-am dat tutun și m'am depărtat. Două zile în urmă am fost deșteptat în mijlocul nopții de urlete. M'am informat: tânărul kanak nu se înșelase, murise și acum îl plângeau.

Unul din indigenii din escorta mea era bolnav de 2 sau 3 zile. Un tovarăș al lui a venit să-mi spună să mă duc să-l văd. Nenorocitul ședea în ușa slab și pe jumătate mort.

— Vezi tu, îmi zise unul din ei pipăind bolnavul, coastele îi sunt eșite afară, picioarele slabe; vezi tu: n-o să trăiască mult; lasă-l să se întoarcă în tribul lui, să moară acolo.

— Da, a adăugat muribundul, „my wantmate-mate casi belong me” 2).

Mi-am întors ochii de la această priveliște și am reîntors pe kanak în tribul lui, care era departe de 5 sau 6 leghe d'acolo. Chiar în acea zi indigenii l-au transportat, era într-o Duminică. Au așteptat momentul acesta să nu piarză ziua de lucru. Au dus acest muribund pe brațe pe poteci tainice. Trei sau patru erau din tribul bolnavului.

I-am întrebat adeseori, de unde le venea această boală de piept, care îi omora și toți într'un glas mi-au spus că albi le-au adus-o. Unul din ei Zahario, mic șef în insula Oneu, mi-a istorisit chiar în această privință că, atunci la prima venire a negustorilor Englezi în tribul lui, poate să fie d'atunci 25 sau 30 ani, satul Kotonne, unde locuia părintele său, a fost mai tot distrus de acest rău. Cei ce au mai rămas s-au dus să se lipească de satul Uara, care azi e aproape singurul punct locuit al insulei.

Kanakul, orice s'ar zice, are totdeauna nutriment din belșug. Dacă recolta ignamei lipsește o oate înlocui cu „toți” cu trestia de zahăr și bananul. În lipsă de aceste alimente are din belșug pește și broaște țestoase. Dacă pescuitul e rău, lucru ce am văzut foarte arare ori, coco și scoicile atât de felurite și de multe la mal nu pot în nici un caz să-l lase muritor de foame. Kanakul are hrana asigurată, deși puțin substanțială. Europeanii, odată sosiți, au introdus cu succes: rachiul și alte băuturi „spirtoase”; mai ales tutunul, fiindcă Caledonienii în general nu beau băuturi spirtoase de cât cu desgust și ca să nu le dea înapoi. Când beau fac strămbături oribile și se grăbesc să înghiță 2 sau 3 pahare cu apă ca să stingă focul.

Cât pentru tutun, asta e cea mai mare pasiune a Kanakului, bărbat sau femeie; copilul abia poate merge și începe să fumeze dintr-o pipă de tutun special din

2) Dar doresc să mor în casa mea.



Fabricante de macaroane

Pastele alimentare în Indii

Munca acestor două fabricante de macaroane ar părea banală dacă fotografia ar fi fost luată în Sicilia sau Calabria. Luată în Indii, e un grav avertisment

Această țară care exportă încă actualmente enorme cantități de grâu, a început să se obișnuiască să mănânce pâine și alte produse similare.

Cum populația sa se mărește, va sfârși, într'un timp mai mult sau mai puțin lung, să absoarbă cea mai mare parte a producției sale de grâu.

Dacă ne-am gândi că Statele Unite și Argentina a căror populațiune se mărește mereu, mișorează din an în an exportarea grâului, vom ajunge la constatarea că Europa va trebui să se mulțumească cu propria sa producție.



frunze, umed, de o calitate rea, adeseori așa de tare încât ar îmbolnăvi pe fumătorii noștri cei mai pătimiși. Neo-Caledonianul cel puțin, disprețuește tutunul cel slab și-l refuză zicând că e ca iarba.

Ei bine, deși toată lumea atribuie acestui tutun că el ar fi în cea mai mare parte pricinuitorul boalelor Kanakeilor, n'am văzut încă pe nimeni în colonie să se preocupe de asta; toată lumea muncește în schimbul acestei otrăvi.

Ar fi bine ca administrațiunea să nu permită vânzarea acestui tutun de cât numai după o cercetare și să recomande șefului să oprească pe supușii și supusele sale să fumeze înainte de a ajunge la o etate oarecare.

Nu tot așa se întâmplă cu băuturile spirtoase: guvernatorul a oprit debitul la indigeni și în această privință a lucrat înțelepțeste.

La urmă vin boalele contagioase, împotriva cărora noi posedăm antidote încercate și pe care constituția noastră le suportă mai ușor de cât sălbaticii.

În numărul pricinilor morții mai pun muncile la care mai mult sau mai puțin sunt supuși Kanakeii. Imbrăcămintea ce le-o dăm îi deprinde să fie acoperiți și odată hainele uzate din cauza frigului cel simt, se îmbolnăvesc și mor. În fine alții pretind că una din pricinile morții lor e ascetismul, în care imaginația lor nouă și ușoară e lovită de adâncimea mistereilor religiei noastre. E sigur că nu cred să existe pe pământ un alt popor, care, odată ce a ascultat pe misionar, să se lase mai ușor de cât acesta să fie pătruns de sentimentele religioase și să fie un altul mai credincios și mai atent observator al dogmelor noastre. Fără cea mai mică osteneală poți face pe acești neofiți să îndeplinească toate actele de devoțiune, fie chiar cele mai exagerate,

de care viața sfinților și martirilor ne dă exemple.

La aceste pricinii s'ar mai putea adăoga încă impresiunea cea tristă, produsă asupra acestor ființe mândre, invaziunea albilor, a căror superioritate în orice lucru sunt siliți s'o recunoască, îndrăzneala, mulțimea, avuția, inteligența. Aceste rase, care erau deprinse la viață pașnică și strânse în pădurile muntoase, nu pot să se contopească cu acest curent ce-i duc fără voie.

Oricum ar fi, din toate aceste pricinii, ce v'am enumerat, nu e nici una măcar care să poată serios explica dispariția așa de repede a acestor oameni ce vin în contact cu noi.

„Caledoniana” a stat vr'o câteva zile la Poëbo, ca să debarce mica mea trupă și instrumentele. M'am instalat la o depărtare de 2 kilometri de mare pe o mică înălțime vecină cu pichetele celor 3 jandarmi cari, după cum am mai văzut, reprezentau toate porturile de la Poëbo. Șeful Bonou era dator să-mi dea indigenii ca călăuze și purtători pentru bagajele noastre în excursiuni; mai era încă dator să-mi clădească două colibe: una pentru mine, cealaltă pentru oamenii mei. Cu toate că ordinile îi fuseseră transmise de guvernator, el nu s'a grăbit să le execute și am fost siliți să petrecem vreo câteva nopți sub cerul liber. Cât pentru indigeni, nu ne priveau cu ochi buni. Prevedeau oare că dacă vom găsi aur, pașnica lor țară va fi cotopită de acea mulțime fără de sațiu, pe care o numesc căutătorii de aur? În toate cazurile, deși posedau păsări, pești igrane în mare cantitate, refuzau totdeauna serviciul meu să-l vândă orice ar fi cerut și când mă întorceam seara flămând, nu găseam de cât ceea-ce imaginația bucatarului meu îmi prepara. Adeseori ne

multumeam cu slănină sărată și cu posmagi.

Era puțină generozitate și caritate pentru niște Kanacki atât de religioși și împodobiți cu mătâni, dar scuza lor era că trebuie să urmeze așa ca să ne facă să le părăsim ținutul. Nu era de cât pentru interes că aceștia primiră d'odată jugul religios; misionarii făcură să n'țeleagă pe șef cât le e de mare profitul, dacă ei sunt propagatori în trib și dacă fac schimb între cele ce au ei și cele ce aduc Europeanii. Șeful primi și sub aspectul unei pioase ipocrizii misionarul intră în trib. Totdeauna se găsește turburător, printre iubitorii regimului vechi, dar îi cumperi cu oarecare daruri. Am auzit în una din zile acest răspuns caracteristic la un indigen, pe care un misionar îl întrebase, de ce nu l-a văzut la serviciul divin: „Dar tu nu mi-ai dat tutun”. Pentru unul ca acela și mulți alții să aziste la serviciul divin înseamnă să servească pe misionar, să muncească pentru el, și atunci trebuie să fie plătit, ca și cum i-ar fi săpat grădina sau clădit casa.

Dar, am zis-o, peste câțiva timp misionarul nu va mai avea nici o rezistență și el se va afla în capul unei populații pe care o va conduce cu cea mai mare înlesnire.

Jandarmii din post n'aveau nici ei prea multe resurse de trai; cu toate astea imi ofereau câteodată legume și fructe din grădina lor sau vr'o găină. Șeful de post, brigadierul Bailly, care mai târziu trebuia să moară așa de crunt sub măciuca vecinilor noștri sălbatici, era un om de inimă, blând, omenos și instruit, se achita de sarcina cea grea ce-i era impusă cu o constantă și o dibăcie superioară și sunt sigur că toți acei ce au cunoscut pe acest brav om au regretat tristul său sfârșit.

Am stat la Poëbo, scormonind pământul ca să găsim prețiosul metal și călcând stânci, pe care nu mai trecuse picior omenesc. D'odată m'am mirat cum descoperirea unei așa de mici cantități de aur ca aceea ce conține râul Poëbo au putut să producă atâtea emoții în colonie; în Franța, în munții noștri sunt mai multe curgeri de apă care conțin mai mult. Dar aci am găsit stânci caracteristice pământurilor aurifere ale Australiei și Noului Zeelande. Vechii căutători de aur ai acestei din urmă părți de pământ, care, ca și mine, au vizitat Poëbo erau de ideea mea și au căutat cu sârguință dar vai! fără succes; pe toți i-a cuprins descurajarea și cu toții au părăsit această căutare, ce la început promitea mult. Au renunțat la cercetările mai de grabă din lipsă de lucrători și resurse materiale, de cât din credința că n'ar exista aur în sânul acestor maiestosi munți. Numai unul din acești căutători de mine nu se putea decide să părăsească acest ținut. Acesta era un breton. În faptul zilei acesta era pe picioare și la muncă, răsturnând pământul în toate părțile cu acea ardore de friguri, caracteristică căutătorilor de aur. Pușca îi era totdeauna la îndemână, fiindcă nu prea era în bune relații cu indigenii, cari se așezau că-

te odată pe înălțimile vecine să privească pe acest muncitor străin pe care negreșit îl luau drept nebun. Din timp în timp îi trimeteau câte un paner de igrană.

Ce subiect de reflecție pentru un filozof ar fi vederea acestui scăpat din viața civilizată, acoperit cu fâșii de stofă, sub un soare arzător, sgârșind pământul fără repauz, înflăcărat de ideea să găsească acest metal convențional care poate într-o clipă să facă din el, din cel mai de pe urmă mizerabil, un splendid oaspe al orașelor noastre, pe care fiecare s'ar repezi să-l servească.

Trad. de Tomescu-Putna.

TIMBRELE DIN LUME

Două victorii la jocurile olimpice

Jocurile olimpice ale celei de a cincea Olimpiadă, cari se țin la Stockholm anul acesta, constituie evenimentul sportiv internațional cel mai important. Franța este reprezentată prin șampioni remarcabili. Duminiu, 12 Mai trecut, la cursele de la Royal Tennis Club, șampionul Franței, Gobert, a câștigat șampionatul simplu al jocurilor olimpice bătând pe englezul C. P. Dixon. Regele Suediei, care urmărea match-urile cu cel mai viu interes a oferit lui Gobert medalia olimpică.



Medalia olimpică oferită de regele Suediei

Dar deja la 11 Mai, împreună cu Germot, Gobert câștigase șampionatul dublu pe Setterwall și Kemp (Suedia) care bătuse pe Gore-Robert Barrett. Englezii trimiseseră pe opt dintre cei mai buni jucători ai lor Franța n'avea de cât două reprezentanți, pe Gobert și pe Germot. În sfârșit, la două reprize francezii au avut două victorii. E aceasta o veste bună pentru celelalte exerciții când Franța va fi reprezentată, după cum aflăm, de 150—200 oameni reprezentând toate sporturile.

Phil.

DIVERSE

Pinul cel mare din Japonia.—Există în Japonia, pe lângă marginea mării Bizac, cinci kilometri departe de Otsu, un pin celebru numit Dai Matsu. Preoții d'acolo spun că, după documentele ce le au, acest pin a fost plantat la anul 675.

Aspectul său este extraordinar, ramurile sale sunt dese și mari. Diametrul la bază este de 15 picioare. Înălțimea este de 84 picioare și diametrul ramurilor sale de 242 picioare.

Patru case au fost construite între ramurile sale, dintre care două există și zi.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânzări, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.



Înainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de BUCOL Apă de gură
dinți 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ „FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul

— Bucata lei 1.25 —

Tusea cea mai rebelă, bronșite acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Drogueri și farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală, combate

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogîndă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihail-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogîndă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mănere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori. O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christoffe V. P. F. Una pongă de argint veritabil, oxidată. Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. O mandolină italiană. Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece. Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischoznikiy, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalarie. Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. Una carabină semi-automatică de mare precisiune «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. Două servicii de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. O vioară fină cu cutia ei. O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare biurow de importatiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRILOR DE PE MARE SIUSCAT

COSTUL ABONAMENTULUI.

Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea



ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

AMAZOANELE BURIATE

Buriații sunt unul din popoarele cele mai pitorești ale Siberiei. Ei trăesc pe malurile imensului lac Baikal, care primește în apele sale nespul de limpezii, pe Selenga și alte o sută șai-zeci de torențe.

Buriații, pentru trebuințele comerțului, au de traversat adesea înălțimi mari, munții cari despart teritoriul Irkutsk de provincia Transbaikal.

În aceste călătorii adesea foarte periculoase, Buriații sunt adesea întovărășiți de femeile lor. Pentru a trece munții înghețați, bărbații merg pe jos, ținând de hășuri caili cari sunt încărcăți cu toate târgurile pe cari Buriații vor să le vândă, sau pe care le-a cumpărat.

Femeile, din contra, se urcă pe cal. Ele incalcă ca bărbații, nu în felul amazonele occidentale și sunt foarte dibace să conducă caili pe jumătate sălbatici, cari se agată mai exact de cât merg pe cărările întortocheate ale acelor munți neospitalieri.

Dacă Buriații e în costum de călătorie și armat, amazona buriată are aerul că merge la o serbare. Pe cap poartă un bonet mare de blană, asemuitor cu o cască și care adesea e împodobit cu aur și pietre prețioase.

Deasupra pantalonilor care sunt lungi până jos, femeia buriată poartă o rochie lungă care e îndoită sub ea când stă pe cal.

O centură, uneori de lână, uneori de mătase, inconjoară talia amazonei și lasă să atârne ciucuri bogăți.

Pe deasupra Buriata poartă o haină scurtă care nu se coboară până în talie.

Calul de asemenea e foarte bogat împodobit. Ca șea poartă o cuvertură frumoasă sau o piele superbă de urs.

Un convoi buriat se compune din mai multe amazone care merg de obicei înainte, dar când ajung în locuri unde se pot teme de bandiți mongoli sau mandciurieni, atunci trec bărbații înainte.

Spre scară, care vine foarte târziu vara, în aceste localități boreale, unde nopțile de Mai, Iunie și Iulie nu durează mai mult de 4—5 ore, caravana se oprește pe vre-un platou unde mănâncă și doarme.

Amazonele care au stat zece sau douăspre zece ore pe cal se coboară și debrăcându-se de costumele lor bogate, prepară împreună cu bărbații mâncarea pentru toată trupa.

Soția șefului caravanei nu se ocupă cu această indeletnicire; ea e cum s'ar zice regina acestui mic trib mobil, prezidând preparativele și păstrând rochia lungă și casca de blană.

Uneori amazonele buriate întâmpină pericole. În timpul popasurilor se întâmplă adesea să fie surprinși de bandiți mongoli, mandciurieni sau tunguși. Dacă caravana e numeroasă, briganzii sunt respinși. Dar dacă banda de rău-făcători e mai mare ca aceea a călătorilor, atunci se întâmplă masacre. Amazonele spre a scăpa de o moarte crudă și pentru ca să nu cadă în mâinile învingătorilor, se asvârlă pe caili lor și fug în munte.

Adesea în acea fugă nebună, calul, cu toată siguranța piciorului său, alunecă și se rostogolește în prăpăstie!

Amazona buriată știe ce soartă o așteaptă, dar preferă mai bine să piară în abis împreună cu calul său de cât să cadă în mâinile sălbatice ale bandiților.

Uneori amazonele rămân lângă bărbații lor și iau și ele parte la luptă.

De mult, când Yermak cu Cosacii săi coprinse Siberia, el întâlni escadroane de amazone buriate care se luptau cu adevărați soldați. Astăzi femeia buriată e mai puțin războinică.

C. Arg.

Câte-va ore la Căldărușani

Drumul de la București la Căldărușani trece prin trei sate: Ștefănești, Moara-Săracă și între ele Vărăști. Casele bune și curate, cu curți între bune garduri de speteze, cu școli mari, și îngrijite, afară de una, cea de la mijloc, într-o parte a drumului, în câmp, și o baracă care este scundă și umedă. O casă mare, pătrată, ce e din tipul obișnuit al caselor de țară, este «Banca populară» pe care un bun sătean cu stare a dăruit-o pentru binefacerea și ajutorul consătenilor săi.

Drumul alunecă mai departe ca o panglică cotită printre arături negre ca miezul nopții și petice de imașuri sărăcăcioase de un verde-undelemiu. Pe marginea drumului câți-va copilași sglobii și îmbujorați la față, păzesc un pâlce de vite pocăltite de le numerii coastele, cari rup cu lăcomie iarba drumului sărăcăciosă.

Cobori la vale peste un pod de pământ și intri în cuprinsul mănăstirei, în care se vede o deosebită hărnicie a omului chemat să schimbe fața lucrurilor din lăncezeală și trândăvie. La poarta nouă a mănăstirei, într-o lucrătură de tot frumoasă, se odihnește o ceată de țărani costelivi și sfrijiți la față de munca oboșitoare. Ei vorbesc de truda și nevoile lor. Pe ceairul întins și larg paste, în clinchete de clopot și în sbeguiala sglobie a mieilor tineri, o turmă de oi fără păstor. Un miel mai mititel s'a aplecat spre subt, cu genunchii de dinainte încovoiați și de bucuria hranei și căldurei își bate coada mică și groasă.

Turnul cel mare din fața ceairului, cu ochiuri rotunde sus, unde ciorile și porumbeii fâlfăesc, gârâind și gongănind, seamănă mai mult a fi servit drept streajă în acele timpuri când dușmanii neamului și hoții prădalnici se mișcău în aceste pustii ale Vlăsiei.

Alături, pe o laviță de lemn scrijelată de vechime, un părinte, sco-rojit de bătrânețe, cu capul rezimat între mâini, picioarele desfăcute, cu ochii închiși,—dormitează.

Biserica dinlăuntru a lui Matei Basarab este reparată acum din nou cu aurări scumpe și picturi noi. Printre portretele întemeietorilor se vede acela, acum nou, al Mariei Sale Vodă Carol I și al aceluși păstor, bun român, care a fost Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Ghenadie, cu cârja în mână și podoaba scumpă a odăjdiiilor sale. Ziduri noi cu chilii în două caturi închid jur-împrejur biserica.

Turnul din față, pentru ținerea clopotelor, era odinioară mai ridicat și făcut din lemn; acum, prin inoire, scund și infundat, nu mai lasă să străbată ecoul în revărsări de aramă sunătoare, peste codrul rărit de specula fără muștrare de cuget din zilele mai noi și care făcea din Căldărușani o mănăstire de codru.

E noapte acum și abia se mai vede o dungă de sânge în apusul posomorât. Din împrejurimi vine aer răcoritor și miros de codru verde.

E miezul nopții și în întunecul sumbru se aude trist toaca și dangătul clopotelor de aramă. Miros de smirnă și tămâie vine până în aerul întepos de afară.

E slujba de miezul nopții în mănăstire, căci zi și noapte se cere aici, în sunete de clopot îndurerate, sprijinul lui Dumnezeu, nădejdea cea mai tare și apărătorul cel mai statornic al nostru.

A doua zi, sub raze de soare strălucitor, înapoi pe același drum.

E. P. Eltimie
(Lipia-Bojdani, Ilfov).

OBICEIURI LA ARUNTAȘI

E un contrast curios la anume sălbateci—și australieni sunt dintre aceștia—între bravura, disprețul de moarte, de care fac probă în fie-care zi în luptele lor, și lășitatea lor în fața ființelor slabe sau spiritelor.

Aruntașii nu îndrăsnesc să evoce numele unei rude sau unui prieten dispărut. Ei nu se tem de dușmanul care îi atacă în față dar recurg adesea la farmece spre a veni de hac unui vecin, unei rude sau unei soții. Pentru ei ar fi o jucărie să-l omoare prin surprindere, dar în ur-

mă, spiritele i-ar urmări. Grație farmecelor ei speră să ajungă la același sfârșit punându-se la adăpostul răz-bunării.

Gravura reprezintă omorârea in-chipuită a unei soții care a îndrăs-nit să se revolte contra relexor tra-tamente ale stăpânului său. Război-nicul a adunat clandestin pe toți prietenii săi. Numai bărbații sunt admiși.

iar la pământ ca niște animale care sunt gata să se arunce asupra pra-dei.

Bărbatul se învârteste încet în ju-rul statuei soției condamnate. El a înfipt în pământ în jurul statuei cozi mici făcute din păr de cal, legate de bețe.

După evocarea spiritelor, cu un răget sălbatic implântă pumnalul în inima statuei și toți războinicii pleacă

La danțul lor principal numit «fu-ruka» trebuiesc 36 de oameni, cari se așează în formă de falangă triunghi-ulară, făcută din 4 rânduri de câte 4 «artiști», 4 rânduri de câte 3 și 4 de de câte 2. Danțatorii joacă fie-care pe socoteala lui, își frâng corpul în două, își apleacă capul, își reped bra-țele și capul în toate părțile. etc. La glesne sunt legați cu coji de nucă, cari fac sgomot în ritmul mișcărilor. În acest timp muzicanții cântă din flautul «Pan» diferite arii, cari va-riază după felul figurilor.

Trad. de G. C. R.

EXPEDIȚIA BELGIANĂ LA POLUL SUD, 1898-99

Vechii geografi, până la finele secolu-lui trecut, credeau în existența unui mare continent austral ce ar fi cuprins toată emisfera sudică. Cu o dibăcie de admirat, desenară harta acestui presu-pus continent cu toate detaliurile obiș-nuite în hărțile țărilor cunoscute.

Deja în secolul al XVII-lea și al XVIII-lea îndrăzneții navigatori olandezi, portughezi, spanioli, englezi și francezi ce străbăteau cu șubrede vase cu pânze mările sudice, micșorară prin descoperirile lor, întinderea acestui con-tinent austral, dar a fost dat celebrului navigator englez Cook (1772—1775), să a-rate că dacă există vre-o masă continen-tală în aceste regiuni, ea nu poate fi cu-prinsă de cât în interiorul cercului po-lar.

Călătoria lui Cook și astăzi poate să serve de model tuturor călătoriilor po-lare și tot ce stă scris în cartea sa, a fost adevărat de toți cei ce l-au urmat în a-cestă regiune.

Era expedițiilor mari începe cu ru-sul Bellinghausen. Acest amiral a fost trimis de guvernul rusesc cu două coră-bii spre a cerceta mările sudice și la 1821 a descoperit în regiunea sud-americană un întins pământ „țara Alexandru I” și o mică insulă „Petrui I”.

Apoi Roos, șeful expediției engleze, descoperă o întinsă coastă în regiunea sud-australă și o numește „Țara Victo-riei”.

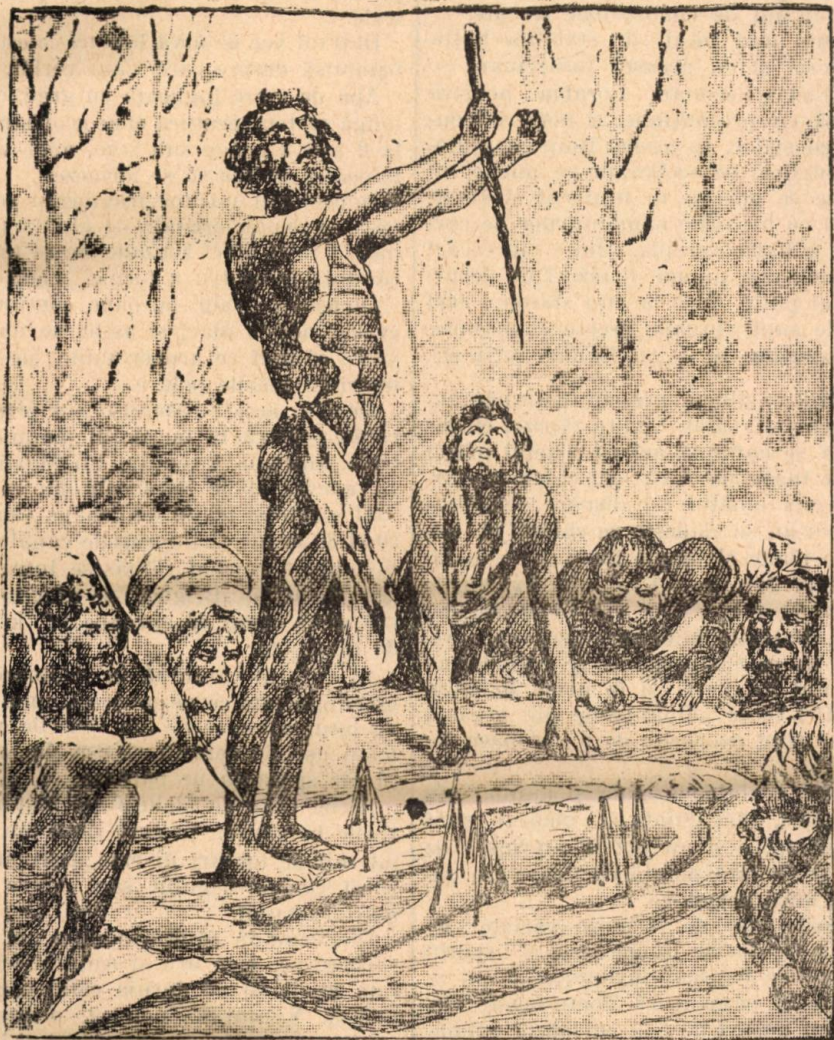
D'Urville, șeful expediției franceze, descoperă și el câte-va pământuri în par-tea sud-americană și „Țările Adelaide și Claire”, în partea sud-australă.

Wilkes, șeful american, prelungește coasta Claire spre Vest.

În urmă nu mai putem cita de cât pe vânătorii de balene. Voi numi între ei numai pe norvegianul Larsen, căpitanul vasului Jason, care în 1893 a descoperit aceasta în regiunea sud-americană, nu-mind-o „țara Oscar I”.

La data plecării noastre din Anvers, cam astfel se putea prezina bilanțul cu-noștințelor noastre asupra regiunii ce ne ocupă.

Se știe că există trei grupuri de pă-mânturi : una în regiunea sud-america-



Spiritele rele sunt chemate, apoi barbatul infinge o lance în inima statuei.

Într'un colț retras al pădurei, so-țul supărat, a fasonat, grosolan, din pământ muiat cu apă, chipul soției sale. Totul e gata.

Toți bărbații sunt unși pe corp cu un amestec de ulei. Ei se aranjează în jurul imaginii de pământ și băr-batul începe invocările și blestemele.

Din când în când războinicii se ridică pe genunchi făcând să se audă fluierături lungi, pe urmă se lungesc

repede fără să privească înapoi.

Nenorocita femeie condamnată ast-fel nu va mai trăi mult, căci dacă spiritele rele o uită în această lume, unul din asistenții ceremoniei, sau la nevoie chiar bărbatul, o ajută să plece mai repede.

Lucrul acesta n'are nici o conse-cință pentru că a fost amestecată și vrăjitoria.

Sereno

Un dans din insulele Solomon

Locuitorii acestei insule au o pa-timă nespūsă pentru dans. Cea mai mare plăcere a lor e de a critica sau

lăuda dansurile unora și ale altora. Șeful, împreună cu consilierii săi, a-lege pe dănțitorii dintr'un număr foarte mare de concurenți, iar pe urmă încep repetițiile, cari durează uneori un an și mai mult.

nă, altul în regiunea sud-africană, și altul în regiunea sud-austrălă, dar structura lor geologică era aproape necunoscută.

Acest studiu însă este înconjurat de mari greutăți. Trebuie să ai un echipament special, dar mai ales un vas construit astfel ca să poată rezista navigației polare. „Belgica”, corabia noastră, era un vas balenier și care făcuse câteva călătorii în ghețurile nordului pentru vânătoarea de balene și focii.

Lungimea sa era de 34 metri și conținea de 260 tone. În vârful marelui catarg era așezat un poloboc desfundat, care servea de observator. Coastele corăbiei noastre erau întărite cu o cuirasă de lemn tare pentru ca ghețurile să nu roadă pereții vasului și să producă borte.

La mijloc era instalat un laborator, iar în spre cârmă erau mici cabine destinate personalului de ofițeri și oamenilor de știință. În spre prora era locuința marinarilor. Toate încăperile vasului erau pline de cărbuni, de rezerve de haine, de merinde pe două ani și jumătate, de tot soiul de materii prime, lemn, fier, piei și altele, așa că la trebuință puteam avea obiectele cerute de nevoie.

Personalul expediției se compunea din următorii ofițeri specialiști și marinari: *De Gerlache*, căpitanul vasului și șeful expediției.

Lecoite, al II-lea șef și ofițer de navigație.

Mellaertss, al II-lea ofițer.

Amundsen, I-ul ofițer.

Dou, mecanic, opt marinari.

Cook, doctorul expediției.

Artovsky, însărcinat cu cercetările de oceanografie, geologie și meteorologie.

Dobrowsky, asistentul lui *Artovsky*.

Danco, însărcinat cu magnetismul și observațiunile pendulare.

Racovița, însărcinat cu zoologia și botanica.

Fiecare specialist avea o mică bibliotecă, ce era menită să ne distreze în momentele de osteneală și urât.

Voiu lăsa cu totul la o parte călătoria Belgiei până la insula Statelor și voi începe povestirea aventurilor noastre de la 13 Ianuarie 1898 când am părăsit golful San-Jean spre a lua direcția sudului.

La 19 Ianuarie întâlnim primul munte de gheață, la 20 suntem în fața insulei Shelland de sud, cel întâi pământ antarctic. An trecut printre aceste insule și am îndreptat cursul nostru tot spre sud.

La 22 Ianuarie o cumplită furtună ne isbi pe neașteptate; într-o clipă suprafața mării se încreți în brazde adânci. Nouri groși se rostogoleau prin văzduh, iar urletul vântului se ascuția trecând prin catargurile indoite și frânghiile sbuciumate. Pânzele se sbăteau în legături, pocnind cumplit, și Belgica neconținută spălată de valuri, cu greu își făcea drum în neagră urgie, căci totul stă acum cuprins de întuneric.

Atunci în zgomotul elementelor turbate se auzi un strigăt omenesc: „un om în mare”, și de pe punte zărirăm în adevăr un om luptând cu valurile. Zadarnice ne au fost silintele să-l scăpăm: sărmanul nostru tovarăș Winke se scufundă și dispăru.

De triste gânduri furăm cuprinși. Eram abia la începutul expediției și deja să pierdem un om! Al cui e rândul acum, ne gândeam noi, dacă toată expediția e menită să piară în vre-un colț înghețat, necunoscut....

Peste noapte furtuna se potoli și am pătruns în strimtoarea ce poartă azi numele lui De Gerlache. Eram înconjurați de pământuri, unde omul nu mai pusese piciorul, și atât de mare e atracția necunoscutului, în cât voioși și plini de ardore am pornit în cercetarea acestei regiuni, uitând de nenorocirile trecute.

Trebuia mai întâi să stabilim harta strâmtoarei și cu această însărcinare se îndeletnici *Lecoite*. Corabia noastră condusă cu precauțiune, a nimerit conturile coastelor. În același timp cu ajutorul luntrilor, ne scoboram pe micile insule, ce se găseau în mijlocul strâmtoarei sau pe malurile pământurilor de cari nu ne puteam apropia. Multe încercări am făcut, dar numai douăzeci de debarcări am putut duce la bun sfârșit, căci coastele sunt aproape drepte și necontenit talazurile vin de se sfărâma între ele.

Omătul și gheața acopăr toate pământurile ce am vizitat. Limita zăpezii eterne mai că se cufundă aci cu nivelul mării ceea ce însemnează că nici chiar la sfârșitul verei omătul nu dispăre complet, ci an cu an se clădește pe câmpii și suprafețe plane și umple toate văile în lăuntrul țărilor, în cât numai vârfurile de piscuri mai răsar din neîntreruptul troian. Păturile inferioare supuse presiunii de cele superioare, se transformă mai întâi în „neve” și în urmă în gheață; astfel toate pământurile din această regiune sunt acoperite de o carapace înghețată.

Săracă e viața vegetală și animală în aceste țări, căci gheața și omătul sunt materii stérpe și nu pot fi cuprinse de viață. O singură plantă cu floare am găsit: o mică germinee.

Păsările însă de și puțin variate ca specii, sunt foarte numeroase, și zborul și strigătele lor mai înviează puțin aceste pustii pământuri. Toate aceste vietăți sunt păsări de apă cu labelle palmate numai una singură; *Chionis albă*, de mărimea unui hulub, e o pasăre te-restră.

Cea mai mare dintre păsările zburătoare e: *Ossifraga gigantea*, un petrel de mărimea unei găște. Afară de acestea se mai găsesc *Carmorani*, *Petrel* variați, *Geolani* și rândunele de mare.

Și foca am găsit în strâmtoarea lui *Gerlache* și mai ales o specie numită foca lui *Wedell*.

Un punct care ne atrase atenția era prezența balenelor, acele animale prețioase ce se vânează cu atâta destoinicie în mările Nordului.

La 12 Februarie am părăsit strimtoarea de *Gerlache* și ne-am îndreptat spre Sud. Am văzut țara lui *Graham*, dar nu ne-am putut apropia din cauza ghețurilor.

La 16 Februarie un pământ muntos apăru în spre sud; era fără îndoială țara lui *Alexandru I*, dar încercările noastre de a ne scobori pe ea au fost zadarnice; ba chiar au avut ca urmare ca Belgica

să fie prinsă timp de două zile, fără a putea face vre-o mișcare.

La 28 Februarie o cumplită furtună de Nord desfăcu puțin sloiurile *Canquiesei*; căi și locuri de apă liberă se arătară în lanul înghețat. Impinsă cu o forță teribilă, Belgica porni spre Sud, făcându-și drum cu forța, unde sloii erau prinși și astfel am intrat aproape 10 mile în interiorul *banquisei*.

Dar a doua zi furtuna se potoli, încetul cu încetul câmpiile de gheață se apropiară, apa dispăru și atunci furăm prinși pentru treisprezece luni în ghețurile australe.

Dați-mi voe de a vă lămuri ce este aceea *banquisea* despre care v'am vorbit.

Apa de mare îngheață cu greu, căci pe lângă că temperatura ei se scoboară până la 2 sau 3 grade sub zero, apoi valurile împedică gheața să se formeze.

Imprejurul micilor fragmente ce plutesc, se depun cristale de gheață și formează mici plăci rotunde, ce se unesc la rândul lor pentru a forma plăci mari.

Omătul ce cade aproape continuu, îngroașă aceste plăci și astfel se formează vaste câmpii ce acoper miile de chilometri în mările polare.

Deci în aceste *banquise* era prinsă corabia noastră la începutul toamnei australe, adică la începutul lui *Martie* 1898. În adevăr zilele deveneau din ce în ce mai scurte și frigul mai mare. Geruri de 20 și 30 grade sleiră repede canalurile de apă liberă ce mai rămăsese între sloi și gheață, astfel „Belgica” se afla în mijlocul unui câmp de aproape 12 kilometri de diametru.

În vâjiitul vântului, în vârtoarea urgiei înghețate ce ne mușca timpul, în alba întunecime ce ne lua vederile, ne simțeam așa de perduți și așa de singuri, în cât speranța ne părăsea.

Astfel timp de 13 luni am stat în ghețurile *banquisei*, în care timp am executat mii de lucrări diverse destinate apărării contra frigului sau contra sfărâmării vasului.

Din când în când aveam și noi câte o sărbătoare. I se ura și *Antarcticii* de atâta vijelie și ne dăruia câte o zi frumoasă. Vântul se potolea, negurile cenușii se ascundeau sub orizont și în locul lor cerul se boltea în luminos albastru.

Dar nici de această sărbătoare a luminei, n'am avut parte multă vreme.

Iarna venea grăbită, soarele se ridica din ce în ce mai puțin pe orizont, iar la 18 Mai ne părăsi pentru trei luni și tristețea nopții polare începu pentru noi.

Anemia bantui în curând în mica noastră colonie. Fețele îngălbeniră, suflarea se îngreua, mișcările cele mai simple pricinuiău bătăi de inimă. În morhorele cabine la lumina gălbue a lămpii răsfoiam cu dor în cărți, ce ne vorbeau de soare și iubire.

Intr-o zi, mai bine zis într-o noapte, dr. *Cook* mișcat mă chiamă la o parte: „Danco a avut o criză astăzi, imi zise el, l'am ascultat și am văzut că suferă de o dilatație a oartei”.

La 5 Iunie, *Danco* muri în cabină agonie și la 7 Iunie l'am înmormântat.

Am învelit trupul prietenului nostru într'un sac de pânză albă și i-am legat

de picioare o grea povară de fier. La amiază eram toți adunați în jurul saniei funebre lângă un lung canal curând format în lanul de omăt. Trupul tovarășului nostru fu împins în apă, încet se ridică de marginea de ghiață și încet se scufundă în neagra urgie a mării. Nici odată nu ne-a fost așa de frig la trup, nici odată așa rece la inimă!

Dar în sfârșit la 28 Iunie zărirăm din nou soarele; o boare aurie ni-l vestea de câte-va zile, dar la acea dată el însuși ne apărură, dar roșu și bosumflat ca un calup de brânză de Olanda. Și Doamne, ce hazliu era, turtit în sensul vertical din cauza refracției. Nu pot să zic, că era frumos, dar cu mult drag l-am mai privit!

Am văzut că banquisa era mereu în mișcare. Acest fapt ne-a permis să pescuim animalele ce trăiau pe fund și cele ce pluteau în apă.

Ajunsesem în Ianuarie 1899 și starea noastră nu părea că se îmbunătățește. Tot în mijlocului lanului nostru sta „Belgica”, ferecată în ghiață și nimic nu ne arăta că ghețurile se vor sfărâma și ne vor permite să eșim la mare liberă. Atunci ne-am hotărât să ne procurăm noi înșine cu slabele noastre mijloace, puțința de a eși din ghiață.

Cu topoare și cazmale am săpat mai întâi un mic șanț în ghiață până la nivelul mării; cu lungi ferestre de oțel am tăiat ghiața ce mai rămânea sub apă și aceeași operațiune am făcut-o pe cealaltă margine a canalului proiectat. Pe urmă am unit aceste două tăieturi transversale, și astfel obțineam sloiuri mari de ghiață pe cari îi împingeam în calea naturală. Timp de o lună de zile, zi și noapte, cu schimbul, am lucrat cu toporul și fereștrăul. Mai aveam două sau trei zile ca să ne ajungem scopul, când o puternică și cumplită presiune închise calea naturală și prelungi printr-o crăpătură canalul artificial. Astfel vechiul câmp se despărți în două și aceste bucăți apropiindu-se una de alta ne închise canalul nostru.

Nimic nu mai era de făcut acum; munca noastră era cu totul zadărnicească și poziția noastră era mult mai primejdioasă de cât înainte, căci „Belgica” era strânsă între două mari câmpii de ghiață ce se mișcău neconținut, strivind între marginile lor sticloase lemnul vasului, ce se lua în aschii. Neîncetat apoi am luptat cu dinamita și ferăstrăul ca să sfărâmăm lanurile de ghiață ce erau prea aproape. Făceam astfel un fel de apărare de sloiuri mici ce amorteau loviturile câmpiilor întinse.

La 44 Martie când speranța de a eși ne părăsise și ne pregăteam de a doua ernare, un puternic curent se formă; împinși cu sloi cu tot, trecurăm printre înalți munți de ghiață și am ajuns într-o regiune, unde sloii erau mici și puțin strânși. Ne-a fost ușor să eșim de acolo la marginea banquisei, spre libertate!

Trebue să notez aci un simțământ curios. Ne închipuiam când eram ferecați în banquisă, că îndată ce vom ajunge în apă liberă vom porni în grabă spre țările locuite; ne închipuiam că nu a-

veam alt gând de cât să scăpăm de vederea dușmane banquise, ce ne-a ținut prinși atâta vreme.

Mărturisesc că ideea ce ne făceam nu a corespuns realității. Odată ajunși în marea liberă, nici bucurie așa mare n'am simțit așa cum ne închipuiam, nici banquisa nu ni se părea așa dușmănoasă cum a fost.

Am stat la marginea ei o zi întreagă, și în fie-care din noi era ascuns simțământul de părere de rău, că am părăsit acel locaș, unde 13 luni, de bine de rău, tot am trăit.

G. Contogouris-Tulcea

FEMEILE SOLDAȚI IN CHINA

Femeile chineze au devenit de o dată mai emancipate ca surorile lor japoneze și chiar ca europenele. Ele nu se mulțumesc să reclame egalitatea cu bărbații, dar și-o și iau. De curând s'au văzut infirmiere chineze defilând pe străzile din Shanghai, în ordine, cu steaguri; acum însă se pot vedea în curtea cazărmei din Nankin, femeile soldați.

Unde e femeia chineză? Acea mamă de familie care trecea neobservată în societate, a cărei viață se continua liniștită în casă? Unde e tânără fata chineză castă, și timidă? Cataclismul care s'a produs, resturarea dinastiei, turburările care au

de a fi militari, lucru ce trebe să le fi desolat grozav, de oare-ce și îmbrăcase uniforma de războinic chinez, și, după cum se poate vedea din ilustrație, au primit cu mare plăcere să fie fotografiate de un european.

De sigur că vor respecta sfatul generalului care le consilia să reia portul sexului lor spre a îngriji de răniți și bolnavi.

E o constatare foarte curioasă adaptarea repede a celor două sexe la costumele europene; în orașele litorale toți chinezii părăsesc rochia de mătase spre a se îmbrăca cu redingotă și vestă. La Paris, numeroșii chinezii ce locuiesc acolo, afară de aceia ce locuiesc la Legatie, și-au părăsit portul spre a se îmbrăca eu-



10 femeie-ofițer ducându-se la palatul guvernământului

urmat, au zăpăcit puțin capetele și ca totdeauna în asemenea cazuri au produs excese.

E frumos din partea femeii chineze să caute să ușureze suferințele atât în spitaluri cât și pe câmpul de bătaie. A fi infirmieră e o funcțiune suverană feminină în fața căreia nici o femeie din oricare țară nu se dă înapoi.

Chinezele și japonezele sunt poate chiar mai bune infirmiere de cât europenele, căci de rasă galbenă și mai puțin rafinate, au mai puțin nervi și mai mult sânge rece.

Dar dacă rolul de infirmiere le convin perfect, acela de soldat le convin la fel? Generalul Tang Șaoyi, în Nankin, lăudând patriotismul compatriotelor sale, le-au interzis

ropenește.

Costumul chinez modern era ca și coada: o modă impusă de Manciuria, și ei îl disprețuiesc, cum disprețuiesc dinastia.

Și femeile chineze din Nankin au voit să protesteze și ele contra regimului de la Nord, și n'au găsit mijloc mai demonstrativ și mai eficace de cât să se îmbrace ca bărbații și soldați!

În China ca și în Franța spiritul omenesc se lasă ușor să fie condus de imaginație. Amazonele chineze sunt convinse că ele sunt destinate pentru lucruri mari. Cine știe? Imperiul Ceresc pare că e lipsit acum de bărbați energici. Va fi salvat poate de o femeie?

Vetor

A. CEHOW

COSCIUGELE

Nu de mult avui ocazia să aud o întâmplare a unui prieten al meu Ivan Panichidin, care ne-o povesti palid, iritat și cu vocea tremurândă.

„O întunecime neagră ca cărbunele domnea pe pământ când în noaptea de Crăciun a anului 1899, părăsii casa unui prieten, acum mort, unde făcurăm o sedință de spiritism. Eram în drumul spre casă. Străzile pe care trebuiau să le trec nu erau bine luminate, din diferite motive, așa că în unele locuri avui nevoie să pipăi. Eu locuiam în Moscova, în apropierea bisericii „Uspeniia Mogizach”, într-o casă mică, care aparținea unui funcționar anume Trupow. Era așa dar într-una din mahalale. Gânduri negre se încrucișară în memoria mea, pe când păseam înainte.

„Viața ta se apropie de sfârșit! Poacăște-te!” Aceste vorbe mi le-a spus spiritul lui Spinoza, la sedința de spiritism. La cererea mea de a repeta vorbele exprimate, spiritul a mai adăugat: „Noaptea aceasta!” Eu nu cred în spiritism, gândul morții însă, ajunge pentru a-mi răpi curajul. Singurătatea în nopțile întunecoase și liniștite, noaptea rece, picăturile de ploaie mari și greoaie, care plescaiau monotone împrejurul meu, vuetul și urletul vântului, — toate acestea trecură prin mintea mea și-mi produceau o frică nespusă. Eu, omul curajos de odinioară, avui frică să privesc împrejurul meu și mă grăbii să ajung cât mai repede spre casă. Mi se părea că dacă voi privi îndărăt sau într-o parte, voi vedea moartea în chipul unei fantome.

Panichidin răsuflă din greu, se împospătă cu o înghițitură de apă și continuă:

Această neliniște nu mă părăsi, nici când urcai cele patru trepte ale casei, unde deschisei ușa odăii mele în care era întuneric beznă. Vântul urla în coș și făcea gălăgie; el voia să pătrundă cu putere.

Dacă aș da crezare vorbelor lui Spinoza, mă gândii eu, surzând, atunci urletul vântului ar trebui să-mi cânte marșul de înmormânare; așa de trist și sinistru sună. Eu aprinsei un chibrit. În același moment, un crivăț așa de puternic ca un uragan, străbătu casa și o fereastră care nu era închisă, căzu în stradă sfărâmandu-se.

Cei din mansardă au o noapte înfricoșătoare, gândii eu.

Dar eu nu avui timp să dau curs gândurilor mele, căci rotindu-mi privirea prin odaie, la lumina chibritului, încremenii de frică. Păcat că furtuna nu mi-a stins chibritul, căci poate n-ași fi observat nimic și ași fi fost cruțat de această vedenie. Un strigăt puternic eși din peptul meu, făcui un pas spre ușă, închisei ochii și căzuî disperat.

În mijlocul odăii era un coșciug. Chiar când chibritul se stinsese, mai putui încă observa marginile coșciugului. Era vopsit cu un lac roșu deschis și d'asupra avea o cruce de aur. Sunt lucruri, domnii

mei, care se întipăresc în memorie timp îndelungat, chiar dacă le-am fi văzut numai în trecăt. O astfel de adâncă impresie făcu asupra mea apariția coșciugului. Eu îl văzuî numai un moment, îl mai văd însă deslușit în fața mea. Era un coșciug de mărime mijlocie și socotind după culoarea sa roșie, de sigur că ar fi fost al vreunei tinere fete. Vopsitul costisitor, picioarele, mânerul de bronz, toate acestea dovedeau că mortul său moarta aparținea unei clase superioare.

Cu greutate, abia îmi putui strânge toate puterile, mă ridicai și fugii din casă, mânat de o frică oarbă. În coridor și pe scări era complet întuneric, blana mea se încurcă printre picioare și e o mirare cum nu căzuî și nu-mi spărsei capul. Când am ajuns, în fine, în stradă, mă apropiai de un felinar ud și el de ploaie și începuî să-mi adun gândurile. Inima mea bătea violent și abia mai putui respira.

Una din femeile care ascultaî, ridică fitilul lămpii puțin mai sus, se dădu mai lângă povestitor și acesta continuă:

Eu nu m'ași fi speriat așa mult dacă aș fi găsit un hoț sau un câine turbat în odaia mea, sau dacă pereții sau tavanul s'ar fi dărâmat. Aceasta ar fi fost în orice caz explicabil. Cum a ajuns însă acest coșciug în odaia mea? De unde era el? Un coșciug frumos și costisitor, pare-se al vreunei tinere nobile domnișoare s'a rătăcit în odaia sărăcăcioasă a unui neînsemnat funcționar? Era el gol, sau zăcea cineva în el? Care este acea vedenie, sau cine e acel mort care-mi face o așa neobișnuită vizită?

Dacă nu este nici o ipoteză din toate acestea, atunci e la mijloc o spargere, gândii eu.

Creerul meu începu să se liniștească.

Ușa era încuiată în lipsa mea și numai prietenii mei cei mai intimi știaî unde țineam ascunsă cheia. Dar ei nu au putut pune coșciugul în odaia mea. Ași fi putut afirma că niște dricari, care au venit cu coșciugul, au greșit ușa și așa l-au pus în odaia mea. Cum știu, acești oameni nu părăsesc o casă până când nu-și primesc bacșii lor și afară de aceasta, ușa era încuiată.

„Spiritul mi-a spus adevărul!” îmi zisei eu trebuie să mor, poate că a fost așa de bine-voitor cu mine și m'a onorat cu un coșciug.

N'am crezut nici odată în spiritism, însă o astfel de întâmplare poate pune chiar pe un filosof într-o dilemă.

„Dar totul e o nebunie și frica mea e copilărească”, îmi zisei, în fine. O fi fost o iluziune optică nu altceva. Eram în drumul spre casă, într-o stare melancolică și nu este de mirare dacă fantazia nu mi-a jucat vre-o festă. Natural că era o înșelăciune optică. Ce ar fi fost altfel?

Ploaia îmi biciuia fața și furtuna se desfăta cu mine, desfăcându-mi blana. Eram înghețat ca un câine și complet ud; unde era să rămân? În odaia mea avui frică să mă întorc. Acolo aș fi putut iar vedea coșciugul și numai gândul la acesta, îmi cutremurâ corpul.

Fără o ființă împrejurul meu... neauzind nici o voce omenească... singur în tovărășia unui coșciug, în care de sigur

că ar fi fost un mort... nu!... aceasta nu se poate! Să rămân pe stradă în timpul acesta rece ca ghiata, era iarăși imposibil. Eu mă hotărâi în fine să caut pe prietenul meu Upotkoew. Este același care și-a luat viața mai târziu. La el voiam să dorm în noaptea aceasta. El ocupa o cameră mobilată la negustorul Cerekof în „Merturi Pereulok” (strada moartă).

Panichidin își uscă sudoarea rece a frunții sale și începu iar oftând prelung:

Prietenul meu nu era acasă. După ce bătuî în ușe și mă convinsese de aceasta, luaî cheia, care știam că e pe un scrin lângă ușe și intraî înăuntru. Aruncaî blana mea udă pe dușumea și mă târâi până la sofa, ca să mă odihnesc. Era întuneric și vântul se văeta urlând în coș. Din spre Kremlin se auzeau sunetele clopotelor, care chemau poporul la liturghie (era, cum am mai spus, seara de Crăciun). Mă grăbii să aprind un chibrit. Lumina chibritului nu-mi alungă, însă, vedenia mea. Iarăși fui apucat de o frică nespusă. Dăduî un strigăt disperat și mă aruncaî afară din odaie, gata să-mi frâng gâtul. În odaia colegului meu văzuî aceeași vedenie, la fel cu cea din camera mea, văzuî... un coșciug!

Coșciugul prietenului era mai mare ca al meu și culoarea lui neagră îl făcea și mai sinistru. Cum a fost adus el aci? De o înșelăciune optică eram acum singur, căci ori unde merg, nu văd decât numai coșciuge. Eram gata să-mi pierd mințile, căci e lesne de înțeles — trebuia să mă gândesc numai la sedința de spiritism și la înțeleptele vorbe ale lui Spinoza.

Mă voiî îmbolnăvi mă gândii și dusei mâna la frunte. Dumnezeu! ce să fac?

Capul mă durea, oasele-mi tremuraî, afară ploua de-a binelea, vântul mă gonia încoace și încolo și blana și pălăria erau în odaie. Nu mai avui curajul să mă duc îndărăt și să le iaî. Frica mi-a înghețat sângele în vine. Părul mi se sbârli și o sudoare rece mi-acoperi fața; cu toate acestea, țineam că totul e o simplă halucinație.

Ce eram să fac? Pe deoparte eram aproape să înnebunesc, iar pe de alta era să fiu expus înghețului. Din fericire, îmi veni o idee: să mă duc la un alt prieten de al meu, un tânăr doctor Pogostof, care ședea în apropiere, tot în „Mertur-Pereulok” și care de asemenea a asistat la sedința de spiritism. Mă dusei la el. Atunci el nu era încă însurat și locuia în al șaselea etaj în casa consilierului comunal Kloadbicinsky.

La Pogostof, nervii mei fură expuși la o nouă zdruncinare. Când ajunsei în etajul al cincilea auzii o gălăgie care mă înfricoșă. Sus lovea cineva cu ușile încolo și încoace.

„Ajutor!” auzii o voce, cu un ton scos din adâncul pieptului. „Ajutor! Portar! Ajutor!”...

Un moment mai târziu, un om cu blană și cu cilindru, veni peste mine, de sus.

„Pogostof!” strigaî eu, după ce recunoscu pe prietenul meu. „D-ta ești?” Ce ai pățit?

Pogostof se opri și își apucă mâna cu putere. El era galben ca ceara, răsufla din greu și tot corpul-i tremura. Ochii săi se roteau sălbatic împrejurul său.

„D-ta ești Panichidin?” întrebă el răgușit. „Ești d-ta într'adevăr?”

„Ce ai pățit? Cum arăți?” îl întreba.

„Ah lasă-mă să-mi vii în fire. Nici nu știu ce fericit sunt că te-am găsit aici. Dacă nu ar fi numai o înșelare.

Mult dorita ședință de spiritism! Da! mult dorita! Ea mi-a zdruncinat așa de mult nervii, încât când am intrat în odaie, mi s'a părut că am văzut un coșciug.

Mie nu-mi veni a crede vorbelor lui și-l rugai să mi le repete odată.

„Un coșciug, un adevărat coșciug!” explică doctorul și se lăsă să cază, foarte obosit, pe o treaptă a scării. Eu nu sunt fricos, dar chiar o persoană curajoasă poate avea frică, când după o ședință de spiritism, se întoarce și găsește în întuneric, un coșciug.

Cu groază și incurcat povestii lui Pogostof ceea ce mi s'a întâmplat și mie.

Un moment ne privirăm ochi în ochi fără a zice un cuvânt. După puțină gândire, ne luarăm la braț cu gândul de a nu visa mai departe, ci a merge să ne convingem.

„Aceasta este” zise medicul, „o dovadă că noi nu dormim. În cazul acesta, coșciugele, cari le-am văzut, nu sunt o iluzie, optică, ci o curată realitate. Ce să facem acum, dragul meu?”

După ce ne plimbăram pe scări de sus până jos, gândindu-ne la toate mijloacele, pe cari am putea să le întrebuițăm, hotărâram să învingem frica noastră și să sculăm pe portar și cu toții să ne ducem în odaia doctorului. Zis și făcut.

Când venirăm înăuntru, aprinserăm un chibrit și zărirăm într'adevăr un coșciug cu linii albe și cu marginile și mânerurile aurite. Portarul se cruci.

„Trebuie să vedem dacă coșciugul este gol sau este cineva în el!” zise doctorul palid. El se aplecă să ridice, cu răsuflarea oprită, capacul coșciugului. Noi ne uitarm în el — era gol.

O scrisoare însă, era pe jos. Ea suna astfel:

Dragă Pogostof,

Precum știți, afacerea socrului meu merge foarte prost. Măine sau poimăine va veni o somațiune a tribunalului, care ne va ruina pe toți și ne va aduce pe toți la cerșetorie. Cel puțin, pentru a avea existență câtva timp, ne-am hotărât să păstrăm câteva obiecte. După cum știți, socrul meu este unul din cei mai buni fabricanți de coșciuge din oraș și de aceea ne-am hotărât să ascundem cele mai frumoase și mai scumpe coșciuge. Mă adresez ție ca prieten rugându-te să-mi păstrezi acest coșciug până ce ți-l voi cere. Fără ajutorul prietenilor și cunoștințelor noastre, am săraci. Eu sper că-mi vei satisface cererea mea, cu atât mai mult că eu te voi libera de el, în puține zile. La toți cunoștinții mei le-am trimis câte un coșciug apelând astfel la bunătatea și amabilitatea lor.

Al tău bun prieten
Ivan Celustjin

Din cauza acestei nopți, fusei tref luai

de zile bolnav de nervi. Prietenul meu, ginerel fabricantului de coșciuge, și-a deschis acum un birou de înmormântare și vinde între altele și monumente. Afacerea nu merge tocmai bine și mi-e frică în fiecare seară, când viu acasă să nu găsesc în patul meu un monument alb ca un catafalc.

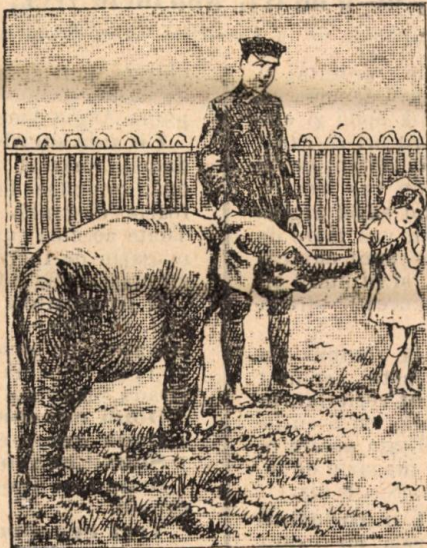
Trad. de Isaea Critz

ELEFANTUL PITIC

Un elefant pitic, perfect proporționat și oferind, în reducere, toate caracterele unui mare, impozant, este elefantul Jumbo a cărui ilustrație o publicăm aici.

De o docilitate perfectă, el se lasă să fie condus de copii și o fetiță puțin mai înaltă ca el îl duce de trompă, fără să opune cea mai mică rezistență.

Jumbo a căpătat de la o vreme în Anglia un fel de celebritate. Celebritatea lui nu consistă în calitatea pe care ar avea-o ca animal de menagerie. Popularitatea lui se datorește faptului că el dispune de o întinsă publicitate, grație ziarului *Daily Mirror* care l'a cumpărat de curând cu frumusea sumă de 6000 lei.



Elefantul pitic Jumbo

Jumbo, după documentele cari arată starea lui civilă, are azi douăzeci de ani și nu măsoară de cât 91 centimetri pe când semenii lui ating în general, la vârsta asta, doi metri. Jumbo e bun, răbdător, foarte amabil; el adoră pe copii. E inteligent și-i place să fie mângăiat.

Jumbo mai este un prețios „quêteur”. Mai multe săptămâni el a umblat condus de cornacul său cu o cutie în spate, prin expoziții și parcuri, strângând abundente oboluri, destinate vre-unei opere caritabile...

E fără îndoială acesta, un chip cu totul original de a solicita generozitatea publică.

O g.

CĂSĂTORIA ÎN INSULELE SAMOA (OCEANIA)

La Samoezi căsătoria e o speculație în favoarea diferitelor impletituri ca: rogojină, etc., acestea fiind partea principală a zestrei.

Bărbatul se poate căsători numai după ce s'a tatuat. Când el își alege o fată din insulă, trimite pe un prieten al său la părinții fetei să încheie cu ei tângul pentru «impletitori» și căsătorie. De obicei fetele nu pot să-și aleagă bărbatul, ci trebuie să urmeze hotărârile părinților și aceștia din urmă la rândul lor trebuie să ceară voe șefului tribului. Cu mult timp înaintea căsătoriei rudele miresei îi fac cadou «impletitori» fine, vestimente, în timp ce familia mirelui îi dăruiește acestuia diferite lucruri trebuitoare pentru gospodărie ca: haine, lunturi, rămători, etc.

Dacă tinerii cari se căsătoresc sunt din clasa de sus, atunci ceremonia cununiei se desfășoară într'un loc unde se fac serbările publice. Acolo oaspeții se așază în formă de cerc, cu genunchii încrucișați, unși cu ulei, împodobiți cu mărgelă și cu flori.

Mireasa stă într'o casă vecină, de unde pleacă un covor, care se întinde până la locul serbării; mirele stă la capul covorului și își așteaptă pe aleasa inimii. Ea vine spre el fără să zică nimic, împodobită cu flori și mărgelă și împrejurul corpului e împodobită cu «impletitori» fine, cari cad în trăsături ondulate. Domnișoarele de onoare o urmează, aducând «impletitori» pe cari le întind înaintea soțului. După aceea se întorc înapoi și caută altele. Aceasta durează până când se fac câte odată 2-300 și acestea sunt zestre data de părinți. Cei doi eroi ai serbării merg înainte și se înclină în aplausele multimei entusiasmăte. Soțul desface cu mândrie bogățiile sale, în timp ce părinții și frații fac de gardă împrejurul său.

Am spus că Samoezele trebuie să se supue hotărârilor luate de părinți, însă unele sunt furate și mai cu seamă acelea cari sunt cerute în căsătorie de vr'un șef. Dacă furarea a reușit, atunci camaraziul eroului se adună și se plimbă prin sat cântând cântece de laudă la adresa eroului și a eroinei, după care de cele mai multe ori părinții revin asupra refuzului și îi dau fata.

G. C. Romulus.

POȘTA REDACȚIEI

Gh. Conto. — N. Tom.-Putna. — Is. Critz. — Preferim articole scurte. Mulțumiri pentru cele trimise.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consoală cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaî-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

0 bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 3 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceaie, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 gaste pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii în gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pongă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniki, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«**Una bicicletă elegantă «Sport»**, cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalarie. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întregi atâta pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman; furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru oă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Sease ceasornice de argint.

Sease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțioare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.